



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2026-2028

Σεπτέμβριος 2025

ΑΠΟΣΤΟΛΗ	4
ΟΡΑΜΑ.....	4
ΑΞΙΕΣ	4
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ	5
ΔΙΟΙΚΗΣΗ	6
ΣΤΟΧΟΣ 1: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ	6
ΣΤΟΧΟΣ 2: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	12
ΣΤΟΧΟΣ 3: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΘΕΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ	13
ΣΤΟΧΟΣ 4: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	17
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ – ΔΙΟΙΚΗΣΗ	21
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	28
ΣΤΟΧΟΣ 1: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	28
ΣΤΟΧΟΣ 2: ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	31
ΣΤΟΧΟΣ 3: ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	33
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ –ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	34
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	38
ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	38
ΣΤΟΧΟΣ 2: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΕ ΟΛΟΥΣ	43
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	47
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	49
ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ/ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΜΤΕΕΚ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΡΙΩΝ ΣΤΗ ΜΤΕΕΚ	49
ΣΤΟΧΟΣ 2: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕΙ ΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	52
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	55
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	57
ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	57
ΣΤΟΧΟΣ 2: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ...	59

ΣΤΟΧΟΣ 3: ΠΡΩΘΗΣΗ ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	62
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	65
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ	68
ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.....	68
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ – ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ.....	71
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ	73
ΣΤΟΧΟΣ 1: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΛΟΓΙΑΣ	73
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ – ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ	75
ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΕΡΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	76
ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	76
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ – ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΠΑΕ	79

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Η συνεχής αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης για διασφάλιση ίσων ευκαιριών μάθησης σε όλους/ες τους/τις εκπαιδευόμενους/ες, μέσω της εφαρμογής εκπαιδευτικής πολιτικής που να διέπεται από τις αξίες της ισότητας, της συμμετοχικότητας, της δημιουργικότητας και της καινοτομίας, με στόχο τη διά βίου ισορροπημένη και ολόπλευρη ανάπτυξη, με την παράλληλη ενίσχυση του αθλητισμού και την ενδυνάμωση της νεολαίας.

ΟΡΑΜΑ

Η διαμόρφωση εγγράμματων πολιτών με δεξιότητες, υπευθυνότητα, δημοκρατικό ήθος, ιστορική ταυτότητα, αλλά και σεβασμό στη διαφορετικότητα. Πολιτών με ολοκληρωμένη προσωπικότητα, ικανών να συμβάλουν δημιουργικά στην ανάπτυξη της κοινωνίας και στην αντιμετώπιση των προκλήσεων του μέλλοντος, καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών μέσω της παιδείας, του αθλητισμού και της ενδυνάμωσης της νεολαίας.

ΑΞΙΕΣ

1. Ακεραιότητα και σεβασμός: Οι διαπροσωπικές σχέσεις ανάμεσα σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς πρέπει να χαρακτηρίζονται από σεβασμό, εκτίμηση, δικαιοσύνη, ανεκτικότητα και διακριτικότητα.
2. Ομαδικότητα: Προώθηση ομαδικού πνεύματος εργασίας και συλλογικότητας για την επίτευξη κοινών στόχων.
3. Αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα: Το εκπαιδευτικό σύστημα να χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας για ικανοποίηση των διαφοροποιημένων αναγκών των εκπαιδευομένων.
4. Λογοδοσία: Έμφαση στη λήψη αποφάσεων βασισμένων σε ερευνητικά δεδομένα, επιδιώκοντας τη διαφάνεια και τη λογοδοσία.
5. Ενεργός πολιτότητα: Ενδυνάμωση της συμμετοχής των εκπαιδευομένων στην κοινωνία, λαμβάνοντας υπόψη την ιστορική και πολιτισμική μας ταυτότητα.
6. Αποτελεσματική επικοινωνία: Απρόσκοπτη ροή πληροφοριών, ώστε να διευκολύνεται η επικοινωνία τόσο οριζόντια όσο και κάθετα.
7. Εξυπηρέτηση κοινωνικού συνόλου: Δημιουργία θετικών εμπειριών για τους/τις μαθητές/μαθήτριες και τις οικογένειές τους, την αγορά εργασίας και την κοινωνία.

Οι στρατηγικές επιδιώξεις του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ), για την τριετία 2026-2028, καθορίζονται ως ακολούθως:

1. Βελτίωση μαθησιακών αποτελεσμάτων, ώστε η παρεχόμενη εκπαίδευση να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και στα ενδιαφέροντα των μαθητών/ριών.
2. Καλλιέργεια βασικών ικανοτήτων και ανάπτυξη δημιουργικής και κριτικής σκέψης, με στόχο την ολόπλευρη διαπαιδαγώγηση των παιδιών.
3. Ενίσχυση ψηφιακής και πράσινης μετάβασης, με στόχο τον περιορισμό των ανισοτήτων στις ευκαιρίες πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση.
4. Ενσωμάτωση και αξιοποίηση τεχνολογίας στις σχολικές μονάδες και στη διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος.
5. Ενδυνάμωση και συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στην εκπαίδευση.
6. Αναδιάρθρωση πόρων για την επίτευξη των στόχων της εκπαίδευσης.
7. Σχεδιασμός και εφαρμογή σύγχρονων συστημάτων αξιολόγησης μαθητών/ριών, εκπαιδευτικών και σχολικών μονάδων.
8. Καλύτερη διασύνδεση αναλυτικών προγραμμάτων με προγράμματα σπουδών των πανεπιστημίων και με την αγορά εργασίας.
9. Διεθνοποίηση και ενίσχυση ανώτερης εκπαίδευσης, ώστε η χώρα να καταστεί περιφερειακό ακαδημαϊκό και ερευνητικό κέντρο.
10. Ενίσχυση της συμμετοχής στη διά βίου μάθηση και στην εκπαίδευση ενηλίκων.
11. Υιοθέτηση αποτελεσματικού συστήματος συντονισμού και παρακολούθησης των εκπαιδευτικών πολιτικών.
12. Ανάπτυξη του αθλητισμού και υποστήριξη δράσεων για τη νεολαία.

ΣΤΟΧΟΣ 1: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το Υπουργείο έχει προχωρήσει σε σημαντικές αλλαγές και βελτιώσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα σε δομές και πολιτικές, οι οποίες αποτελούσαν πρόκληση για πολλά χρόνια. Οι διαρθρωτικές αυτές αλλαγές θα αναβαθμίσουν την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και θα συμβάλουν στη μετάβαση σε ένα σύγχρονο, ανθρωποκεντρικό και συμπεριληπτικό σχολείο, με τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων της εκπαίδευσης. Μεταξύ άλλων, αντιμετωπίζονται θέματα που σχετίζονται με το σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου, τη συνεχή επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών, τον εκσυγχρονισμό των αναλυτικών προγραμμάτων και τη μείωση της βίας και παραβατικότητας.

Το σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, στη σημερινή του μορφή, εφαρμόζεται από το 1976 χωρίς ουσιαστικές τροποποιήσεις. Το εν λόγω σύστημα, που αφορά αποκλειστικά στους/στις εκπαιδευτικούς και όχι στο εκπαιδευτικό έργο, είναι σε γενικές γραμμές αναχρονιστικό και χρήζει άμεσου εκσυγχρονισμού. Το ΥΠΑΝ μετά από διάλογο, ανταλλαγή απόψεων και συναντήσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, διαμόρφωσε και υπέβαλε στο Υπουργικό Συμβούλιο την πρόταση για το νέο Σύστημα Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτικού Έργου. Αυτό που επιδιώκεται πρωτίστως με την εισαγωγή του νέου συστήματος αξιολόγησης είναι η υιοθέτηση ενός συστήματος που είναι ευέλικτο, δίκαιο, απλό και σχεδιασμένο στη βάση επιστημονικών κριτηρίων. Το προτεινόμενο σύστημα αξιολόγησης διακρίνεται για τον παιδαγωγικό του χαρακτήρα και τη συμπερίληψη μηχανισμών που επιτρέπουν την παροχή εποικοδομητικής ανατροφοδότησης σε όλους όσοι εμπλέκονται στη διαδικασία της διδασκαλίας και μάθησης.

Η εισαγωγή του Νέου Συστήματος Διορισμών στην Εκπαίδευση από το 2018 στοχεύει στην αναβάθμιση και βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος, μέσω της επιλογής των καταλληλότερων εκπαιδευτικών για διορισμό στην εκπαίδευση. Στη βάση Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου (ημερ. 19/08/2015), προωθείται, επίσης, η αναβάθμιση του συστήματος της επαγγελματικής μάθησης των εκπαιδευτικών. Συγκεκριμένα, επιδιώκεται ένα καθολικό, συστηματικό πρόγραμμα, με την ανάπτυξη σχεδίου επαγγελματικής μάθησης εκπαιδευτικών στη βάση των αναγκών του σχολείου. Το πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη την ανάγκη για μια συστηματική και διαρκή προσπάθεια για υποστήριξη και ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αναβάθμιση της ποιότητας όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης.

Το ΥΠΑΝ, παράλληλα, αξιοποιεί τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα των διαρθρωτικών και των άλλων ευρωπαϊκών ταμείων, ώστε να μεγιστοποιηθεί η προσπάθειά του για την εφαρμογή νέων πολιτικών για την εκπαίδευση. Η προγραμματική περίοδος 2021-2027 περιλαμβάνει έργα που στηρίζουν τις πολιτικές του ΥΠΑΝ, όπως δράσεις με στόχο την αναβάθμιση της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, τη στήριξη των μαθητών/ριών με μεταναστευτική βιογραφία με στόχο την αποτελεσματική ένταξή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα, τη συνέχιση και αναβάθμιση του έργου «Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης» (ΔΡΑ.Σ.Ε.+), την ενίσχυση του προγράμματος σίτισης παιδιών, την εγκατάσταση ασύρματων δικτύων στα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης και την υλοποίηση του έργου «Σύστημα Υπηρεσιών Υποστήριξης», που στοχεύει στην ένταξη του μηχανογραφικού συστήματος eΔΕΑ στο εκπαιδευτικό σύστημα. Συνολικά το ΥΠΑΝ εξασφάλισε από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία και αξιοποιεί στην εκπαίδευση ποσό πέραν των €170 εκατομμυρίων.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) υλοποιούνται οκτώ έργα που αφορούν: (1) την αντιμετώπιση αναντιστοιχίας δεξιοτήτων μεταξύ εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας, (2) το νέο σύστημα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών, (3) τον ψηφιακό μετασχηματισμό των σχολικών μονάδων για την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων που σχετίζονται με την εκπαίδευση STEM, (4) την ενεργειακή αναβάθμιση 405 σχολικών κτηρίων μέσω της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών πάνελ και θερμικών εγκαταστάσεων, (5) την ανέγερση Νέας Τεχνικής Σχολής Λεμεσού, (6) την κατασκευή του Ειδικού Σχολείου Αποστόλου Λουκά και του Σχολείου Αποκατάστασης Ερυθρού Σταυρού (Λεμεσός), (7) την επέκταση της δωρεάν υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης από την ηλικία των 4 χρόνων και (8) την επέκταση του προγράμματος PEDIA, που αφορά στην ενεργειακή αναβάθμιση 55 σχολείων ώστε να καταστούν αειφόρα και σχολεία σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Διαμόρφωση και ανάπτυξη εκπαιδευτικών πολιτικών

Οι πολιτικές για βελτίωση και αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος καλύπτουν μια σειρά από κρίσιμα ζητήματα και εκσυγχρονίζουν καταστάσεις που χρειάζονταν μεταρρυθμίσεις εδώ και αρκετό καιρό. Συγκεκριμένα: (α) Υλοποιείται η νομοθεσία που διασφαλίζει την έγκαιρη στελέχωση των σχολείων. (β) Υλοποιείται η νομοθεσία του νέου συστήματος διορισμών στην εκπαίδευση από το 2018. (γ) Εφαρμόζεται ολοκληρωμένη πολιτική για την επαγγελματική μάθηση (συστηματική επιμόρφωση) των εκπαιδευτικών. (δ) Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 20/05/2025, η πρόταση για το νέο Σύστημα Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτικού Έργου. Για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης αυτής προνοείται υιοθέτηση μεταβατικών διατάξεων πενταετίας, ώστε να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος προετοιμασίας των διαδικασιών και των εργαλείων μέτρησης, καθώς και της απαιτούμενης ενημέρωσης και επιμόρφωσης όλων των εμπλεκόμενων. Παράλληλα, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (ημερ. 06/09/2023) έχει θεσμοθετηθεί το Ενιαίο Σχέδιο Βελτίωσης για την αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων, ως μέρος της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. (ε) Προωθείται η εφαρμογή επικαιροποιημένων Αναλυτικών Προγραμμάτων σε όλα τα μαθήματα και σε όλες τις τάξεις από τον Σεπτέμβριο του 2024, με επικέντρωση στην ουσιαστική ύλη και σε περιεχόμενο που θα προάγει δεξιότητες, ικανότητες, κριτική σκέψη και δημιουργικότητα. (στ) Έχει επεκταθεί ο θεσμός του Ολοήμερου Σχολείου στη Δημοτική Εκπαίδευση και του σχολείου Διαθεματικής Διεπιστημονικής Μάθησης στη Μέση Γενική Εκπαίδευση. Προωθείται η εισαγωγή και σταδιακή επέκταση του θεσμού του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου (ΠΟΣ) στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. (ζ) Επεκτάθηκε η λειτουργία Αθλητικών και Μουσικών Γυμνασίων και Λυκείων σε όλες τις πόλεις. (η) Επεκτείνεται η λειτουργία του θερινού σχολείου στα σχολεία ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, μετά από έγκριση των τροποποιητικών κανονισμών από τη Βουλή των Αντιπροσώπων (ΒτΑ), τον Μάιο 2025 [«Περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2025 (Κ.Δ.Π. 127/2025)»]. (θ) Υλοποιείται σε πιλοτική βάση τη σχολική χρονιά 2025-2026 ο θεσμός του Τεχνικού Γυμνασίου (Απόφαση ΥΣ, ημερ. 12/02/2025) σε δύο Γυμνάσια, ένα στη Λευκωσία και ένα στη Λεμεσό. (ι) Σχεδιάστηκε και υλοποιείται η Εθνική Στρατηγική για την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο 2024-2028, με στόχο την προαγωγή ασφαλούς σχολικού περιβάλλοντος. (ια) Εφαρμόζεται το Ενιαίο Σχέδιο Αξιολόγησης του Μαθητή/Μαθήτριας για τη Δημοτική και τη Μέση Εκπαίδευση. Μετά την έγκριση των τροποποιητικών κανονισμών για την αξιολόγηση των μαθητών/ριών Μέσης Εκπαίδευσης από τη ΒτΑ το 2023 [«Περί Λειτουργίας των Δημοσίων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης (Τροποποιητικοί) (αρ. 2) Κανονισμοί του 2023»], έχει διαμορφωθεί ένα σύγχρονο, ολιστικό και ευέλικτο σχέδιο αξιολόγησης των μαθητών/ριών Μέσης Εκπαίδευσης, το οποίο εδράζεται σε βασικές παιδαγωγικές αρχές. (ιβ) Έχουν εκσυγχρονιστεί και εγκριθεί από τη ΒτΑ οι Κανονισμοί Λειτουργίας Δημόσιων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης (Κ.Δ.Π. 168/2024). (ιγ) Υλοποιούνται αλλαγές για μετάβαση από την Ειδική στην Ενιαία Εκπαίδευση σε συνεργασία

με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και με άλλα Υπουργεία και Υπηρεσίες. (ιδ) Έχουν ενταχθεί προγράμματα έγκαιρης διάγνωσης και πρόληψης για τον αλφαριθμητισμό και τη βία και παραβατικότητα στην πρώτη βαθμίδα εκπαίδευσης, την Προδημοτική. (ιε) Έχει ολοκληρωθεί το Κρατικό Δίκτυο Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ). (ιστ) Έχει αναθεωρηθεί και εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο (ημερ. 26/03/2025) ο Εθνικός Στρατηγικός Σχεδιασμός για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη και την Πράσινη Μετάβαση 2030.

Παράλληλα, στις στρατηγικές επιδιώξεις του ΥΠΑΝ εντάσσεται ο εκσυγχρονισμός της διοικητικής δομής του Υπουργείου και η ενίσχυση της αυτονομίας των σχολικών μονάδων. Η αναθεώρηση της οργανωτικής δομής έχει ως στόχο: (α) την ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του Υπουργείου, (β) την προώθηση της στενής συνεργασίας μεταξύ των Διευθύνσεων/Υπηρεσιών, και (γ) την καλύτερη επικοινωνία με το εκπαιδευτικό προσωπικό μέσω της αξιοποίησης των διάφορων ιεραρχικών επιπέδων (Πρώτων Λειτουργιών Εκπαίδευσης, επιθεωρητών/ριών, διευθυντικών ομάδων σχολείων). Σε ό,τι αφορά την αυτονομία των σχολικών μονάδων θα δοθεί έμφαση στην περαιτέρω ανάπτυξή της μέσω διάφορων μέτρων στήριξης που θα παρέχονται από το σύστημα, με απώτερο στόχο την εύρυθμη λειτουργία των σχολείων καθώς και την ουσιαστική βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας.

Περαιτέρω, υλοποιούνται οι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου (ημερ. 15/06/2023 και 03/07/2024) για κατάργηση της αγοράς υπηρεσιών για την πλειοψηφία των υποστηρικτικών προγραμμάτων του ΥΠΑΝ, οι οποίες προνοούν: (α) τη στελέχωση του προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε.+ (Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης), του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου (Δημοτικής Εκπαίδευσης), των Θερινών Δημόσιων Σχολείων και του προγράμματος Κομμωτικής στις Τεχνικές Σχολές με προσωπικό από τους καταλόγους διοριστέων/διορισίμων, (β) τη μετατροπή του καθεστώτος εργασίας των συνεργατών της Ομάδας Άμεσης Παρέμβασης σε εργοδοτούμενους ορισμένου χρόνου (ΕΟΧ), (γ) τη διατήρηση της στελέχωσης των Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης με ΕΟΧ και (δ) τη συνέχιση της στελέχωσης των προγραμμάτων Κατ' Οίκον Εκπαίδευσης και του Αθλητικού Σχολείου μέσω αγοράς υπηρεσιών. Παράλληλα, συνεχίζεται η διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την παιδαγωγική αναδόμηση των προγραμμάτων και την οριστική ρύθμιση των εργασιακών ζητημάτων.

Επιπρόσθετα, υλοποιείται από τη σχολική χρονιά 2023-2024, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (ημερ. 03/08/2023), πιλοτικό πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας με δεύτερο/η νηπιαγωγό σε αριθμό δημόσιων νηπιαγωγείων. Στη βάση ερευνητικής τεκμηρίωσης αλλά και παιδαγωγικών κριτηρίων, η στήριξη και της προσχολικής εκπαίδευσης για ζητήματα αλφαριθμητισμού αλλά και συμπεριφοράς είναι καίριας σημασίας για σκοπούς έγκαιρης διάγνωσης και πρόληψης. Η συγκεκριμένη Απόφαση προνοεί τη στήριξη αριθμού δημόσιων νηπιαγωγείων, που δεν συμμετέχουν στο Πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ με δεύτερο/η νηπιαγωγό, για την κάλυψη των αναγκών ενισχυτικής διδασκαλίας, βίας και παραβατικότητας καθώς και μαθησιακών ή άλλων δυσκολιών.

Στη Διοίκηση του Υπουργείου περιλαμβάνονται πρόνοιες του προϋπολογισμού για οριζόντιες πολιτικές όπως η πρόληψη και η αντιμετώπιση της βίας και παραβατικότητας, η αντιμετώπιση των εξαρτήσεων, τα θέματα ασφάλειας και υγείας, έτσι ώστε να εφαρμόζεται κοινή πολιτική για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο των δράσεων για πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και παραβατικότητας προωθείται η αύξηση των υπηρεσιών φρούρησης στις σχολικές μονάδες και η εγκατάσταση κλειστών κυκλωμάτων παρακολούθησης σε σχολικές μονάδες υψηλού κινδύνου. Στη Διοίκηση υπάγεται και η Αποθήκη του ΥΠΑΝ. Βασικός σκοπός της Αποθήκης είναι η αποστολή σχολικών χρεωδών στα δημόσια σχολεία καθώς και η ολόχρονη εξυπηρέτησή τους. Ο προγραμματισμός ετοιμασίας των αποστολών γίνεται από την Αποθήκη σε στενή συνεργασία με τα σχολεία, τις Σχολικές Εφορείες και τις κοινοτικές αρχές. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο εξέλιξης του συστήματος εργασιών της, που έχει ως σκοπό τον εκσυγχρονισμό

και τη βελτίωση της παραγωγικότητας των διαδικασιών, η Αποθήκη βρίσκεται σε διαδικασία εισαγωγής ενός καινούργιου, μηχανογραφημένου συστήματος αποθήκευσης.

Το ΥΠΑΝ υλοποιεί, επίσης, μέσα από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, έργα τα οποία συγχρηματοδοτούνται κυρίως από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Τα έργα αυτά στοχεύουν στον να συμβάλουν στην προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, στην ανάπτυξη και βελτίωση του σχολικού περιβάλλοντος και στην ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής. Για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 υλοποιούνται μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων πέντε έργα: (α) Σίτιση ευάλωτων ομάδων μαθητών/ριών, (β) Ανάπτυξη της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, (γ) Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης - ΔΡΑ.Σ.Ε.+, (δ) Σύστημα Υπηρεσιών Υποστήριξης+ (ΣΥΥ+) - eGovernment σύστημα για υποστήριξη των δημόσιων σχολικών μονάδων, (ε) Ανέγερση Νέας Τεχνικής Σχολής στη Λάρνακα.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η ανάπτυξη και εφαρμογή του συστήματος ηλεκτρονικής διακυβέρνησης - Σύστημα Υπηρεσιών Υποστήριξης (ΣΥΥ+), με το οποίο το ΥΠΑΝ προχωρεί στην εισαγωγή της ηλεκτρονικής σχολικής διοίκησης, μετατρέποντας τις σχολικές μονάδες σε πρότυπα ηλεκτρονικής διοίκησης και διαχείρισης. Το αποτέλεσμα του έργου είναι η εφαρμογή του μηχανογραφικού συστήματος eΔΕΑ (e-Ηλεκτρονική Διοίκηση Εκπαίδευσης και Αγωγής) σε όλο το εκπαιδευτικό σύστημα, μέσω του οποίου θα βελτιωθούν και εκσυγχρονιστούν οι διαδικασίες που αφορούν τη διοίκηση και σχετίζονται με μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς και σχολικές μονάδες.

Το πρόγραμμα παροχής δωρεάν προγεύματος είχε τεράστια απήχηση στους/στις επωφελούμενους μαθητές/μαθήτριες και στις οικογένειές τους, η οποία αναγνωρίστηκε από όλους τους φορείς στην ΕΕ. Ως αποτέλεσμα, εγκρίθηκε νέα συγχρηματοδότηση από την ΕΕ, εντάσσοντας στο έργο και το μεσημεριανό των επωφελούμενων μαθητών/ριών. Το συγκεκριμένο έργο έχει κηρυχθεί από την Αρμόδια Αρχή ως ένα από τα πλέον εμβληματικά έργα που υλοποιούνται στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του εκπαιδευτικού συστήματος το ΥΠΑΝ προωθεί, μέσω της Μονάδας Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), την πρόσβαση σε σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή και μηχανογραφικό εξοπλισμό με στόχο την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Με εθνικούς πόρους καθώς και με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, μέσω του ΣΑΑ, έχουν εξοπλιστεί όλα τα σχολεία με σύγχρονο μηχανογραφικό εξοπλισμό (ηλεκτρονικούς υπολογιστές, γραφίδες, μικρόφωνα, μεγάφωνα) για την κάλυψη των αναγκών τους, έχει δημιουργηθεί τάξη-πρότυπο σε κάθε σχολική μονάδα, ενώ έχει δημιουργηθεί και το πρώτο Κέντρο Τεχνικής Υποστήριξης (Help Desk) μηχανογραφικού εξοπλισμού για την εκπαίδευση. Όλος ο εξοπλισμός που εξασφαλίστηκε στη βάση του μοντέλου ενοικιαγοράς (leasing) έχει ήδη παραδοθεί στις σχολικές μονάδες και αξιοποιείται από τους εκπαιδευτικούς και τους/τις μαθητές/μαθήτριες των σχολικών μονάδων. Περαιτέρω, παραχωρείται στοχευμένα χορηγία για αγορά υπολογιστή ταμπλέτας (tablet) σε μαθητές/μαθήτριες Γ' τάξης δημοτικού και φορητού υπολογιστή σε μαθητές/μαθήτριες Β' τάξης γυμνασίου. Περαιτέρω, έχει συναφθεί Συμφωνία Πλαίσιο με στόχο τον σταδιακό εξοπλισμό, σε βάθος τετραετίας, όλων των αιθουσών διδασκαλίας των δημόσιων σχολείων με διαδραστικές οθόνες προς αντικατάσταση των βιντεοπροβολέων.

Παράλληλα, προγραμματίζεται και η έναρξη νέου έργου για ασύρματη δικτύωση σε όλα τα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης. Επίσης, το ΥΠΑΝ προωθεί την ψηφιακή μετάβαση, μέσω της παροχής ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού και λογισμικών στα σχολεία. Προωθεί, ακόμη, την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, μέσω της ανάπτυξης διαδικτυακών εφαρμογών/συστημάτων με σκοπό την απλοποίηση και την αυτοματοποίηση των διοικητικών διαδικασιών, καθώς και τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ του ΥΠΑΝ, των σχολικών μονάδων και όλων των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Επιπρόσθετα, η Μονάδα ΤΠΕ υλοποιεί συμβάσεις που αφορούν στη διαχείριση της διαδικτυακής υποδομής του ΥΠΑΝ, την παροχή

πρόσβασης στο διαδίκτυο και την εξασφάλιση λογισμικών και άλλου εξοπλισμού για εκπαιδευτικούς και διοικητικούς σκοπούς. Στο πλαίσιο αυτό, συνεχίζεται η παροχή αδειών χρήσης λογισμικών Microsoft365 σε όλους/όλες τους/τις εκπαιδευτικούς και μαθητές/μαθήτριες με σκοπό την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Με χρηματοδότηση μέσω του ΣΑΑ υλοποιείται και το έργο «Αντιμετώπιση αναντιστοιχίας δεξιοτήτων μεταξύ εκπαίδευσης (δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας) και αγοράς εργασίας». Στόχος του έργου είναι η ανάπτυξη μιας συνολικής, εμπειρικά τεκμηριωμένης εθνικής στρατηγικής και σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων μεταξύ της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας, με συνεχή παρακολούθηση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε γνώσεις και δεξιότητες και την υιοθέτηση και εφαρμογή μέτρων για την κάλυψη αυτών των αναγκών σε επίπεδο δευτεροβάθμιας και ανώτερης εκπαίδευσης. Η μεταρρύθμιση αυτή θα συμβάλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Κύπρου και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Στο πλαίσιο του ΣΑΑ υλοποιείται, επίσης, το έργο «Νέο σύστημα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών», το οποίο αφορά στη νομοθετική ρύθμιση και την έναρξη της εφαρμογής ενός νέου συστήματος για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου, με απώτερο στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατ' επέκταση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μαθητών/ριών. Στις 20/05/2025 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την Πρόταση του ΥΠΑΝ για το Νέο Σύστημα Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτικού Έργου, η οποία διαμορφώθηκε μετά από μια ανοικτή και συμμετοχική διαδικασία, με βασική επιδίωξη τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου, ευέλικτου και λειτουργικού συστήματος αξιολόγησης. Το προτεινόμενο σύστημα αξιολόγησης διακρίνεται για τον παιδαγωγικό του χαρακτήρα και τη συμπερίληψη μηχανισμών που επιτρέπουν την παροχή εποικοδομητικής ανατροφοδότησης σε όλους όσους εμπλέκονται στη διαδικασία της διδασκαλίας και μάθησης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Παροχή στήριξης σε αρμόδιους φορείς για λειτουργία και ανάπτυξη του αθλητισμού και υποστήριξη δράσεων για τη νεολαία

Το ΥΠΑΝ είναι η αρμόδια αρχή, υπεύθυνη για την εποπτεία των ημικρατικών οργανισμών (Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού, Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου) και των μη κερδοσκοπικών οργανισμών που λαμβάνουν κρατική χορηγία (Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή, Κυπριακή Αρχή Αντί-Ντόπινγκ). Όσον αφορά στους ημικρατικούς οργανισμούς και στις Σχολικές Εφορείες, η Μονάδα Διοίκησης και Ανθρώπινου Δυναμικού είναι υπεύθυνη για τη διαμόρφωση και την οριστικοποίηση των ετήσιων προϋπολογισμών τους σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών. Επίσης, αναλαμβάνει τη διεκπεραίωση της διαδικασίας τροποποίησης της νομοθεσίας, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, την υποβολή των προτάσεων που αφορούν στους οργανισμούς στο Υπουργικό Συμβούλιο, την προετοιμασία των απαντήσεων στη Βουλή των Αντιπροσώπων κ.λπ. Η Μονάδα Διοίκησης και Ανθρώπινου Δυναμικού επιβλέπει την εκτέλεση των προϋπολογισμών των οργανισμών και λειτουργεί ως σύνδεσμος με τα άλλα Υπουργεία. Το ΥΠΑΝ στοχεύει στη διαμόρφωση κοινής στρατηγικής προσέγγισης για τον αθλητισμό, μέσα από την ενίσχυση του συντονισμού με τους αθλητικούς φορείς και την ενίσχυση του συντονισμού των αθλητικών φορέων μεταξύ τους. Στο πλαίσιο αυτό έχει υιοθετηθεί και παρακολουθείται η υλοποίηση Σχεδίου Δράσης για την περαιτέρω ανάπτυξη του κυπριακού αθλητισμού. Παράλληλα, το ΥΠΑΝ υποστηρίζει ενεργά δράσεις που αναπτύσσονται για τη νεολαία και ενθαρρύνει την ανάπτυξη συνεργειών. Επίσης, προωθεί την άμεση επικοινωνία των νέων με το κράτος και την αναβάθμιση του διαλόγου με τον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου και με το Συμβούλιο Νεολαίας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Συντονισμός και παρακολούθηση της διά βίου μάθησης και της εκπαίδευσης ενηλίκων

Το Γραφείο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων, Διά Βίου Μάθησης και Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΓΕΔΥ/ΔΒΜΕΕ) συντονίζει την παρακολούθηση και εποπτεία της Εθνικής Στρατηγικής Διά Βίου Μάθησης (ΕΣΔΒΜ), για τα έτη 2021-2027, σε συνεργασία με άλλα Υπουργεία και αρμόδιους φορείς, σε συνέχεια σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου (αρ. 89.482, ημερ. 27/05/2020) που λαμβάνουν μέρος στην Εθνική και Τεχνική Επιτροπή Διά Βίου Μάθησης. Οι Στρατηγικές Στοχεύσεις της ΕΣΔΒΜ 2021-2027 είναι: (α) η καθιέρωση του πλαισίου διακυβέρνησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης της Στρατηγικής, (β) η μείωση της ανεργίας των νέων και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων/επανεπιδόκευση των νέων και του εργατικού δυναμικού, (γ) η αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση και (δ) η βελτίωση της επαγγελματικής πρακτικής των εκπαιδευτών ενηλίκων. Το Έργο της Εθνικής και Τεχνικής Επιτροπής Διά Βίου Μάθησης υποστηρίζεται από το Εθνικό Σχέδιο Δράσης στην εκπλήρωση της αποστολής τους. Έχει οριστικοποιηθεί από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και αποτελεί ξεχωριστό έγγραφο της ΕΣΔΒΜ. Περιλαμβάνει ενδεικτικές δράσεις, χρονοδιαγράμματα και Βασικούς Δείκτες Απόδοσης ευθυγραμμισμένα με τις πιο πάνω Στρατηγικές Στοχεύσεις. Παράλληλα, αποτελεί εργαλείο χαρτογράφησης των δραστηριοτήτων που υλοποιούν οι φορείς διά βίου μάθησης της Κύπρου, με στόχο τη διαπίστωση της προστιθέμενης αξίας των δράσεων αυτών και τον βαθμό επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί. Επιπρόσθετα, παρακολουθεί ευρωπαϊκές και διεθνείς πολιτικές στη διά βίου μάθηση και στην εκπαίδευση ενηλίκων, ούτως ώστε να αξιοποιούνται βέλτιστες πρακτικές και εργαλεία και επιδιώκεται η ανάπτυξη συνεργασιών με εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς σε τομείς κοινής αρμοδιότητας. Τέλος, διαχειρίζεται σχετικά έργα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus+ (Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο για την Εκπαίδευση Ενηλίκων 2024-2025) με μακροπρόθεσμο στόχο τη βελτίωση των δεξιοτήτων των ενηλίκων και την ενίσχυση της συμμετοχής τους στη διά βίου μάθηση. Στην παρούσα φάση χαρτογραφούνται τα προγράμματα και οι δράσεις που έχουν υλοποιηθεί από τους φορείς του ΥΠΑΝ και τα μέλη της Τεχνικής Επιτροπής Διά Βίου Μάθησης για τα έτη 2022-2024 με στόχο την εκπόνηση της ενδιάμεσης Έκθεσης Προόδου της Εθνικής Στρατηγικής Διά Βίου Μάθησης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: Αποτελεσματική και ενεργός συμμετοχή του ΥΠΑΝ στο ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι

Το ΓΕΔΥ/ΔΒΜΕΕ παρακολουθεί το ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι στα θέματα εκπαίδευσης, αθλητισμού, νεολαίας και διά βίου μάθησης και συμμετέχει στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών και διεθνών πολιτικών στα θέματα της αρμοδιότητάς του. Συντονίζει τη συμμετοχή στις διάφορες Ομάδες Εργασίας/Ομάδες Εμπειρογνομόνων της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης ή/και άλλων διεθνών οργανισμών, προετοιμάζει τη συμμετοχή της Υπουργού και άλλων στελεχών του ΥΠΑΝ σε συναντήσεις υψηλού επιπέδου και οργανώνει τις επισκέψεις ξένων αξιωματούχων στο Υπουργείο. Συνεργάζεται με τη Γενική Γραμματεία Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών και με τις Μόνιμες Αντιπροσωπείες και τις Πρεσβείες της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΚΔ) και διαμορφώνει τις θέσεις του ΥΠΑΝ σε καίρια ευρωπαϊκά και διεθνή θέματα. Προωθεί τη διάχυση και την εφαρμογή ευρωπαϊκών και άλλων διεθνών πολιτικών στο ΥΠΑΝ, σύμφωνα με τις εθνικές προτεραιότητες. Συντονίζει τη συνεισφορά του Υπουργείου στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και σε άλλους μηχανισμούς που απορρέουν από τις συμβατικές υποχρεώσεις της ΚΔ. Παρακολουθεί και συντονίζει τη συμμετοχή του ΥΠΑΝ στους θεσμούς του Συμβουλίου της Ευρώπης, της ΟΥΝΕΣΚΟ και της Κοινοπολιτείας. Επιπλέον, ασκεί συντονιστικό ρόλο και διαμορφώνει τη συμμετοχή του Υπουργείου στις τριμερείς και διμερείς συνεργασίες της ΚΔ με τις γειτονικές, αλλά και άλλες χώρες. Συνεργάζεται στενά με τις Πρεσβείες ξένων χωρών στην Κύπρο και διαμεσολαβεί στην επικοινωνία τους με το ΥΠΑΝ.

Επιπρόσθετα, το ΓΕΔΥ/ΔΒΜΕΕ συντονίζει τις εργασίες ανάληψης της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Κύπρο (α' εξάμηνο 2026) εντός του ΥΠΑΝ. Συγκεκριμένα, το Γραφείο έχει

συμβάλει στη διαμόρφωση του δεκαοκτάμηνου προγράμματος του Τρίο Προεδρίας Πολωνία – Δανία - Κύπρος (Ιανουάριος 2025 - Ιούνιος 2026), καθώς και του εξάμηνου προγράμματος της Κυπριακής Προεδρίας (Ιανουάριος 2026 – Ιούνιος 2026). Παράλληλα, παρακολουθεί οργανωτικά ζητήματα που σχετίζονται με τη διοργάνωση των συναντήσεων της Προεδρίας, την προετοιμασία της παρουσίας της Υπουργού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, διατηρεί τακτική επαφή με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο της ΕΕ και αναλαμβάνει άλλες συναφείς ενέργειες, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις του ΥΠΑΝ, τον ΟΝΕΚ και τον ΚΟΑ.

Τέλος, το ΓΕΔΥ/ΔΒΜΕΕ ενισχύει την ικανότητα των λειτουργών του ΥΠΑΝ να αξιοποιούν τις ευκαιρίες χρηματοδότησης από ευρωπαϊκά και άλλα προγράμματα για υλοποίηση πολιτικών με τη θέσπιση διαδικασιών που διευκολύνουν την ετοιμασία και παρακολούθηση προτάσεων διεθνούς συνεργασίας. Επιπλέον, συμμετέχει σε πρωτοβουλίες προώθησης της ευρωπαϊκής δράσης eTwinning σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις Εκπαίδευσης του ΥΠΑΝ.

ΣΤΟΧΟΣ 2: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Οι Τεχνικές Υπηρεσίες (ΤΥ) έχουν την ευθύνη για την εξασφάλιση στη δημόσια εκπαίδευση όλων των απαραίτητων κτηριακών υποδομών και στοχεύουν, με τη δημιουργία ενός σύγχρονου, δημιουργικού και ευχάριστου σχολικού περιβάλλοντος, στο να συμβάλουν στην παροχή ψηλού επιπέδου και ποιοτικής εκπαίδευσης.

Οι ΤΥ, μέσα στα πλαίσια του προϋπολογισμού, συνεχίζουν να υλοποιούν το πρόγραμμα ανέγερσης νέων σχολικών μονάδων και το πρόγραμμα της αντισεισμικής αναβάθμισης υφιστάμενων σχολικών μονάδων, έτσι ώστε να καλύψουν τις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες.

Επιπλέον, υλοποιούν εργασίες επέκτασης και βελτίωσης των σχολικών κτηρίων επιδιώκοντας την καλύτερη αξιοποίηση των υφιστάμενων σχολικών υποδομών (εργαστηρίων, ειδικών αιθουσών, αθλητικών υποδομών κ.ά.) και παράλληλα συνεχίζουν τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των σχολικών κτηρίων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Ανέγερση νέων σχολικών μονάδων, επεκτάσεις, αναβαθμίσεις και βελτιώσεις υφιστάμενων σχολικών μονάδων

(α) Μελέτη και επίβλεψη της ανέγερσης νέων σχολικών μονάδων και επέκταση των υφιστάμενων σχολείων, σύμφωνα με τα πρότυπα, ώστε να ικανοποιούνται οι εκάστοτε παιδαγωγικές ανάγκες. Έρευνα, μελέτη και καθορισμός προτύπων, όσον αφορά στην αιεφόρο ανάπτυξη των σχολικών κτηρίων, με στόχο τη δημιουργία παιδαγωγικά φιλικών σχολείων, με έμφαση στον περιβαλλοντικό σχεδιασμό.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο υλοποιείται το Κυβερνητικό Πρόγραμμα της Ανθρωποκεντρικής Εκπαίδευσης και Προαγωγής Πολιτισμού για τους Πολίτες του Αύριο με τα έργα ανέγερσης νέων σχολικών υποδομών, μεταξύ αυτών και δύο πρότυπες Τεχνικές Σχολές και δύο Ειδικά Σχολεία, με χρηματοδότηση από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το Πρόγραμμα Πολιτικής Συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027» - Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης, με στόχο να παρέχεται στο κάθε παιδί η ευκαιρία να καλλιεργήσει τα ταλέντα και τις ικανότητές του στον μέγιστο βαθμό σε σύγχρονες σχολικές υποδομές.

(β) Μελέτη και επίβλεψη των αντισεισμικών αναβαθμίσεων, συμπεριλαμβανομένου και του παιδαγωγικού ανασχεδιασμού. Το πρόγραμμα αντισεισμικών αναβαθμίσεων έχει ολοκληρωθεί κατά 90%.

(γ) Επέκταση και βελτίωση των σχολικών κτηρίων ανάλογα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες και τα υποστηρικτικά προγράμματα μάθησης (π.χ. επέκταση του ορίου ηλικίας εισδοχής στην υποχρεωτική προδημοτική εκπαίδευση, εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές/μαθήτριες με μεταναστευτική βιογραφία), έτσι ώστε να υπάρχει καλύτερη αξιοποίηση όλων των υφιστάμενων σχολικών υποδομών (εργαστήρια και αθλητικές υποδομές).

(δ) Ενεργειακή αναβάθμιση των δημόσιων σχολικών κτηρίων συμβάλλοντας στη διαμόρφωση περιβαλλοντικής και ενεργειακής συνείδησης όλων των συμμετεχόντων/ουσών στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά κυρίως στη διασφάλιση της ποιότητας της μάθησης. Μέσα στα πλαίσια του ΣΑΑ υλοποιήθηκε το έργο εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων και θερμομόνωσης/υγρομόνωσης οροφής σε 405 δημόσια σχολικά κτήρια, μετά από υπογραφή σχετικής συμφωνίας με την ΑΗΚ, με προϋπολογισμό €7.3 εκατομμυρίων. Συνολικά σε 515 συνολικά δημόσια σχολικά κτήρια έχουν εγκατασταθεί φωτοβολταϊκά συστήματα. Περαιτέρω, μέσα στα πλαίσια του Προγράμματος Πολιτικής Συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027», με τη συμβολή του Ενεργειακού Γραφείου Κύπρου, θα συνεχιστεί το πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης των κτηρίων των δημόσιων σχολείων στην Κύπρο, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο και στην επίτευξη των εθνικών και ευρωπαϊκών στόχων της Κύπρου για την ενέργεια και το κλίμα.

ΣΤΟΧΟΣ 3: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΘΕΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το ΥΠΑΝ υλοποιεί την Εθνική Στρατηγική για την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο 2024-2028. Η παρακολούθηση της Εθνικής Στρατηγικής γίνεται από την Επιτροπή Παρακολούθησης, στην οποία λαμβάνουν μέρος εκτός από τις Διευθύνσεις και Υπηρεσίες του ΥΠΑΝ, εκπρόσωποι άλλων Υπηρεσιών του κράτους, όπως είναι οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, οι Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας καθώς και η Αστυνομία Κύπρου, προκειμένου να υπάρχει συντονισμός και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ όλων των συναρμόδιων υπηρεσιών του κράτους για τα ζητήματα που αφορούν στο παιδί. Πάγια θέση του ΥΠΑΝ είναι η προώθηση του ασφαλούς σχολείου, δηλαδή η προστασία από όλες τις μορφές βίας, επιδιώκοντας να διασφαλίσει ότι τα σχολεία αποτελούν ένα ασφαλές περιβάλλον το οποίο προάγει τη συμμετοχή, τη συμπερίληψη, την καλλιέργεια αξιών και την ανάπτυξη των δυνατοτήτων όλων των μελών της σχολικής κοινότητας και ιδιαίτερα των μαθητών/ριών.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο εφαρμογής των προνοιών του περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμου του 2020, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Αύγουστο του 2024, το ΥΠΑΝ έχει προχωρήσει στη σύσταση Επιτροπών, οι οποίες διαμορφώνουν και παρακολουθούν την εφαρμογή της πολιτικής του ΥΠΑΝ για θέματα βίας και παραβατικότητας. Συγκεκριμένα, έχει συσταθεί η Συντονιστική Επιτροπή Ασφαλούς Σχολείου (ΣΕΑΣ), υπό την προεδρία του Γενικού Διευθυντή του ΥΠΑΝ, η οποία απαρτίζεται από τους Διευθυντές των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης του ΥΠΑΝ, τη Διευθύντρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, την Προϊσταμένη της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας (ΥΕΨ) και την Προϊσταμένη της Υπηρεσίας Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (ΥΣΕΑ). Επιπλέον, έχει συσταθεί η Ομάδα Ασφαλούς Σχολείου (ΟΑΣ), υπό την προεδρία της Διευθύντριας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου για το 2024-2025, η οποία εποπτεύει και συντονίζει το έργο της πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας και παραβατικότητας στα σχολεία. Στην Επιτροπή εκπροσωπούνται όλες οι Διευθύνσεις/Υπηρεσίες του ΥΠΑΝ που ασχολούνται με τα θέματα αυτά (Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, ΥΕΨ, ΥΣΕΑ, Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης - ΟΑΠ, Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας - ΕΑΥΠ, Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο-ΠΑ.ΒΙ.Σ.). Οι δύο Επιτροπές έχουν προχωρήσει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, στη

διαμόρφωση ενός επιμέρους Στρατηγικού Σχεδίου για την πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας.

Οι Διευθύνσεις και Υπηρεσίες του ΥΠΑΝ στηρίζουν τις σχολικές μονάδες στην αντιμετώπιση των διάφορων προβλημάτων και στην πρόληψη της βίας και παραβατικότητας. Στην ΥΕΨ παραπέμπονται παιδιά που αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα (π.χ. μαθησιακά, συναισθηματικά, συμπεριφοράς ή δυσκολίες που αφορούν στον ψυχοκοινωνικό τομέα). Σύμφωνα με τα στατιστικά δεδομένα που διατηρεί η ΥΕΨ, σε ετήσια βάση, οι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι χειρίζονται γύρω στις 10.600 ατομικές περιπτώσεις. Ποσοστό γύρω στο 30% των παιδιών που παραπέμπονται αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες, ποσοστό γύρω στο 29% αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες με συννοσηρότητα άλλων διαγνώσεων (π.χ. μαθησιακές δυσκολίες και νευροαναπτυξιακή καθυστέρηση ή μαθησιακές δυσκολίες και δυσκολίες στην επικοινωνία ή μαθησιακές δυσκολίες και βία/παραβατικότητα), ποσοστό γύρω στο 9% των παιδιών που παραπέμπονται αντιμετωπίζουν συναισθηματικές δυσκολίες ενώ ποσοστό 8% των παιδιών παρουσιάζουν βία και επιθετικότητα σε συννοσηρότητα με άλλες διαγνώσεις. Η αναλογία μαθητών/ριών προς εκπαιδευτικούς ψυχολόγους είναι 1850 μαθητές/μαθήτριες για κάθε εκπαιδευτικό ψυχολόγο.

Οι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι αξιολογούν παιδιά στα σχολεία κυρίως για μαθησιακά ή συναισθηματικά προβλήματα ή για προβλήματα συμπεριφοράς. Πέραν της αρχικής αξιολόγησης, υπάρχει πολύ συχνά ανάγκη για επαναξιολόγηση των παιδιών στα σχολεία και αυτό οφείλεται σε διάφορους λόγους, όπως αλλαγή βαθμίδας εκπαίδευσης ή επαναξιολόγηση των αναγκών του παιδιού. Οι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι προσφέρουν, επίσης, συμβουλευτική στους γονείς/κηδεμόνες, στους/στις εκπαιδευτικούς και στους/στις μαθητές/μαθήτριες και συμμετέχουν σε πολυθεματικές συναντήσεις, όπου συζητούνται οι περιπτώσεις παιδιών που αξιολογούν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Διαμόρφωση και παρακολούθηση υλοποίησης Στρατηγικού Σχεδίου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Ενδοσχολικής Βίας

Στο πλαίσιο της ενεργοποίησης της νομοθεσίας για Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Ενδοσχολικής Βίας (Ν. 185(Ι)2020) τον Αύγουστο 2024 και της υιοθέτησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο 2024-2028, οι αρμόδιες Επιτροπές που συστάθηκαν στο ΥΠΑΝ (ΣΕΑΣ και ΟΑΣ) προχώρησαν στη διαμόρφωση ξεχωριστού Στρατηγικού Σχεδίου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Ενδοσχολικής Βίας.

Οι στρατηγικές επιδιώξεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας και της παραβατικότητας, όπως έχουν καθοριστεί στο Στρατηγικό Σχέδιο, αφορούν στη:

1. Δημιουργία ενός ασφαλούς σχολικού κλίματος το οποίο να προωθεί κουλτούρα συμπερίληψης και καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων.
2. Ενδυνάμωση και ενεργό συμμετοχή των εμπλεκόμενων για την πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής βίας και παραβατικότητας.

Στο Στρατηγικό Σχέδιο έχουν περιληφθεί οι δράσεις όλων των εμπλεκόμενων Διευθύνσεων και Υπηρεσιών (Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου/ΠΑ.ΒΙ.Σ., ΥΕΨ, ΥΣΕΑ, ΟΑΠ, ΕΑΥΠ), οι οποίες εστιάζονται σε τέσσερις στόχους-πυλώνες:

- Διασφάλιση ασφαλούς και συμπεριληπτικού σχολικού περιβάλλοντος.
- Εκπαίδευση και ενδυνάμωση εκπαιδευτικών και γονέων/κηδεμόνων για πρόληψη και διαχείριση της σχολικής βίας.
- Εκπαίδευση και ενδυνάμωση παιδιών για πρόληψη και διαχείριση της σχολικής βίας.

- Ανάπτυξη και εφαρμογή μηχανισμών παρακολούθησης και υλοποίησης των πολιτικών και καταγραφής φαινομένων βίας στα σχολεία.

Η παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων θα γίνεται με βάση καθορισμένα χρονοδιαγράμματα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Προληπτικά προγράμματα για ευαισθητοποίηση, αξιολογήσεις και επαναξιολογήσεις μαθητών/μαθητριών, παρεμβάσεις και συμβουλευτική

Η στήριξη των σχολικών μονάδων γίνεται μέσω των δομών του ΥΠΑΝ (Διευθύνσεις και Υπηρεσίες ΥΠΑΝ) ως εξής: των δράσεων της ΟΑΠ (παροχή συμβουλευτικής καθοδήγησης, εφαρμογή εναλλακτικού προγράμματος με αγορά υπηρεσιών σχολικού συνεργάτη/ιδας), και των Δράσεων Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης+ - ΔΡΑ.Σ.Ε.+ (προσφορά προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και εναλλακτικής εκπαίδευσης σε πρωινό χρόνο, προγραμμάτων δημιουργικής απασχόλησης σε απογευματινό χρόνο και υποστήριξη μέσω κλινικών και συμβουλευτικών ψυχολόγων). Επιπρόσθετα, τα παιδιά υποστηρίζονται και με άλλες δράσεις εντός των σχολικών μονάδων όπως είναι το Πρόγραμμα Κυκλοφοριακής Αγωγής αλλά και το Εθνικό Πρόγραμμα Αξιολόγησης Φυσικής Κατάστασης Παιδιών και Εφήβων Σχολικής Ηλικίας.

Το ΥΠΑΝ προσφέρει ακόμη ειδικές δράσεις στα σχολεία για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων, και στήριξη των ευάλωτων ομάδων μαθητών/ριών. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΑΥΠ στηρίζει τις ευάλωτες ομάδες παιδιών (δηλαδή περιπτώσεις παιδιών με παραβατική συμπεριφορά, χρήση αλκοόλ ή παράνομων ουσιών, κάπνισμα, οικογένειες με εξαιρετικά δυσπραγείς οικονομικές συνθήκες ή με σοβαρή δυσλειτουργία – άσκηση βίας στην οικογένεια, σοβαρά προβλήματα υγείας άλλου μέλους ή του ίδιου του παιδιού, διαμονή σε Παιδική Στέγη, μέλος της οικογένειας στη φυλακή, ανεργία, αλκοολισμός κ.λπ.), με δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης που επιλέγουν τα ίδια τα παιδιά στην κοινότητα, σε μη σχολικό χρόνο. Στις δράσεις αντιναρκωτικής αγωγής και στήριξης ευάλωτων ομάδων περιλαμβάνονται επίσης μαθητικά σεμινάρια αντιναρκωτικής αγωγής, οι δράσεις του Ευρωπαϊκού Δικτύου Σχολείων Προαγωγής Υγείας και το Πρόγραμμα Ευ. Ζην. Τέλος, το ΥΠΑΝ σε συνεργασία με την Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου προσφέρει στοχευμένα προγράμματα πρόληψης, όπως το Πρόγραμμα Ιστός (διαχείριση δύσκολων περιπτώσεων) και το Πρόγραμμα για την Προπαρασκευαστική Μαθητεία.

Επίσης, η ΥΕΨ προσφέρει προληπτικά προγράμματα και παρεμβάσεις, οι οποίες στοχεύουν σε ολόκληρο τον σχολικό πληθυσμό (παιδιά, γονείς/κηδεμόνες και εκπαιδευτικούς). Ο κύριος στόχος των παρεμβατικών προγραμμάτων είναι η προώθηση της ψυχικής υγείας, η ομαλότερη προσαρμογή των μαθητών/ριών στη σχολική κοινότητα και η πρόληψη της σχολικής αποτυχίας. Οι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι εφαρμόζουν προγράμματα στα σχολεία ανάλογα με τις εξειδικευμένες ανάγκες και τις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε σχολικής μονάδας.

Σε ό,τι αφορά τις αξιολογήσεις/επαναξιολογήσεις μαθητών/ριών η ΥΕΨ ανταποκρίνεται, μέσω του Μηχανισμού Εντοπισμού και Στήριξης, σε αιτήματα από εκπαιδευτικούς και γονείς/κηδεμόνες για αξιολόγηση των ψυχολογικών και μαθησιακών αναγκών των μαθητών/ριών από την ηλικία των 3 ετών μέχρι την ηλικία των 18, σε δημόσια και ιδιωτικά σχολεία. Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, οι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι δίνουν εισηγήσεις στο σχολείο και στους γονείς/κηδεμόνες που αφορούν κυρίως στην παροχή ειδικής εξατομικευμένης βοήθειας για ένα ευρύ φάσμα αναγκών, που οι μαθητές/μαθήτριες μπορεί να έχουν στο σχολείο, συμπεριλαμβανομένων μαθησιακών, συναισθηματικών, κοινωνικών ή και συμπεριφορικών αναγκών. Οι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι ανταποκρίνονται, επίσης, σε παραπομπές από τις Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης για ψυχολογική αξιολόγηση και στη συνέχεια δίνουν μια σειρά από εισηγήσεις, συμπεριλαμβανομένων και παρεμβάσεων στο σχολικό πλαίσιο. Οι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι παρεμβαίνουν τόσο σε επίπεδο σχολείου όσο και σε επίπεδο τάξης εφόσον, μετά από μια αξιολόγηση ή επαναξιολόγηση, υπάρχει μια ξεκάθαρη εικόνα για τις εξειδικευμένες ανάγκες που έχουν οι μαθητές/μαθήτριες. Με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών, των γονέων/κηδεμόνων και του παιδιού, σχεδιάζουν και εφαρμόζουν παρεμβάσεις. Επιπρόσθετα, οι ψυχολόγοι είναι σε θέση να εισηγηθούν στους

γονείς/κηδεμόνες παρεμβάσεις που μπορεί να εφαρμοστούν και στο σπίτι, στο επίπεδο της οικογένειας, με στόχο την πιο λειτουργική συμπεριφορά στο παιδί.

Η παροχή συμβουλευτικής προς τους/τις εκπαιδευτικούς, τους γονείς/κηδεμόνες και τα παιδιά αποτελεί, επίσης, μια από τις πιο ουσιαστικές δραστηριότητες των εκπαιδευτικών ψυχολόγων. Η συμβουλευτική παρέχεται με στόχο την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών με εισηγήσεις, με στρατηγικές και με ψυχολογικές μεθόδους για αντιμετώπιση των αναγκών και των δυσκολιών των παιδιών. Παρέχεται, ακόμη, ενημέρωση και εκπαίδευση εκπαιδευτικών σε θέματα όπως η διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο πλαίσιο του σχολείου, ο σχολικός εκφοβισμός και η πρόληψη της βίας και παραβατικότητας. Η ψυχοεκπαίδευση των γονέων στοχεύει στην προαγωγή της ευαισθητοποίησης σε ψυχοεκπαιδευτικά ζητήματα. Επίσης, παρέχεται συμβουλευτική καθοδήγηση και υποστήριξη για παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία και υλοποιούνται δράσεις για μαθησιακή και κοινωνική ένταξη των παιδιών αυτών.

Επιπρόσθετα, για την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας και της παραβατικότητας, πραγματοποιούνται πολλές επιμορφωτικές δράσεις μέσω του ΠΙΚ και του ΠΑ.ΒΙ.Σ. Πιο συγκεκριμένα, προσφέρονται τα ακόλουθα εκπαιδευτικά προγράμματα και επιμορφωτικές δράσεις:

1. Δομημένα προγράμματα με θέμα τον σχολικό εκφοβισμό και τις σχολικές συγκρούσεις
2. Προαιρετικά σεμινάρια
3. Διαλέξεις, σεμινάρια σε σχολική βάση και ημερίδες
4. Σεμινάρια για γονείς
5. Διήμερο Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών Δημοτικής Εκπαίδευσης
6. Ημέρες Εκπαιδευτικού Μέσης Εκπαίδευσης
7. Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Στελεχών Εκπαίδευσης
8. Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Υπευθύνων Τμημάτων με θέμα τη σχολική βία και παραβατικότητα.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η Κύπρος, σε ό,τι αφορά την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ), συνιστά παράδειγμα διεθνούς καλής πρακτικής ως προς την προώθηση και υλοποίηση σημαντικών εκπαιδευτικών πολιτικών σε επίπεδο τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, οι οποίες συνοψίζονται και υλοποιούνται συστηματικά, ενιαία και σε μακροπρόθεσμη βάση μέσα από την Εθνική Στρατηγική για την ΕΑΑ (ΥΠΑΝ, 2007). Την ευθύνη υλοποίησης, επικαιροποίησης και παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής έχει η Μονάδα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΠΑΑ), η οποία αποτελεί οριζόντια δομή του ΥΠΑΝ.

Παρά τα σημαντικά επιτεύγματα που έχει να επιδείξει η Κύπρος στο συγκεκριμένο πεδίο, όπως για παράδειγμα, το Αναλυτικό Πρόγραμμα για την ΕΑΑ στην προδημοτική και δημοτική εκπαίδευση, την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών στην ΕΑΑ, τη δημιουργία του κρατικού δικτύου ΚΠΕ, την Αειφόρο Περιβαλλοντική Εκπαιδευτική Πολιτική των σχολείων, τα ποικίλα παιδαγωγικά υλικά, τις διεθνείς συμπράξεις και συνεργασίες, τα ερευνητικά προγράμματα κ.ά., εντούτοις, νέες προκλήσεις στο εκπαιδευτικό μας σύστημα σε σχέση με την ΕΑΑ, την πράσινη μετάβαση και την επίτευξη των στόχων της Αειφόρου Ανάπτυξης της Παγκόσμιας Ατζέντας των Ηνωμένων Εθνών 2030, αναφύονται.

Στη βάση των αναγκών που προκύπτουν για την ΕΑΑ στην εκπαίδευση της Κύπρου, αλλά και των νέων δεδομένων για την ΕΑΑ και την πράσινη μετάβαση όπως αυτές διαμορφώνονται από τις διεθνείς πολιτικές για μια δίκαιη μετάβαση χωρίς αποκλεισμούς (ΕΥ 2019), τη μεταρρύθμιση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με στόχο την πράσινη μετάβαση από την πρώτη παιδική ηλικία και διά βίου, αλλά και την ποιοτική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ώστε να αποτελέσουν παράδειγμα πράσινης μετάβασης και αειφορίας μέσα από ολοκληρωμένες αλλαγές, σε οργανωσιακό, παιδαγωγικό, τεχνικό και κοινωνικό επίπεδο (ΕΥ 2022, UNECE 2022, UNESCO 2021), η Μονάδα ΕΠΑΑ, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών, έχει προβεί στην αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού για την «Εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη και την πράσινη μετάβαση 2030», ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26/03/2025.

Ο αναθεωρημένος Εθνικός Στρατηγικός Σχεδιασμός επιδιώκει την εφαρμογή σε επίπεδο τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, και σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, ολοκληρωμένων συστηματικών, ενιαίων και μακροπρόθεσμων οριζόντιων μέτρων, τα οποία θα συμβάλουν στην ενίσχυση και στην προώθηση των αλλαγών και των μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται σε επίπεδο πολιτικών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τυπικής και μη τυπικής μάθησης, εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων, έτσι ώστε να διαμορφωθούν πολίτες, αλλά και επαγγελματίες των οποίων η νοοτροπία, ικανότητες και δράσεις να διέπονται από την προσπάθεια σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, από την πρώτη παιδική ηλικία και διά βίου για τη διασφάλιση ενός πράσινου και αειφόρου μέλλοντος.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και της πράσινης μετάβασης στην τυπική εκπαίδευση

Η Μονάδα ΕΠΑΑ υλοποιεί ενιαία και συστηματικά, σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, πολυεπίπεδες δράσεις για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη που αφορούν στην ενσωμάτωση του περιβάλλοντος και των στόχων της αειφόρου ανάπτυξης της παγκόσμιας ατζέντας των Ηνωμένων Εθνών 2030 όχι μόνο στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, αλλά στο σύνολο των λειτουργιών του σχολείου και της σχολικής ζωής. Στο πλαίσιο

της αναθεωρημένης Στρατηγικής για την ΕΑΑ και την Πράσινη Μετάβαση 2030 στην τυπική εκπαίδευση προγραμματίζονται για το έτος 2026 και την περίοδο 2026-2028, πέρα από τα υφιστάμενα προγράμματα και δράσεις που υλοποιούνται (προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, εκπαιδευτικό υλικό, εκστρατείες ενημέρωσης), μια σειρά δράσεων οι οποίες επικεντρώνονται αφενός για την Προδημοτική και τη Δημοτική Εκπαίδευση στη συγγραφή του οδηγού εφαρμογής του αναθεωρημένου Αναλυτικού Προγράμματος για τους εκπαιδευτικούς με τον προσδιορισμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων για τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης 2030 και στην εφαρμογή του συστημικού υλικού, όπως επίσης και στην ανάπτυξη υποστηρικτικού υλικού εφαρμογής του προγράμματος, και αφετέρου για τη Μέση Γενική Εκπαίδευση στην ολοκλήρωση της συγγραφής του Αναλυτικού Προγράμματος για την ΕΑΑ που θα εφαρμοσθεί για πρώτη φορά, όπως επίσης και στην ανάπτυξη υποστηρικτικού διεπιστημονικού υλικού για την εφαρμογή του. Σημαντικός στρατηγικός στόχος της Μονάδας αποτελεί η ολοκλήρωση και η εφαρμογή του πλαισίου πιστοποίησης του αειφόρου σχολείου, το οποίο θα συνδεθεί με την Αειφόρο Περιβαλλοντική Εκπαιδευτική Πολιτική και το νέο συστημικό πλαίσιο για την ΕΑΑ και την ολιστική σχολική προσέγγιση, με στόχο την υποστήριξη των σχολείων προς τον αειφόρο προσανατολισμό τους. Παράλληλα, για την περίοδο 2026-2028, θα δοθεί έμφαση στην ενίσχυση των εκπαιδευτικών, μέσω ολοκληρωμένων προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για την αποτελεσματική υλοποίηση του Αναλυτικού Προγράμματος, με γνώμονα την Ολιστική Σχολική Προσέγγιση. Επίσης, ενισχύεται το εκπαιδευτικό υλικό, σύγχρονης και ασύγχρονης μάθησης, τόσο για εκπαιδευτικούς όσο και για μαθητές/μαθήτριες με γνώμονα την παροχή, σε μαθητές/μαθήτριες και εκπαιδευτικούς, πολλαπλών και ποικίλων εκπαιδευτικών πηγών μάθησης.

Επίσης, η Μονάδα ΕΠΑΑ σχεδιάζει και διεξάγει σεμινάρια σε σχολική βάση και διαδικτυακά, σε θέματα που αφορούν το περιεχόμενο και τη διδακτική μεθοδολογία των στόχων της αειφορίας. Παράλληλα, το προσωπικό της Μονάδας έχει συγγράψει σημαντικό αριθμό εκπαιδευτικών εργαλείων για την ΠΕ/ΕΑΑ. Πέραν των 10 εκπαιδευτικών πακέτων έχουν συγγραφεί για το νερό, τα απορρίμματα, τα θέματα της ΑΑ κ.λπ., ενώ προγραμματίζεται η ολοκλήρωση της επιστημονικής επιμέλειας του εκπαιδευτικού υλικού «Οι στόχοι της Αειφορίας Ταξιδεύουν» (17 βιβλία, ένα για κάθε στόχο της παγκόσμιας ατζέντας των Ηνωμένων Εθνών 2030) και η εκτύπωσή του. Πρόσθετα, και σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης και άλλους συνεργαζόμενους φορείς προγραμματίζεται ο σχεδιασμός προγραμμάτων που αφορούν στον θαλάσσιο γραμματισμό κ.λπ. Η Μονάδα συμμετέχει, ακόμη, στην υλοποίηση ανταγωνιστικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων σε θέματα σχετικά με την ΕΠΑΑ. Για την περίοδο 2025-2026 υλοποιούνται έξι ευρωπαϊκά προγράμματα, τα οποία επικεντρώνονται στις βασικές προτεραιότητες του αναθεωρημένου Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού, ενώ έχουν υποβληθεί για το 2026 άλλες τρεις ευρωπαϊκές προτάσεις σε ανταγωνιστικά προγράμματα. Σημειώνεται, επίσης, ότι μέσω του προγράμματος ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027, το ευρωπαϊκό πρόγραμμα PEDIA θα επεκταθεί σε 55 σχολεία όλων των βαθμίδων, έτσι ώστε αυτά να καταστούν αειφόρα και σχολεία σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας. Το 2025 έχει ολοκληρωθεί η ολιστική ενεργειακή αναβάθμιση ακόμα 5 σχολείων (σύνολο 10) με σημαντικά οφέλη στην εξοικονόμηση ενέργειας αλλά και στη διασφάλιση συνθηκών κλιματικής ανθεκτικότητας μέσω της εφαρμογής παθητικών συστημάτων θέρμανσης και δροσισμού, παράγοντες που διασφαλίζουν ένα πιο αποδοτικό και ευχάριστο μαθησιακό περιβάλλον. Για την επόμενη τριετία βασική επιδίωξη της Μονάδας ΕΠΑΑ, πέρα από τις δράσεις που αφορούν στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία, είναι η ενδυνάμωση και η ενίσχυση των σχολικών υποδομών προς την κατεύθυνση της πράσινης μετάβασης και η δημιουργία σχολικού περιβάλλοντος το οποίο θα διασφαλίζει την κλιματική ανθεκτικότητα, την περιβαλλοντική και θερμική άνεση στο σχολείο. Ενδεικτικά μέτρα και προγράμματα που προγραμματίζονται είναι η δημιουργία πράσινων οροφών στα σχολεία, η εγκατάσταση ψυκτών στα σχολεία κ.ά.

Η Μονάδα παρέχει, ακόμη, επιστημονική στήριξη σε θέματα σχετικά με την ΕΑΑ ενώ σχεδιάζει και υλοποιεί, σε εθνικό επίπεδο, προγράμματα και εκστρατείες ΠΕ/ΕΑΑ όπως η «Τηγανοκίνηση», η φιλοπεριβαλλοντική

εκστρατεία «Ποιο 'Π' επιλέγεις: Το Περιβάλλον ή το Πλαστικό» για τη μείωση των πλαστικών μίας χρήσης στα σχολεία, η οποία επεκτάθηκε στον γυμνασιακό κύκλο, ενώ προγραμματίζεται η εφαρμογή της στη δημοτική εκπαίδευση. Σημαντική πολιτική η οποία υλοποιείται από το 2024 είναι το πρόγραμμα «Πρασινίζω το σχολείο μου, πρασινίζω τη γειτονιά μου». Πρόκειται για μια σημαντική πολιτική η οποία επιδιώκει την ενίσχυση του αστικού πρασίνου, της κλιματικής ανθεκτικότητας και της περιβαλλοντικής συνείδησης στα σχολεία μας. Είναι ένα πρόγραμμα βασισμένο στην Ολιστική Σχολική Προσέγγιση, με στόχο τα σχολεία να καταστούν «φυτώρια μάθησης» για το περιβάλλον και την αειφορία. Για τη σχολική χρονιά 2025-2026 έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα 38 σχολεία από όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, ενώ για την περίοδο 2026-2028 προγραμματίζεται να ενταχθούν ακόμη 60.

Η Μονάδα συνεργάζεται με το σύνολο των εμπλεκόμενων μερών για την προώθηση της ΕΑΑ στην κοινωνία των πολιτών σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο (UoF, Arab League States, MIO, UNECE, UNESCO). Επίσης, έχει πολύ ενεργό ρόλο στην εδραίωση της Κύπρου ως βασικού συντελεστή στη διαμόρφωση των διεθνών πολιτικών για την ΕΑΑ με σημαντική δράση στα Ηνωμένα Έθνη, όπου προεδρεύει της Επιτροπής για την ΕΑΑ της UNECE, προεδρεύει της Μεσογειακής Στρατηγικής για την ΕΑΑ και συμμετέχει στην Ομάδα εμπειρογνομόνων της ΕΕ για την περιβαλλοντική αειφορία. Ακόμη, συμμετέχει σε περιφερειακά και διεθνή δίκτυα και αναπτύσσει δράσεις διμερούς και τριμερούς συνεργασίας για την ΕΑΑ, όπως αυτές προνοούνται στα Μνημόνια Συνεργασίας για την Εκπαίδευση (Αίγυπτο, Ελλάδα, Αυστρία, Ιταλία, Ιορδανία, Λίβανο, Ισραήλ κ.λπ.). Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Κύπρο, η Μονάδα ΕΠΑΑ θα διοργανώσει το ευρωπαϊκό συνέδριο για την Ολιστική Σχολική Προσέγγιση και την ΕΑΑ, στις 7-8 Μαΐου 2026, όπως επίσης και τη συνάντηση για την ενεργό πολιτότητα και την ΕΑΑ. Για την περαιτέρω προώθηση της ΕΑΑ και της πράσινης μετάβασης, οι πιο πάνω δραστηριότητες θα συνεχισθούν και θα επεκταθούν, για την περίοδο 2026-2028, στη βάση των πιο κάτω μέτρων:

1. Ενίσχυση των δομών υποστήριξης, εφαρμογής, παρακολούθησης, επικαιροποίησης, αξιολόγησης των μέτρων που αφορούν τη Στρατηγική.
2. Δημιουργία της πλατφόρμας του αειφόρου σχολείου.
3. Καθιέρωση της ολιστικής προσέγγισης στα σχολεία όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων μέσω της προώθησης παιδαγωγικών μεθόδων, εκπαιδευτικών εργαλείων, αλλαγών στις κτηριακές υποδομές και στον εξοπλισμό των σχολείων (πράσινες τεχνολογίες), τα οποία θα συμβάλουν στον αειφόρο μετασχηματισμό τους.
4. Αναθεώρηση των προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, των διευθυντών/ριών και των στελεχών εκπαίδευσης και ενδυνάμωσή τους σε θέματα περιεχομένου, διδακτικής και μεθοδολογίας της αειφόρου ανάπτυξης, του περιβάλλοντος και της πράσινης μετάβασης, αλλά και οργάνωσης και διαχείρισης ενός αειφόρου οργανισμού.
5. Εδραίωση της θέσης της Κύπρου σε διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς για την ΕΑΑ και την πράσινη μετάβαση, ενίσχυση της συμμετοχής της σε διεθνή δίκτυα, μεταφορά εμπειρογνομοσύνης και προώθηση των πολιτικών της σε επίπεδο διμερών και άλλων συνεργασιών, αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων για υλοποίηση των πολιτικών της.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Ενίσχυση της μη τυπικής εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη και την πράσινη μετάβαση/Κρατικό Δίκτυο Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Το κρατικό δίκτυο ΚΠΕ αποτελεί την πιο ολοκληρωμένη δομή μη τυπικής εκπαίδευσης για την ΕΑΑ. Αποτελείται από επτά ΚΠΕ (Πεδουλάς, Κουιάνι, Σαλαμιού, Παναγιά, Αθαλάσσα, Κάβο-Γκρέκο, Κοινότητα Ακρωτηρίου) και παρέχει πέραν των 100 περιβαλλοντικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε μαθητές/μαθήτριες όλων των βαθμίδων, φοιτητές/φοιτήτριες και εκπαιδευτικούς, ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος και επαγγελματίες. Πρόκειται για ολοκληρωμένους οργανισμούς και κέντρα βιωματικής και εμπειρικής μάθησης και όλα τα προγράμματά τους είναι συνδεδεμένα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα, αλλά

και με τα περιβαλλοντικά πεδία της περιοχής στα οποία έχουν δημιουργηθεί. Πέραν των 700.000 μαθητών/ριών και άλλων ομάδων έχουν συμμετάσχει στα προγράμματα των ΚΠΕ από το 2012. Προσφέρουν μονοήμερα, διήμερα, τριήμερα και πολυήμερα προγράμματα. Τα προγράμματα των ΚΠΕ στηρίζονται στη μάθηση πέρα και έξω από το πλαίσιο της σχολικής αίθουσας και μέσω αυτών αξιοποιούνται οι τοπικοί πληθυσμοί ως άτυποι εκπαιδευτές. Τα ΚΠΕ βρίσκονται σε στενή συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες και μέσα από αυτά, πέρα από τα περιβαλλοντικά προγράμματα που αφορούν όλους τους στόχους της παγκόσμιας ατζέντας, οργανώνονται σεμινάρια και συνέδρια βιωματικού χαρακτήρα για εκπαιδευτικούς και φοιτητές/φοιτήτριες, επαγγελματίες, αλλά και άλλες ομάδες. Διεξάγονται έρευνες πεδίου, υλοποιούνται ευρωπαϊκά προγράμματα, συγγράφεται εκπαιδευτικό υλικό για τη μη τυπική εκπαίδευση, παρέχεται υποστήριξη και καθοδήγηση στα σχολεία για την υλοποίηση προγραμμάτων δράσης στην κοινότητα. Επίσης, τα ΚΠΕ έχουν συμβάλει στην αναζωογόνηση των τοπικών κοινοτήτων και στην ανάδειξη του περιβαλλοντικού και πολιτιστικού πλούτου του τόπου μας.

Τα προγράμματα των ΚΠΕ έχουν επεκταθεί και ενισχυθεί με μια σειρά νέων προγραμμάτων για γονείς/κηδεμόνες και παιδιά που προσφέρονται σε όλα τα ΚΠΕ σε συνεργασία με την Παγκύπρια Σχολή Γονέων. Επίσης, προγραμματίζονται προγράμματα για φοιτητές/φοιτήτριες και νέους, ενώ βρίσκεται σε διαδικασία ολοκλήρωσης ο θεσμός των θερινών περιβαλλοντικών σχολείων που υπολογίζεται να εφαρμοσθεί τη νέα σχολική χρονιά. Στα προγραμματισμένα μέτρα για την προώθηση της μη τυπικής εκπαίδευσης στην ΕΑΑ προβλέπεται η ενίσχυση των κτηριακών υποδομών των ΚΠΕ, όπως επίσης και η αναβάθμιση του εξοπλισμού τους. Επίσης, δρομολογούνται μία σειρά μέτρων που αφορούν στην ενίσχυση των ΚΠΕ ως προς την πράσινη μετάβαση. Άλλα σημαντικά μέτρα που προβλέπονται είναι η προσφορά προγραμμάτων διαγενεακής επικοινωνίας, ο σχεδιασμός προγραμμάτων για την πράσινη καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, η ανάπτυξη προγραμμάτων, σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, που θα συνδέουν το σχολείο με την αγορά εργασίας και θα ενισχύουν τις ικανότητες των εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων, αλλά και τον επαγγελματικό προσανατολισμό τους προς την κυκλική οικονομία και την πράσινη μετάβαση.

Στόχος (Σ) /Δραστηριότητα (Δ)	Δείκτης Επίδοσης (Σ) /Απόδοσης (Δ)	Αποτελέσματα	Περιγραφή
Σ1: Αναβάθμιση της ποιότητας της παιδείας, ενίσχυση του αθλητισμού και ενδυνάμωση της νεολαίας	ΔΕ01: Κατάταξη της Κύπρου σε διεθνείς έρευνες επίδοσης των μαθητών/ριών, σε σχέση με τα επίπεδα της ΕΕ	(α) Κάτω από τον μέσο όρο στην κατανόηση κειμένου, στα Μαθηματικά και στις Φυσικές Επιστήμες στην έρευνα PISA 2022 (β) Πάνω από τον μέσο όρο στα Μαθηματικά και κάτω από τον μέσο όρο στις Φυσικές Επιστήμες, τόσο στη Δημοτική Εκπαίδευση όσο και στη Μέση Εκπαίδευση, στην έρευνα TIMSS 2023	Η Κύπρος συμμετέχει σε δύο διεθνείς έρευνες (PISA, TIMSS) που εστιάζουν στην επίδοση των μαθητών/ριών στη Δημοτική και Μέση εκπαίδευση. Η έρευνα PISA διεξάγεται από τον οργανισμό ΟΟΣΑ, ενώ η έρευνα TIMSS διεξάγεται από τον οργανισμό IEA. Η έρευνα PISA μετρά την επίδοση των μαθητών/ριών στην κατανόηση κειμένου, στα Μαθηματικά και στις Φυσικές Επιστήμες στη Μέση Εκπαίδευση και διεξάγεται κάθε 3 χρόνια. Η έρευνα TIMSS μετρά την επίδοση των μαθητών/ριών στα Μαθηματικά και στις Φυσικές Επιστήμες τόσο στη Δημοτική όσο και στη Μέση Εκπαίδευση, και διεξάγεται κάθε 4 χρόνια. Περισσότερη πληροφόρηση παρέχεται στις ακόλουθες ιστοσελίδες: • PISA Study (www.oecd.org/pisa) • TIMSS Study (timssandpirls.bc.edu)
Δ01: Διαμόρφωση και ανάπτυξη εκπαιδευτικών πολιτικών	ΔΑ01: Ποσοστό επίτευξης των ορόσημων που έχουν τεθεί για τα έργα που υλοποιούνται στα πλαίσια του ΣΑΑ		Ο Δείκτης υπολογίζεται ως το ποσοστό επίτευξης των ορόσημων που έχουν τεθεί για κάθε έτος, για το καθένα από τα πιο κάτω έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΣΑΑ: • Νέο σύστημα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών • Αντιμετώπιση αναντιστοιχίας δεξιοτήτων μεταξύ εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας • Ψηφιακός μετασχηματισμός των σχολικών μονάδων για την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων που σχετίζονται με την εκπαίδευση STEM
Δ02: Παροχή στήριξης σε αρμόδιους φορείς για λειτουργία και ανάπτυξη του αθλητισμού και υποστήριξη δράσεων για τη νεολαία	ΔΑ01: Ποσοστό απορρόφησης χορηγίας για προγραμματιζόμενα έργα		Ο δείκτης υπολογίζεται ως το ποσοστό απορρόφησης της ετήσιας χορηγίας που δίνεται ξεχωριστά σε κάθε φορέα για τη λειτουργία και ανάπτυξη του αθλητισμού καθώς και στον Οργανισμό Νεολαίας για την υποστήριξη δράσεων για τη νεολαία
Δ03: Συντονισμός και παρακολούθηση της διά βίου μάθησης και της εκπαίδευσης ενηλίκων	ΔΑ1: Ποσοστό συμμετοχής των ενηλίκων ηλικίας 25-64 ετών στη διά βίου μάθηση		1. Ο δείκτης αυτός είναι ο ευρωπαϊκός δείκτης που μετρά τη συμμετοχή των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση με περίοδο αναφοράς τους 12 μήνες. Συγκεκριμένα έχουν τεθεί δύο ευρωπαϊκοί στόχοι για τον δείκτη «Συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση» ως ακολούθως:

			• Τουλάχιστον το 47 % των ενηλίκων ηλικίας 25 έως 64 ετών θα πρέπει να έχει συμμετάσχει σε δράση μάθησης κατά τους τελευταίους 12 μήνες, έως το 2025. • Τουλάχιστον το 60 % των ενηλίκων ηλικίας 25 έως 64 ετών θα πρέπει να έχει συμμετάσχει σε δράση μάθησης κατά τους τελευταίους 12 μήνες, έως το 2030. 2. Τα στοιχεία θα συλλέγονται ετησίως από κάθε κράτος μέλος μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών. Για την Κύπρο αρμόδια είναι η Στατιστική Υπηρεσία. 3. Το ποσοστό του 60% έχει οριστεί ως βασικός Δείκτης Απόδοσης της Εθνικής Στρατηγικής Διά Βίου Μάθησης της ΚΔ για τα έτη 2021-2027.
Δ04: Αποτελεσματική και ενεργός συμμετοχή του ΥΠΑΝ στο ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι	ΔΑ01: Βαθμός αξιοποίησης των κύριων ευρωπαϊκών και διεθνών πολιτικών, πρωτοβουλιών και προγραμμάτων στις εθνικές πολιτικές και δράσεις στους τομείς της εκπαίδευσης, του αθλητισμού και της νεολαίας.		Περιγραφική έκθεση Η Περιγραφική έκθεση θα βασίζεται κατά κύριο λόγο στις Ανά Χώρα Συστάσεις και στην Έκθεση Χώρας (Country Report) που εκδίδονται σε ετήσια βάση από την ΕΕ. Τα κείμενα αυτά προκύπτουν μετά από διεξοδική ανάλυση δεδομένων και εντοπίζουν προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κάθε χώρα όσον αφορά στις πολιτικές που εφαρμόζει στην πορεία για επίτευξη των κοινών ευρωπαϊκών στόχων. Από τα κείμενα αυτά θα απομονώνονται και θα καταγράφονται οι κατευθυντήριες γραμμές που αναφέρονται στην Εκπαίδευση και Κατάρτιση.

Στόχος (Σ) /Δραστηριότητα (Δ)	Δείκτης Επίδοσης (Σ) /Απόδοσης (Δ)	Αποτελέσματα	Περιγραφή
Σ2: Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός των σχολικών μονάδων	ΔΕ01: Ποσοστό συμμόρφωσης με τα παιδαγωγικά πρότυπα των σχολικών μονάδων (% των σχολικών μονάδων τα οποία πληρούν τα παιδαγωγικά πρότυπα)	90%	Ο ΔΕ01 υπολογίζεται ως το ποσοστό (%) των παρακάτω όρων: Αριθμητής: ο αριθμός των σχολικών μονάδων οι οποίες πληρούν τα παιδαγωγικά πρότυπα. Παρονομαστής: Ο συνολικός αριθμός των σχολικών μονάδων Τα «Παιδαγωγικά Πρότυπα» καθορίζονται από το «Κτιριολογικό Πρόγραμμα», ένα σύνολο τυπικών εσωτερικών εγγράφων το οποίο ορίζει τον αριθμό, μέγεθος και τύπο των εκπαιδευτικών χώρων, των χώρων διοίκησης, των βοηθητικών χώρων και των υπαίθριων υποδομών όλων των σχολικών μονάδων δημόσιας Προδημοτικής, Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

			Τα Πρότυπα Σχεδιασμού Σχολείων, ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, είναι αναρτημένα στον ιστοχώρο: https://www.moec.gov.cy/technikes_ypiresies/potyra_schediasmou_scholeion.html Η «Συμμόρφωση» με τα πρότυπα καθορίζεται από τις ΤΥ σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης (Δημοτικής, Μέσης Γενικής, Μέσης Τεχνικής). Η μεθοδολογία η οποία ακολουθείται για τη διαπίστωση της συμμόρφωσης των σχολικών μονάδων με τα πρότυπα είναι η ακόλουθη: Ο/Η διευθυντής/διευθύντρια κάθε σχολικής μονάδας παρέχει μια ετήσια έκθεση με τα υφιστάμενα χαρακτηριστικά του σχολείου. Κάθε σχολείο αξιολογείται σε σχέση με τον μαθητικό πληθυσμό, τη θέση, το μέγεθός του, καθώς και την εγγύτητά του με άλλες σχολικές μονάδες. Επίσης, αξιολογούνται τα τεχνικά και παιδαγωγικά χαρακτηριστικά του. Το σύνολο των απαιτούμενων έργων καθορίζεται και ιεραρχείται βάσει προτεραιοτήτων. Η συμμόρφωση των σχολικών μονάδων, όσον αφορά αλλαγές στον μαθητικό πληθυσμό τους ή/και στις παιδαγωγικές ανάγκες τους, επαναξιολογείται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη οι ετήσιες εκθέσεις των διευθύνσεων των σχολείων καθώς και τυχόν αιτήματα που υπάρχουν από τις Διευθύνσεις του Υπουργείου και τις Σχολικές Εφορείες. «Σχολικές μονάδες»: είναι ο συνολικός αριθμός των δημόσιων σχολείων Προδημοτικής, Δημοτικής, Μέσης Γενικής, Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης, καθώς και Ειδικών Σχολείων. Μια σχολική μονάδα συνήθως αποτελείται από περισσότερα από ένα κτήρια. Τα δεδομένα για το ΔΕ01, θα συλλεχθούν μέσα από εσωτερικά λογιστικά φύλλα (spreadsheets). Για τον αριθμητή τα δεδομένα θα συλλεχθούν μέσω των αναφορών των Διευθυντών/ριών των σχολείων, των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, των ΤΥ και των Σχολικών Εφορειών. Δεδομένα για τον παρονομαστή υπάρχουν από το μητρώο σχολικών κτηρίων, το οποίο τηρείται από το ΥΠΑΝ. Οι σχολικές μονάδες παρακολουθούνται συνεχώς από τις Διευθύνσεις τους, τις Σχολικές Εφορείες και τις ΤΥ.
ΔΕ02: Ποσοστό συμμόρφωσης με τα πρότυπα ασφαλείας	90%		Ο ΔΕ02 υπολογίζεται ως το ποσοστό (%) των παρακάτω όρων

	των σχολικών μονάδων (% των σχολικών μονάδων τα οποία πληρούν τα πρότυπα ασφαλείας)	<u>Αριθμητής</u>: Ο αριθμός των σχολικών μονάδων οι οποίες πληρούν τα πρότυπα ασφαλείας. <u>Παρονομαστής</u>: Ο συνολικός αριθμός των σχολικών μονάδων. Τα «Πρότυπα Ασφαλείας» καθορίζονται από τις ΤΥ και περιλαμβάνουν προδιαγραφές και οδηγίες οι οποίες διασφαλίζουν την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στις σχολικές μονάδες, καθώς και την παροχή εγκαταστάσεων «υψηλής ποιότητας» για χρήση από τον μαθητικό και τον εκπαιδευτικό πληθυσμό. Οι οδηγίες, οι προδιαγραφές και η μεθοδολογία για τη διασφάλιση της ασφάλειας της ανθρώπινης ζωής στα σχολεία περιγράφεται στα «Πρότυπα Σχεδιασμού», ένα σύνολο τυπικών εσωτερικών εγγράφων των ΤΥ. Ειδικό βάρος όσον αφορά στα πιο πάνω δίνεται στον «Οδηγό Αντισεισμικής Αναβάθμισης». Για τη διασφάλιση της παροχής «υψηλής ποιότητας» σχολικών μονάδων χρησιμοποιείται ο οδηγός «Διαχείριση Σχολικών Κτηρίων», ο οποίος είναι ένα άλλο σύνολο τυπικών εσωτερικών εγγράφων των ΤΥ. Στον οδηγό αυτό υπάρχουν προδιαγραφές και οδηγίες τόσο για τη συντήρηση όσο και για την καλή λειτουργία των σχολικών μονάδων. Η «Συμμόρφωση» με τα πρότυπα καθορίζεται από τις ΤΥ. Η μεθοδολογία η οποία ακολουθείται για τη διαπίστωση της συμμόρφωσης των σχολικών μονάδων με τα πρότυπα είναι η ακόλουθη: Σχετικά με την αντισεισμική αναβάθμιση, όλες οι σχολικές μονάδες που κατασκευάστηκαν μετά το 1994 πληρούν τα πρότυπα ασφαλείας. Το υπόλοιπο των σχολικών μονάδων που έχουν αναβαθμιστεί κατά τη διάρκεια του προγράμματος αντισεισμικής αναβάθμισης συμμορφώνονται με τα πρότυπα ασφαλείας. Τα υπόλοιπα σχολεία θα πληρούν τα πρότυπα ασφαλείας όταν ολοκληρωθεί η αντισεισμική αναβάθμισή τους. Σχετικά με τις υπόλοιπες βελτιώσεις και επισκευές, όταν εντοπιστεί μια πιθανή έλλειψη/πρόβλημα από τη Διεύθυνση του σχολείου, τη Σχολική Εφορεία ή τις ΤΥ, τότε υποβάλλεται και αξιολογείται. Στη συνέχεια, ανάλογα με τη σοβαρότητα και την προτεραιότητα της έλλειψης ή του προβλήματος, γίνονται οι απαραίτητες ενέργειες για επίλυσή του, με βάση τα "Πρότυπα Σχεδιασμού". «Σχολικές μονάδες»: είναι ο συνολικός αριθμός των δημόσιων σχολείων Προδημοτικής, Δημοτικής, Μέσης Γενικής, Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης, καθώς και Ειδικών Σχολείων. Μια
--	--	---

			σχολική μονάδα, συνήθως, αποτελείται από περισσότερα από ένα κτήρια. Τα δεδομένα για το ΔΕ02 θα συλλεχθούν μέσα από εσωτερικά λογιστικά φύλλα (spreadsheets) Για τον αριθμητή τα δεδομένα θα συλλεχθούν μέσω των αρχείων με τα αιτήματα προς τις ΤΥ, καθώς και τα σχετικά έργα των ΤΥ. Δεδομένα για τον παρονομαστή υπάρχουν από το μητρώο σχολικών κτηρίων το οποίο τηρείται από το ΥΠΑΝ. Οι σχολικές μονάδες παρακολουθούνται συνεχώς από τις Διευθύνσεις τους, τις Σχολικές Εφορείες και τις ΤΥ. Αξιολόγηση των αιτημάτων γίνεται από τον Προϊστάμενο και τους Μηχανικούς των ΤΥ.
<u>Δ01:</u> Ανέγερση νέων σχολικών μονάδων, επεκτάσεις, αναβαθμίσεις και βελτιώσεις υφιστάμενων σχολικών μονάδων	<u>ΔΑ01:</u> Ποσοστό υλοποίησης των ανεγέρσεων, επεκτάσεων και αναβαθμίσεων, οι οποίες περιλαμβάνονται στο ετήσιο πρόγραμμα, και για τις οποίες έχει ληφθεί έγκριση δέσμευσης από το ΥΠΟΙΚ		Ο ΔΑ01 υπολογίζεται ως το ποσοστό (%) των ακόλουθων στοιχείων: <u>Αριθμητής:</u> Ο αριθμός των έργων σε σχολικές μονάδες, που περιγράφονται ως ανεγέρσεις, επεκτάσεις ή αναβαθμίσεις, περιλαμβάνονται στο ετήσιο πρόγραμμα και για τις οποίες έχει ληφθεί έγκριση δέσμευσης από το ΥΠΟΙΚ. <u>Παρονομαστής:</u> Ο αριθμός των έργων σε σχολικές μονάδες, που περιγράφονται ως ανεγέρσεις, επεκτάσεις ή αναβαθμίσεις και περιλαμβάνονται στο ετήσιο πρόγραμμα. «Ανέγερση» είναι η κατασκευή νέας σχολικής μονάδας που δεν υπήρχε προηγουμένως ή η ολική αντικατάσταση μιας υφιστάμενης σχολικής μονάδας. «Επεκτάσεις» σε σχολική μονάδα είναι η προσθήκη χώρων, προκειμένου να συμμορφωθούν με το «Κτηριολογικό Πρόγραμμα» ή να καλύψουν πρόσθετες ανάγκες. «Σχολικές μονάδες» είναι ο συνολικός αριθμός των δημόσιων σχολείων Προδημοτικής, Δημοτικής, Μέσης Γενικής, Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης, καθώς και Ειδικών Σχολείων. Μια σχολική μονάδα, συνήθως, αποτελείται από περισσότερα από ένα κτήρια. Τα δεδομένα για το ΔΑ01 θα συλλεχθούν μέσα από εσωτερικά λογιστικά φύλλα (spreadsheets). Στοιχεία για τον αριθμητή θα συλλεχθούν μέσω των δεδομένων των έργων, τα οποία περιλαμβάνονται στο ετήσιο πρόγραμμα στις κατηγορίες «Ανεγέρσεις», «Επεκτάσεις», «Αναβαθμίσεις» και βρίσκονται σε στάδιο υλοποίησης.

			Τα στοιχεία στον παρονομαστή βασίζονται στον συνολικό αριθμό των σχολικών μονάδων που περιλαμβάνονται στο ετήσιο πρόγραμμα στις κατηγορίες «Ανεγέρσεις», «Επεκτάσεις», «Αναβαθμίσεις».
--	--	--	--

Στόχος (Σ) /Δραστηριότητα (Δ)	Δείκτης Επίδοσης (Σ) /Απόδοσης (Δ)	Αποτελέσματα	Περιγραφή
Σ3: Ενίσχυση της θετικής συμπεριφοράς των μαθητών/ριών και αντιμετώπιση προβλημάτων	ΔΕ01: Ποσοστό μαθητικού πληθυσμού από το σύνολο του μαθητικού πληθυσμού (σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης) που παραπέμπεται στην ΥΕΨ		Το ποσοστό των μαθητών/ριών που παραπέμπεται για παροχή συμβουλευτικής/καθοδήγησης, αξιολόγηση/επαναξιολόγηση, συμμετοχή σε προγράμματα/παρεμβάσεις, από το σύνολο του μαθητικού πληθυσμού σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
	ΔΕ02: Βαθμός ικανοποίησης εκπαιδευτικών από την επίδραση των υπηρεσιών του ΥΠΑΝ που ασχολούνται με τα θέματα βίας και παραβατικότητας στα σχολεία		Θα καταμετρηθεί μέσω εργαλείων αξιολόγησης σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.
Δ01: Διαμόρφωση και παρακολούθηση υλοποίησης Στρατηγικού Σχεδίου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Ενδοσχολικής Βίας	ΔΑ01: Μείωση των κατεγγραμμένων περιστατικών βίας και παραβατικότητας στις σχολικές μονάδες ανά επαρχία		Διαφορά (αύξηση/μείωση) στα περιστατικά βίας και παραβατικότητας που καταγράφονται στις σχολικές μονάδες ανά επαρχία – Σύγκριση με προηγούμενο έτος
Δ02: Προληπτικά προγράμματα για ευαισθητοποίηση, αξιολογήσεις και επαναξιολογήσεις μαθητών/ριών, παρεμβάσεις και συμβουλευτική	ΔΑ01: (α)Συνολικός αριθμός αξιολογήσεων/ επαναξιολογήσεων μαθητών/ριών (β) Συνολικός αριθμός προγραμμάτων/ παρεμβάσεων στα σχολεία		(α) Ο συνολικός αριθμός αξιολογήσεων/ επαναξιολογήσεων μαθητών/ριών που γίνονται ανά σχολική χρονιά από τους εκπαιδευτικούς ψυχολόγους. (β) Ο συνολικός αριθμός προγραμμάτων και παρεμβάσεων που γίνονται στα σχολεία μέσω της ΥΕΨ, ΟΑΠ, ΠΑ.ΒΙ.Σ., ΕΑΥΠ.

Στόχος (Σ) /Δραστηριότητα (Δ)	Δείκτης Επίδοσης (Σ) /Απόδοσης (Δ)	Αποτελέσματα	Περιγραφή
Σ4: Πρωώθηση της αιιφόρου ανάπτυξης και της πράσινης μετάβασης στην εκπαίδευση	ΔΕ01: Βαθμός ικανοποίησης από την εφαρμογή προγραμμάτων, εργαλείων, παρεμβάσεων στο σχολείο και στα ΚΠΕ.		Ο ΔΕ είναι η ποσοτική αποτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των ενδιαφερόμενων μερών για τα προγράμματα, το υλικό, τα μέσα, τη στήριξη που εφαρμόζονται και παρέχονται στα σχολεία και στα ΚΠΕ για την ΕΑΑ.
Δ01: Πρωώθηση της αιιφόρου ανάπτυξης και της πράσινης μετάβασης στην τυπική εκπαίδευση	ΔΑ01: Το ποσοστό συμμετοχής των σχολείων σε περιβαλλοντικές δραστηριότητες, προγράμματα, παρεμβάσεις που προγραμματίζονται σε ετήσια βάση.		Το ποσοστό υπολογίζεται: <u>Αριθμητής:</u> Ο αριθμός των σχολείων που συμμετείχαν σε περιβαλλοντικές δραστηριότητες/ προγράμματα/παρεμβάσεις. <u>Παρονομαστής:</u> Ο συνολικός αριθμός των σχολείων.
Δ02: Ενίσχυση της μη τυπικής εκπαίδευσης για την αιιφόρο ανάπτυξη και την πράσινη μετάβαση/Κρατικό Δίκτυο Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης	ΔΑ01: Ποσοστό μαθητών/ριών και εκπαιδευτικών που συμμετέχουν στα περιβαλλοντικά προγράμματα του κρατικού δικτύου ΚΠΕ.		Το ποσοστό υπολογίζεται: <u>Αριθμητής:</u> Ο αριθμός των μαθητών/ριών που συμμετείχαν σε προγράμματα στα ΚΠΕ. <u>Παρονομαστής:</u> Το σύνολο των μαθητών/ριών που φοιτούν στα σχολεία.

ΣΤΟΧΟΣ 1: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός της Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΑΕ) της Κύπρου αποτελεί βασικό στρατηγικό στόχο της Διεύθυνσης Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΔΑΕ) και προς αυτή την κατεύθυνση καταγράφονται σημαντικά βήματα προόδου τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα μετά την ένταξη της Κύπρου στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΕΧΑΕ) το 2001. Ως μέλος του ΕΧΑΕ η Κυπριακή Δημοκρατία εφαρμόζει την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για ανάπτυξη και τη μετεξέλιξη της ΑΕ σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, υιοθετώντας σημαντικές πολιτικές και πρωτοβουλίες.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικοί πυλώνες ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού της ΑΕ της Κύπρου βάσει και της κυβερνητικής πολιτικής, εστιάζονται στους πιο κάτω:

1. Εκσυγχρονισμός/αναβάθμιση της ποιότητας της ΑΕ της Κύπρου με έμφαση στον σχεδιασμό πολιτικών και στη λήψη αποφάσεων για την ΑΕ της Κύπρου, στη βάση ερευνητικών και επιστημονικά τεκμηριωμένων δεδομένων.
2. Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας.
3. Διοργάνωση και διεξαγωγή εξετάσεων
4. Προώθηση των Ευρωπαϊκών Δικτύων Πανεπιστημίων.
5. Διαχείριση θεμάτων των δημόσιων Πανεπιστημίων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Εκσυγχρονισμός/αναβάθμιση της ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου

Ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση της ποιότητας της ΑΕ της Κύπρου αποτελεί κύριο στόχο της ΔΑΕ, η οποία προωθεί στην αρμόδια αρχή την υιοθέτηση και παρακολούθηση πολιτικών προς αυτή την κατεύθυνση.

Δράσεις:

1. Υποβολή προτάσεων πολιτικής στην αρμόδια αρχή για διασφάλιση της ποιότητας της ΑΕ που προσφέρουν τα Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΙΑΕ) της Κύπρου, στη βάση ερευνητικών και επιστημονικά τεκμηριωμένων δεδομένων.
2. Υλοποίηση και παρακολούθηση αποφάσεων πολιτικής σε σχέση με την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της ΑΕ της Κύπρου.
3. Εκσυγχρονισμός/τροποποίηση του περί Ιδιωτικών Πανεπιστημίων (Ιδρυση, Λειτουργία, και Έλεγχος) Νόμου.
4. Εκσυγχρονισμός των μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης της ΑΕ.
5. Ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης στην ΑΕ της Κύπρου.
6. Προώθηση της ψηφιακής μεταρρύθμισης μέσω της ψηφιοποίησης της ΑΕ της Κύπρου.
7. Αναβάθμιση διαδικασιών εποπτείας Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΙΣΤΕ).
8. Αναβάθμιση διαδικασιών ελέγχου ακαδημαϊκών προσόντων των φοιτητών/ριών τρίτων χωρών (εγγραφές/μετεγγραφές), για σκοπούς σύστασης/μη σύστασης στο Τμήμα Μετανάστευσης, για φοίτηση στην ΑΕ της Κύπρου και παρακολούθηση της συμμετοχής τους στην ΑΕ.

9. Χειρισμός Θεμάτων/Νομοθεσίας/Κανονισμών του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΔΙΠΑΕ) και του Κυπριακού Συμβουλίου Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών (ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ.).
10. Διαχείριση φοιτητικών θεμάτων και αιτημάτων των φοιτητικών ενώσεων για επιτυχή πορεία στην ΑΕ.
11. Παρακολούθηση θεμάτων που αφορούν στο European University Institute (EUI).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας

Η προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας στα ΙΑΕ της Κύπρου και η σύνδεσή τους με κοινωνικά θέματα/προβλήματα αποτελεί αναγκαιότητα για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Η προώθηση της έρευνας στη ΔΑΕ καθώς και η συλλογή υψηλής ποιότητας ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη αποφάσεων και τον σχεδιασμό πολιτικών στη βάση δεδομένων. Παράλληλα αποτελεί σημαντικό μηχανισμό παρακολούθησης διάφορων δεικτών σε σχέση με διάφορες πτυχές της ΑΕ σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Τέλος, αποτελεί μέθοδο αξιολόγησης υφιστάμενων δράσεων και πρακτικών.

Δράσεις:

(Α) Προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στα ΙΑΕ της Κύπρου:

1. Προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στα ΙΑΕ και σύνδεσή τους με κοινωνικά θέματα και προβλήματα.
2. Προώθηση τροποποιήσεων του νομικού πλαισίου των δημόσιων Πανεπιστημίων έτσι ώστε να ιδρύουν Ερευνητικές Μονάδες, Κέντρα Αριστείας και εταιρείες/τεχνοβλαστούς (spin off companies).
3. Προώθηση της μεθοδολογίας των «ζωντανών εργαστηρίων» (living labs) στα ΙΑΕ της Κύπρου.
4. Ενίσχυση της κατάρτισης του ερευνητικού προσωπικού των ΙΑΕ για την απόκτηση και ενίσχυση επιχειρηματικών δεξιοτήτων έτσι ώστε να αποτελέσουν φορείς καινοτομίας.

(Β) Διεξαγωγή εθνικών και ευρωπαϊκών ερευνών από τη ΔΑΕ

(Β1) Διεξαγωγή ερευνών από τη ΔΑΕ σε εθνικό επίπεδο:

1. Έρευνα Χαρτογράφησης του Εκπαιδευτικού Πεδίου της ΑΕ. Συλλογή και δημοσίευση σε ετήσια βάση δεδομένων από όλα τα ΙΑΕ της Κύπρου σε σχέση με τη σύνθεση του φοιτητικού πληθυσμού, του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και των παρεχόμενων προγραμμάτων σπουδών.
2. Εθνική Έρευνα Παρακολούθησης Αποφοίτων ΑΕ όλων των ΙΑΕ της Κύπρου (στο πλαίσιο έργου της ΔΑΕ στο ΣΑΑ). Συλλογή σε ετήσια βάση δεδομένων από δύο ομάδες αποφοίτων (ένα έτος και πέντε έτη μετά την αποφοίτηση) από Προγράμματα Σπουδών επιπέδου 5, 6 και 7 στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων.
3. Εθνική Έρευνα Εργοδοτών (στο πλαίσιο έργου της ΔΑΕ στο ΣΑΑ). Συλλογή δεδομένων κάθε δύο έτη σχετικά με τις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες της αγοράς εργασίας σε γνώσεις, δεξιότητες και προσόντα.
4. Έρευνα εγκυροποίησης των εξεταστικών δοκιμών που χρησιμοποιεί η Υπηρεσία Εξετάσεων για σκοπούς πρόσληψης στο Δημόσιο για θέσεις που δεν υπερβαίνουν την κλίμακα Α7 και Α8.

(Β2) Συμμετοχή της ΔΑΕ σε ευρωπαϊκές έρευνες:

1. Συμμετοχή στους δύο κύκλους (2022 και 2026) της Ευρωπαϊκής Έρευνας Παρακολούθησης Αποφοίτων ΑΕ Eurograduate (στο πλαίσιο του έργου της ΔΑΕ στο ΣΑΑ).
2. Συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Έρευνα Eurostudent (2024).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Διοργάνωση και διεξαγωγή εξετάσεων

Η ΔΑΕ αποσκοπεί στη διασφάλιση της διαφάνειας, της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των διαδικασιών αξιολόγησης, μέσα από την οργάνωση και τη συνεχή αναβάθμιση του συστήματος εξετάσεων της Υπηρεσίας Εξετάσεων. Μέσω της μετεξέλιξης της Υπηρεσίας Εξετάσεων σε σύγχρονο Κέντρο Αξιολόγησης, η ΔΑΕ επιδιώκει την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών, την ενσωμάτωση τεχνολογικών καινοτομιών και την εναρμόνιση με ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

Δράσεις:

1. Διενέργεια εξετάσεων αποκλειστικής ευθύνης της Υπηρεσίας Εξετάσεων.
2. Διενέργεια εξετάσεων που διοργανώνονται σε συνεργασία με άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες, Τμήματα, Οργανισμούς, Δήμους και Ιδιωτικούς Φορείς.
3. Μετεξέλιξη της Υπηρεσίας Εξετάσεων σε Κέντρο Αξιολόγησης (Assessment Centre) σύμφωνα με διεθνή πρότυπα: (α) Ανάπτυξη σύγχρονων εργαλείων αξιολόγησης, (β) Μετάβαση στην ηλεκτρονική χορήγηση εργαλείων αξιολόγησης, (γ) Απόκτηση της κατάλληλης τεχνογνωσίας από το προσωπικό της Υπηρεσίας Εξετάσεων σε σύγχρονες μεθόδους αξιολόγησης και (δ) Πιστοποίηση των διαδικασιών της Υπηρεσίας Εξετάσεων, βάσει ευρωπαϊκών και διεθνών προτύπων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: Προώθηση των Ευρωπαϊκών Δικτύων Πανεπιστημίων

Σημαντικός στόχος της ΔΑΕ είναι και η στήριξη των ΙΑΕ της Κύπρου, ώστε να επιτευχθεί η ένταξη όσο το δυνατόν περισσότερων ΙΑΕ στα Ευρωπαϊκά Δίκτυα Πανεπιστημίων (ΕΔΠ), που αποτελούν καινοτόμο πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και θεωρούνται το μέλλον της ΑΕ της Ευρώπης.

Δράσεις:

1. Συμμετοχή στην Ad-hoc Επιτροπή Εμπειρογνομόνων της ΕΕ για τα ΕΔΠ.
2. Ενίσχυση της κρατικής χορηγίας για τα ΙΑΕ της Κύπρου που επιτυγχάνουν ένταξη ως πλήρη μέλη των ΕΔΠ.
3. Τροποποίηση/δημιουργία νομοθετικού πλαισίου που να κατοχυρώνει την υπόσταση των ΕΔΠ.
4. Συμμετοχή της ΔΑΕ στις Ομάδες Εργασίας για τη διασφάλιση της ποιότητας των ΕΔΠ.
5. Τροποποίηση Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: Διαχείριση θεμάτων των δημόσιων Πανεπιστημίων

Η ΔΑΕ ως η αρμόδια Διεύθυνση για θέματα προϋπολογισμού και άλλων θεμάτων για την ανάπτυξη των δημόσιων Πανεπιστημίων, συμβάλλει στον εξορθολογισμό των διαδικασιών χρηματοδότησής τους, στην επιτάχυνση έργων υποδομής, στην ενίσχυση της φοιτητικής μέριμνας και στην προώθηση σημαντικών νομοθετικών ρυθμίσεων/τροποποιήσεων με στόχο την εύρυθμη λειτουργία, ανάπτυξη και διεθνή προβολή των Δημόσιων Πανεπιστημίων της Κύπρου.

Δράσεις:

1. Εξορθολογισμός διαδικασιών ελέγχου χρηματοδότησης σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών και τη Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του ΥΠΑΝ.
2. Προώθηση θεμάτων/έλεγχος για την ολοκλήρωση των νέων κτηριακών υποδομών των δημόσιων Πανεπιστημίων.
3. Αύξηση φοιτητικών εστίων.

4. Προώθηση έγκρισης από τη Βουλή των νομοσχεδίων που αφορούν: (α) Προσφορά προπτυχιακών προγραμμάτων στην αγγλική γλώσσα και (β) Νόμους και Κανονισμούς του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου και του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου /απεξάρτησή τους από τον Νόμο και τους Κανονισμούς του Πανεπιστημίου Κύπρου.

ΣΤΟΧΟΣ 2: ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κύριος στόχος της ΔΑΕ είναι και η βελτίωση της διασύνδεσης της ΑΕ της Κύπρου με την αγορά εργασίας για την αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών σε προσφορά και ζήτηση δεξιοτήτων και προσόντων (skills mismatch). Η οικονομική ανάπτυξη και η καινοτομία κάθε χώρας βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις γνώσεις και δεξιότητες του πληθυσμού της. Επομένως, η ΑΕ καλείται να εξοπλίσει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες με τις γνώσεις και δεξιότητες που θα οδηγήσουν στην απασχόλησή τους στην αγορά εργασίας και στην προσωπική τους ανάπτυξη αλλά και οριζόντιες δεξιότητες, έτσι ώστε να μπορούν να προσαρμόζονται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις του κόσμου της εργασίας. Η αναθεώρηση υφιστάμενων Προγραμμάτων Σπουδών ΑΕ, ο σχεδιασμός και η προσφορά νέων Προγραμμάτων Σπουδών καθώς και πιο ευέλικτων μορφών Προγραμμάτων (όπως π.χ. μικροδιαπιστευτήρια - micro-credentials από τα ΙΑΕ, προγράμματα διά βίου μάθησης) θα συμβάλει στο να αποκτήσουν οι απόφοιτοι/ες τις γνώσεις και δεξιότητες που απαιτεί η αγορά εργασίας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Ανάπτυξη Εθνικού Μηχανισμού Παρακολούθησης Αποφοίτων, συμμετοχή στην ευρωπαϊκή έρευνα Παρακολούθησης Αποφοίτων Eurograduate και ανάπτυξη Εθνικής Έρευνας Εργοδοτών

Η δραστηριότητα αφορά στη δημιουργία για πρώτη φορά ενός Εθνικού Μηχανισμού Παρακολούθησης Αποφοίτων ΑΕ στην Κύπρο για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τις εμπειρίες των αποφοίτων ΑΕ από τη φοίτησή τους στα ΙΑΕ της Κύπρου και από την είσοδο τους στην αγορά εργασίας. Ο Εθνικός Μηχανισμός Αποφοίτων θα συλλέγει δεδομένα σε ετήσια βάση από δύο ομάδες αποφοίτων (ένα έτος και πέντε έτη μετά την αποφοίτησή τους) από προγράμματα σπουδών επιπέδου 5, 6 και 7 στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων των ΙΑΕ της Κύπρου. Παράλληλα, η ΔΑΕ συμμετέχει σε δύο κύκλους της ευρωπαϊκής έρευνας Παρακολούθησης Αποφοίτων Eurograduate (2022 και 2026). Σκοπός της έρευνας Eurograduate είναι η συλλογή συγκρίσιμων δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε σχέση με τις εμπειρίες των αποφοίτων από τη φοίτησή τους στην ΑΕ και του αντίκτυπου των εμπειριών αυτών στην επαγγελματική τους ζωή και στη ζωή τους ως Ευρωπαίων πολιτών. Η Εθνική Έρευνα Εργοδοτών αποσκοπεί να συλλέξει δεδομένα από τους/τις εργοδότες/ριες από όλους τους τομείς της κυπριακής οικονομίας σχετικά με τις υφιστάμενες αλλά και μελλοντικές ανάγκες σε δεξιότητες και προσόντα, τις τυχόν ελλείψεις δεξιοτήτων που παρατηρούν οι εργοδότες στο εργατικό τους δυναμικό, την παρεχόμενη κατάρτιση που προσφέρουν στο εργατικό δυναμικό τους, την προσφορά θέσεων μαθητείας, χαρακτηριστικά επιχειρήσεων κ.λπ.

Τα αποτελέσματα των πιο πάνω ερευνών θα συμβάλουν: (α) στην αναθεώρηση του περιεχομένου και της υλοποίησης υφιστάμενων Προγραμμάτων Σπουδών ΑΕ, καθώς και στον σχεδιασμό νέων ευέλικτων προγραμμάτων (π.χ. μικροδιαπιστευτήρια) με σκοπό την επανακατάρτιση (reskilling) και αναβάθμιση των δεξιοτήτων (upskilling) που απαιτούνται από την αγορά εργασίας, (β) στην αναθεώρηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης και Μέσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης), καθώς και στην αποτελεσματικότερη παροχή

επαγγελματικής/εκπαιδευτικής συμβουλευτικής, και (γ) στον σχεδιασμό και προσφορά νέων προγραμμάτων δια βίου μάθησης και άλλων δράσεων.

Δράσεις:

1. Βιβλιογραφική ανασκόπηση υφιστάμενων πρακτικών και ερευνών.
2. Διενέργεια συνεντεύξεων με εμπλεκόμενους φορείς όπως Υπουργεία, Υφυπουργεία, ΙΑΕ, εργοδότες, Στατιστική Υπηρεσία, Οργανισμό Νεολαίας, Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.
3. Συνεργασία με ΙΑΕ για σκοπούς δειγματοληψίας και επικοινωνίας με απόφοιτους/ες.
4. Συνεργασία με Στατιστική Υπηρεσία για σκοπούς δειγματοληψίας για την Εθνική Έρευνα Εργοδοτών.
5. Καταρτισμός τράπεζας ερωτήσεων.
6. Ανάπτυξη ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων.
7. Δημιουργία πλατφόρμας για τη συλλογή δεδομένων και διάχυσης των αποτελεσμάτων των ερευνών σε μορφή infographics.
8. Συγγραφή εκθέσεων αποτελεσμάτων για κάθε κύκλο συλλογής δεδομένων.
9. Δράσεις διάχυσης (διάσκεψη τύπου, δελτία τύπου, δημιουργία ιστοσελίδας, δημιουργία λογαριασμών σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, διοργάνωση συνεδρίων και ενημερωτικών ημερίδων κ.λπ.).
10. Διενέργεια έρευνας αξιοποίησης των αποτελεσμάτων των πιο πάνω ερευνών από τους εμπλεκόμενους φορείς.
11. Συμμετοχή της ΔΑΕ στις συναντήσεις της κοινοπραξίας της έρευνας Eurograduate με στόχο την υλοποίηση της έρευνας στη βάση συγκεκριμένων προδιαγραφών.
12. Συμμετοχή της ΔΑΕ στις συναντήσεις του δικτύου European Network of Graduate Tracking και στις δραστηριότητες αμοιβαίας μάθησης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Προώθηση των μικροδιαπιστευτηρίων στα ΙΑΕ της Κύπρου

Προώθηση της προσφοράς των μικροδιαπιστευτηρίων (microcredentials) βάσει των ευρωπαϊκών συστάσεων στο θέμα, τόσο από τα ΙΑΕ όσο και από άλλους φορείς στην Κύπρο/Προώθηση της αναγνώρισης και πιστοποίησής τους.

Δράσεις:

1. Ανάπτυξη κατάλληλου νομικού πλαισίου.
2. Σύσταση Φορέα Αναγνώρισης και Πιστοποίησης Μικροδιαπιστευτηρίων.
3. Δημιουργία μητρώου παρόχων μικροδιαπιστευτηρίων.
4. Προώθηση της δημιουργίας ηλεκτρονικής βάσης παρεχόμενων προγραμμάτων μικροδιαπιστευτηρίων.
5. Αντιστοίχιση και συμπερίληψή τους στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων.
6. Παρακολούθηση και υιοθέτηση της ευρωπαϊκής προσέγγισης για τα μικροδιαπιστευτήρια.
7. Ενεργός συμμετοχή εκπροσώπων της ΔΑΕ στις συναντήσεις της ομάδας της Μπολόνιας και στις δραστηριότητες αμοιβαίας μάθησης για την απόκτηση σημαντικής γνώσης, ανταλλαγής εμπειριών και καλών πρακτικών σχετικά με τα μικροδιαπιστευτήρια (BFUG on Microcredentials).

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η προβολή των ΙΑΕ της Κύπρου στο εξωτερικό και η προσέλευση φοιτητών/ριών με την ταυτόχρονη προώθηση της κινητικότητας ακαδημαϊκών/ ερευνητών/ριών και φοιτητών/ριών, αλλά και την προώθηση διαπανεπιστημιακών προγραμμάτων και συνεργασιών, αποτελεί κύριο στόχο της ΔΑΕ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Προώθηση της προβολής της Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου στο εξωτερικό

Η δραστηριότητα περιλαμβάνει τις πιο κάτω δράσεις:

1. Συμμετοχή της ΔΑΕ στην προώθηση της προβολής της ΑΕ της Κύπρου στο εξωτερικό από διεθνή διαφημιστική/συμβουλευτική εταιρεία, η οποία ανατέθηκε από την Προεδρία της ΚΔ στον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Επενδύσεων (CIPA).
2. Δημιουργία ξεχωριστής/μοναδικής ταυτότητας «branding» για προβολή της Κύπρου ως Κέντρου ΑΕ.
3. Μελέτη για εντοπισμό χωρών/στόχων και ανάπτυξη σχεδίου δράσης για προσέλκυση φοιτητών/ριών στα ΙΑΕ της Κύπρου.
4. Προώθηση σχεδίου παροχής κρατικών υποτροφιών για φοίτηση στην ΑΕ της Κύπρου με έγκριση της αρμόδιας αρχής. Αναμένεται από το Υπουργείο Οικονομικών ο καθορισμός συγκεκριμένου κονδυλίου και διευκρίνιση ως προς το Υπουργείο στο οποίο θα κατατεθεί αυτό. Ακολούθως, βάσει οδηγιών, το ΥΠΑΝ σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών θα προωθήσουν την όλη διαδικασία.
5. Προβολή και προώθηση της ΑΕ της Κύπρου στο εξωτερικό με συμμετοχή σε εκπαιδευτικές εκθέσεις διεθνώς.
6. Προώθηση συνεργασίας με ευρωπαϊκές και τρίτες χώρες σε τομείς ΑΕ.
7. Υπογραφή πρόσθετων Συμφωνιών/Μνημονίων με ευρωπαϊκές και τρίτες χώρες (νέες χώρες στόχοι) σε θέματα ΑΕ και έρευνας.
8. Αύξηση αριθμού φοιτητών/ριών από χώρες στόχους, με τις οποίες έχει υπογραφεί Συμφωνία/Μνημόνιο Συνεργασίας.
9. Προώθηση διαδικασίας και προσφορά σπουδών στην αγγλική γλώσσα από τα δημόσια Πανεπιστήμια της Κύπρου.
10. Συμμετοχή στις Ομάδες Εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ενιαίου Χώρου ΑΕ (Διαδικασία της Μπολόνια).
11. Συνεργασία και συμμετοχή της Κύπρου σε προγράμματα περιφερειακής συνεργασίας.
12. Έκδοση ενημερωτικού υλικού για την ΑΕ της Κύπρου σε διάφορες γλώσσες.
13. Συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Επενδύσεων.
14. Ενθάρρυνση κινητικότητας φοιτητών/ριών, ακαδημαϊκών/ ερευνητών/ριών των ΙΑΕ της Κύπρου.
15. Προώθηση διαπανεπιστημιακών προγραμμάτων και συνεργασιών.
16. Επιχορήγηση Εδρών Ελληνικών και Κυπριολογικών Σπουδών Πανεπιστημίων του Εξωτερικού.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ –ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στόχος (Σ) /Δραστηριότητα (Δ)	Δείκτης Επίδοσης (Σ) /Απόδοσης (Δ)	Αποτελέσματα	Περιγραφή
Σ1: Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός της Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου	ΔΕ01: Υιοθέτηση κατευθυντήριων γραμμών/εργαλείων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτερης Εκπαίδευσης	Σύστημα τριών κύκλων σπουδών – Πλήρης Εφαρμογή Σύστημα Συσσωρευμένων Μεταφερόμενων Μονάδων (ECTS) – Πλήρης Εφαρμογή Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων στη βάση του Ευρωπαϊκού – Πλήρης Εφαρμογή Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κατευθυντήριες Γραμμές Διασφάλισης Ποιότητας – Πλήρης Εφαρμογή Ευρωπαϊκή Προσέγγιση για τη Διασφάλιση της Ποιότητας των Κοινών Προγραμμάτων Σπουδών – Μερική Εφαρμογή	Ο δείκτης αφορά στην πλήρη εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Προσέγγισης για τη διασφάλιση της ποιότητας των Κοινών Προγραμμάτων Σπουδών, η οποία θα επιτευχθεί με την τροποποίηση της σχετικής εθνικής νομοθεσίας, μετά την υποβολή σχετικής πρότασης της ΔΑΕ.
Δ01: Εκσυγχρονισμός/ αναβάθμιση της ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης	ΔΑ01: Υποβολή προτάσεων πολιτικής από τη ΔΑΕ για τη διασφάλιση της ποιότητας της ΑΕ		Ο δείκτης αφορά στον συνολικό αριθμό των προτάσεων που υποβλήθηκαν από τη ΔΑΕ για θέματα εκσυγχρονισμού/ ποιότητας της ΑΕ της Κύπρου.
Δ02: Πρώθηση της έρευνας και της καινοτομίας	ΔΑ01: Διεξαγωγή ερευνών από τη ΔΑΕ	Συνολικός αριθμός ερευνών που υλοποιούνται από τη ΔΑΕ: (α) Εθνική Έρευνα Παρακολούθησης Αποφοίτων (β) Εθνική Έρευνα Εργοδοτών (γ) Έρευνα Eurograduate (δ) Έρευνα χαρτογράφησης των ΙΑΕ της Κύπρου (ε) Έρευνα για την Υπηρεσία Εξετάσεων που αφορά στην εγκυρότητα των εξεταστικών δοκιμών των Κυβερνητικών Εξετάσεων	Ο δείκτης θα αφορά στον συνολικό αριθμό των ερευνών που βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης από τη ΔΑΕ

<u>Δ03:</u> Διοργάνωση και διεξαγωγή εξετάσεων	<u>ΔΑ01:</u> Το ποσοστό των εξετάσεων που διεκπεραιώνεται χωρίς προβλήματα, εντός των ορισθέντων χρονοδιαγραμμάτων		Για ένα μεγάλο αριθμό εξετάσεων η Υπηρεσία Εξετάσεων (ΥΕ) δεν έχει την ευθύνη ορισμού των θεματοθετών των εξεταστικών δοκιμών. Σε αυτές τις περιπτώσεις η ΥΕ είναι υπεύθυνη για όλες τις άλλες απαιτούμενες διαδικασίες οργάνωσης διεξαγωγής και εξαγωγής των αποτελεσμάτων των εξετάσεων. Ως εκ τούτου, ο δείκτης υπολογίζεται ως το ποσοστό επί τοις εκατό (%) των πιο κάτω: <u>Αριθμητής:</u> Εξετάσεις που διεκπεραιώνονται εντός των ορισθέντων χρονοδιαγραμμάτων, χωρίς ποιοτικά και διαδικαστικά προβλήματα, ανάλογα με τον βαθμό ευθύνης που αναλαμβάνει η ΥΕ, όπως διευκρινίζεται πιο πάνω <u>Παρονομαστής:</u> Συνολικός αριθμός των εξετάσεων που διεκπεραιώνονται Ο όρος «ποιοτικά προβλήματα» αναφέρεται στην ποιότητα των εξεταστικών δοκιμών, δηλαδή στον βαθμό στον οποίο πληρούν τα κριτήρια του Πίνακα Προδιαγραφών των εξεταστικών δοκιμών. Η ποιότητα των εξεταστικών δοκιμών εξαρτάται κυρίως από τους θεματοθέτες. Ο όρος «διαδικαστικά προβλήματα» παραπέμπει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες που ακολουθούνται από την ΥΕ προκειμένου να εξασφαλιστεί το αδιάβλητο και η εγκυρότητα των διαδικασιών της προετοιμασίας, διεξαγωγής, βαθμολόγησης και εξαγωγής των αποτελεσμάτων των εξετάσεων.
<u>Δ04:</u> Πρωώθηση των Ευρωπαϊκών Δικτύων Πανεπιστημίων	<u>ΔΑ01:</u> Ενίσχυση των δημόσιων και ιδιωτικών Πανεπιστημίων που συμμετέχουν στις συμμαχίες Ευρωπαϊκών Δικτύων Πανεπιστημίων	<u>2024-2025</u> Δημόσια Πανεπιστήμια – $3/3 = 100\%$ Ιδιωτικά Πανεπιστήμια – $4/9 = 44.4\%$	Ο δείκτης θα υπολογίζεται βάσει του αριθμού των προτάσεων που υπέβαλε η ΔΑΕ στην αρμόδια αρχή και αφορούν στην πρωώθηση του θεσμού των Ευρωπαϊκών Δικτύων Πανεπιστημίων στην Κύπρο και την ενίσχυση των ΙΑΕ της Κύπρου που συμμετέχουν σ' αυτόν.

<u>Δ05:</u> Διαχείριση θεμάτων των δημόσιων Πανεπιστημίων	<u>ΔΑ01:</u> (α) Υλοποίηση δράσεων που ανατέθηκαν στην Ομάδα Εργασίας για τον εξορθολογισμό χρηματοδότησης των δημόσιων Πανεπιστημίων (β) Υλοποίηση των εισηγήσεων της Ομάδας Εργασίας για εξορθολογισμό από τα Δημόσια Πανεπιστήμια		Ο δείκτης αναφέρεται: (α) στον αριθμό των δράσεων που υλοποιήθηκαν από την Ομάδα Εργασίας για τον εξορθολογισμό χρηματοδότησης των Δημόσιων Πανεπιστημίων (β) στον αριθμό των εισηγήσεων της Ομάδας Εργασίας για εξορθολογισμό που υλοποιήθηκαν από τα Δημόσια Πανεπιστήμια
<u>Σ2:</u> Διασύνδεση της Ανώτερης Εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας	<u>ΔΕ01:</u> Βελτίωση των δεικτών αναντιστοιχίας δεξιοτήτων που καταγράφονται από τις Εθνικές Έρευνες CY Graduates και CY Employers	Τα πρώτα αποτελέσματα αναμένονται το 2026	Μέσα από τις έρευνες θα υπολογίζονται οι πιο κάτω δείκτες αναντιστοιχιών: ποσοστό αποφοίτων που δηλώνει ότι απασχολείται σε θέση που δεν ανταποκρίνεται στα προσόντα του (κάθετη αναντιστοιχία), ποσοστό αποφοίτων που δηλώνει ότι απασχολείται σε θέση που δεν ανταποκρίνεται στο πεδίο σπουδών του (οριζόντια αναντιστοιχία), ποσοστό εργοδοτών που δηλώνει κενά και ελλείψεις δεξιοτήτων.
	<u>ΔΕ02:</u> Δημιουργία Προβλεπτικού Μοντέλου Αναγκών στην αγορά εργασίας, βάσει των δεδομένων που προκύπτουν από τις Εθνικές Έρευνες CY Graduates και CY Employers	Τα πρώτα αποτελέσματα θα είναι διαθέσιμα περίπου το 2026	Έκθεση αποτελεσμάτων που θα αφορά σε προβλέψεις μελλοντικών αναγκών της αγοράς εργασίας
<u>Δ01:</u> Ανάπτυξη Εθνικού Μηχανισμού Παρακολούθησης Αποφοίτων, συμμετοχή στην ευρωπαϊκή έρευνα Παρακολούθησης Αποφοίτων Eurograduate και ανάπτυξη Εθνικής Έρευνας Εργοδοτών	<u>ΔΑ01:</u> (α) Το ποσοστό συμμετοχής των αποφοίτων στην έρευνα του Εθνικού Μηχανισμού Παρακολούθησης Αποφοίτων (δύο ομάδες) (β) Το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτών στην Εθνική Έρευνα Εργοδοτών	Θα καταγράφονται τα αποτελέσματα από τη διεξαγωγή έρευνας του Εθνικού Μηχανισμού Παρακολούθησης Αποφοίτων σε ετήσια βάση και από τη διεξαγωγή Εθνικής Έρευνας Εργοδοτών κάθε διετία.	Δημοσίευση των αποτελεσμάτων των δύο ερευνών στην ιστοσελίδα του έργου και στην ιστοσελίδα της ΔΑΕ.

<u>Δ02:</u> Πρωώθηση των μικροδιαπιστευτηρίων στα ΙΑΕ της Κύπρου	<u>ΔΑ01:</u> (α) Υποβολή σχετικής πρότασης στην αρμόδια αρχή/προώθηση για έγκριση στο ΥΣ (β) Θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για προσφορά, αξιολόγηση, πιστοποίηση μικροδιαπιστευτηρίων	Τα πρώτα αποτελέσματα θα είναι διαθέσιμα μετά τη θέσπιση του νομοθετικού πλαισίου	(α) Έγκριση της αρμόδιας αρχής (β) Δημιουργία ειδικής νομοθεσίας/ προώθηση στη Βουλή για έγκριση της προσφοράς, αξιολόγησης και πιστοποίησης προγραμμάτων μικροδιαπιστευτηρίων
<u>Σ3:</u> Καθιέρωση της Κύπρου σε Διεθνές Κέντρο Ανώτερης Εκπαίδευσης	<u>ΔΕ01:</u> Συνεργασία ΔΑΕ-CIPA-ΥΠΟΙΚ για την ανάθεση του branding σε διεθνούς εμβέλειας εταιρεία με εμπειρογνωμοσύνη στο θέμα		Ο δείκτης θα αφορά στη συμβολή της ΔΑΕ στην προώθηση του branding από διεθνούς εμβέλειας εταιρεία
	<u>ΔΕ02:</u> Προώθηση παροχής κρατικών υποτροφιών προς φοιτητές/φοιτήτριες τρίτων χωρών		Ο δείκτης θα αφορά στη συμβολή της ΔΑΕ στην προώθηση της παροχής υποτροφιών
<u>Δ01:</u> Πρωώθηση της προβολής της ΑΕ της Κύπρου στο εξωτερικό	<u>ΔΑ01</u> (α) Αριθμός Συμφωνιών Αμοιβαίας Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών σε ισχύ που υπογράφονται μεταξύ του ΥΠΑΝ και άλλων χωρών και (β) Αριθμός Μνημονίων σε ισχύ που υπογράφονται μεταξύ του ΥΠΑΝ και άλλων χωρών	<u>2025</u> (α) Αριθμός Συμφωνιών σε ισχύ: 8 (β) Αριθμός Μνημονίων σε ισχύ: 11	Ο δείκτης απόδοσης αναφέρεται: (α) στον αριθμό Συμφωνιών Αμοιβαίας Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών που υπογράφονται μεταξύ του ΥΠΑΝ και άλλων χωρών, και (β) στον αριθμό των Μνημονίων που υπογράφονται μεταξύ του ΥΠΑΝ και άλλων χωρών.

ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η Μέση Γενική Εκπαίδευση, δίνοντας έμφαση στην προσφορά ευκαιριών μάθησης σε όλους τους/τις μαθητές/μαθήτριες, έχει ως στόχο τη διαμόρφωση εγγράμματων πολιτών με ικανότητες, γνώσεις και δεξιότητες κατάλληλες για τον 21^ο αιώνα, υπευθυνότητα, δημοκρατικό ήθος, ιστορική ταυτότητα αλλά και σεβασμό στη διαφορετικότητα. Ανθεκτικών πολιτών με ολοκληρωμένη προσωπικότητα και ικανών να συνεισφέρουν στη βελτίωση της κοινωνίας και της οικονομίας και στην αντιμετώπιση των προκλήσεων του μέλλοντος, περιλαμβανομένης της αειφορίας/βιώσιμης ανάπτυξης και της πράσινης μετάβασης.

Στο πιο πάνω πλαίσιο, επιδίωξη είναι η επαρκής αξιοποίηση των πορισμάτων της έρευνας εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας, αλλά και διεθνών διερευνητικών εξετάσεων, όπως η PISA και η TIMSS, έτσι ώστε το εκπαιδευτικό μας σύστημα να μπορέσει να ανταποκριθεί τόσο σε ό,τι αφορά στους στόχους του Education and Training (ET) 2030 όσο στους στόχους της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Κύπρου «Όραμα 2035» για τα θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προώθηση της εφαρμογής διαδικασιών λήψης αποφάσεων στη βάση τεκμηρίωσης (evidence-informed decision-making).

Με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, προωθούνται μέτρα για τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη του διδακτικού προσωπικού, τον εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση των μεθόδων διδασκαλίας, τη συνεχή αξιολόγηση και αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών και των Αναλυτικών Προγραμμάτων, τον ψηφιακό μετασχηματισμό του σχολείου, καθώς και τη μεγιστοποίηση του ωφέλιμου διδακτικού χρόνου. Προωθείται ακόμη νέο πλαίσιο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων, καθώς και νέοι μηχανισμοί αξιολόγησης των μαθητών/ριών με έμφαση στη διαμορφωτική αξιολόγηση και στη διαφοροποιημένη ανατροφοδότηση.

Επίσης, καταβάλλεται προσπάθεια όπως τα Επαρχιακά Γραφεία Παιδείας και οι σχολικές μονάδες αποκτήσουν σταδιακά την ικανότητα λειτουργίας σε περιβάλλον αυξημένης αυτονομίας, με παράλληλη ανάπτυξη μηχανισμών λογοδότησης. Η αυτονομία αυτή θα διευκολύνει τις διευθύνσεις των σχολείων ως προς τον εντοπισμό και τη διαχείριση των προτεραιοτήτων που τίθενται για βελτίωση, με βάση τις ιδιαιτερότητες του οργανισμού τους.

Συνοπτικά, στρατηγικές επιδιώξεις της Διεύθυνσης Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης (ΔΜΓΕ) αποτελούν: (α) η βελτίωση της ακαδημαϊκής επίδοσης των μαθητών/ριών, (β) η αύξηση του ποσοστού των μαθητών/ριών με ανθεκτικότητα και η μείωση του ποσοστού των μαθητών/ριών με λειτουργικό αναλφαριθμητισμό και (γ) η βελτίωση της ποιότητας των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Οργάνωση και λειτουργία σχολείων Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης

Το ΥΠΑΝ έχει υπό την ευθύνη του τη στελέχωση των σχολικών μονάδων και υπηρεσιών με τους καταλληλότερους/ες εκπαιδευτικούς, ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή, εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των σχολικών μονάδων και υπηρεσιών. Για τον σκοπό αυτό, η ΔΜΓΕ αξιοποιεί το νέο πλαίσιο διορισμού των εκπαιδευτικών, το οποίο επιτρέπει τη διασφάλιση της επιλογής των καταλληλότερων, κατά το δυνατό, υποψήφιων εκπαιδευτικών που πετυχαίνουν στις εξετάσεις διορισίμων. Περαιτέρω, αποτελεί υποχρέωση, η οποία πηγάζει από την κείμενη νομοθεσία, η διαρκής επιδίωξη της συνεχούς επαγγελματικής

ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στην επιλογή Διευθυντών/ριών με ηγετικές και παιδαγωγικές ικανότητες έτσι ώστε αυτοί/ές, στο πλαίσιο ενός περισσότερο αυτόνομου συστήματος, να είναι σε θέση να λαμβάνουν αποφάσεις που θα προάγουν τη λειτουργία των σχολείων και να πετυχαίνουν τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Για τη διασφάλιση της ποιότητας στην εκπαίδευση και την ομαλή λειτουργία των σχολικών μονάδων είναι, επίσης, απαραίτητη η μέριμνα για παροχή του απαραίτητου εξοπλισμού και διδακτικών μέσων, όπως προνοείται μέσα από τη σύγχρονη διδακτική πράξη.

Λεπτομέρειες σχετικά με τη δραστηριότητα:

- Μετάβαση προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό του σχολείου, μέσω της εισαγωγής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ως ισότιμης μορφής εκπαίδευσης, της επιμόρφωσης και προετοιμασίας των εκπαιδευτικών, καθώς και της ετοιμασίας εκπαιδευτικού υλικού σε ψηφιακή μορφή.
- Εισαγωγή ηλεκτρονικού συστήματος διοίκησης των σχολικών μονάδων.
- Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών (ΤΠΕ), περιλαμβανομένης της τεχνητής νοημοσύνης, με στόχο την επικαιροποίηση και τη βελτίωση των διαδικασιών διδασκαλίας και μάθησης.
- Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών/ριών. Αναθεώρηση Αναλυτικών Προγραμμάτων για συμπερίληψη των ψηφιακών δεξιοτήτων. Παροχή της διεθνούς πιστοποίησης ψηφιακών δεξιοτήτων European Computer Driving Licence (ECDL) στους/στις μαθητές/μαθήτριες του γυμνασιακού κύκλου των δημόσιων σχολείων και των ιδιωτικών σχολείων ιδίου τύπου.
- Μελέτες και χαρτογράφηση των αναγκών σε εκπαιδευτικό και μη προσωπικό (διευθυντές/διευθύντριες σχολείων, εκπαιδευτικούς, προσωπικό υποστηρικτικών υπηρεσιών κ.ά.), κατά ειδικότητα, σχολείο και εκπαιδευτική περιφέρεια, καθώς και συνεχής βελτίωση του μηχανισμού έγκαιρης στελέχωσης των σχολείων και των υποστηρικτικών υπηρεσιών. Βελτίωση του συστήματος και των κανονισμών που διέπουν τις μεταθέσεις και μετακινήσεις διευθυντικών στελεχών σχολείων, ώστε η σχολική μονάδα να αποκτά ταυτότητα.
- Διασφάλιση της επιλογής των καταλληλότερων εκπαιδευτικών μέσα από τη συνεισφορά της ΔΜΓΕ στη διοργάνωση των εξετάσεων και στον καταρτισμό των καταλόγων διορισίμων. Ανάπτυξη μηχανισμού επιλογής των καταλληλότερων εκπαιδευτικών σε θέσεις αντικατάστασης. Ανάπτυξη μηχανισμού διαχείρισης ανεπαρκών εκπαιδευτικών, τόσο μόνιμων όσο και έκτακτων.
- Συμμετοχή στην οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης για διευθυντές/διευθύντριες και εκπαιδευτικούς σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.
- Συνεργασία με άλλους φορείς στη διεξαγωγή των προγραμμάτων προϋπηρεσιακής εκπαίδευσης.
- Ανάπτυξη, εισαγωγή και εφαρμογή κώδικα δεοντολογίας για όλους τους εμπλεκόμενους στον χώρο της Μέσης Εκπαίδευσης (εκπαιδευτικούς, μαθητές/μαθήτριες, γονείς/κηδεμόνες), παρακολούθηση και συνεχής εκσυγχρονισμός των σχολικών κανονισμών και διαδικασιών και βελτίωση των μηχανισμών για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των μαθητών/ριών.
- Προώθηση νομοθετικών ρυθμίσεων που διασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία των Ιδιωτικών Σχολείων, των Ιδιωτικών Φροντιστηρίων και των Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Κέντρων, όπως επίσης και τον έλεγχο της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης.
- Ανάπτυξη της ικανότητας των Επαρχιακών Γραφείων και των σχολικών μονάδων να δραστηριοποιούνται, προοδευτικά, σε περιβάλλον σχετικής λειτουργικής και παιδαγωγικής αυτονομίας και λογοδότησης.
- Διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας όλων των εργαστηρίων και ειδικών αιθουσών διδασκαλίας μέσω της παροχής όλου του απαραίτητου εκπαιδευτικού εξοπλισμού, μηχανημάτων, συσκευών, εργαλείων, επίπλων, εξαρτημάτων και αναλωσίμων.

- Βελτίωση των σχολικών εγχειριδίων, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων, και έλεγχος του περιεχομένου τους. Συνεχής βελτίωση και αναβάθμιση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού και υποστηρικτικού διδακτικού υλικού σε ηλεκτρονική μορφή. Προμήθεια όλων των απαραίτητων βιβλίων και εγχειριδίων για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών και της λογοτεχνίας προς όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες.
- Συνεχής βελτίωση του περιβάλλοντος μάθησης στις σχολικές μονάδες (φυσικό περιβάλλον, ποιότητα των συνθηκών στις σχολικές αίθουσες κ.λπ.).
- Προώθηση του θεσμού του σχολικού λεωφορείου για όλους/όλες τους/τις μαθητές/μαθήτριες.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Διασφάλιση ποιότητας, αξιολόγηση μαθητών/ριών, εκπαιδευτικών, σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικού έργου

Οι μαθητές/μαθήτριες αξιολογούνται σύμφωνα με την εκπαιδευτική νομοθεσία, τους σχολικούς κανονισμούς και τις σχετικές εγκυκλίους. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην προώθηση της διαμορφωτικής αξιολόγησης ή διαφορετικά της «αξιολόγησης για τη μάθηση» (assessment for learning), καθώς και στην αξιοποίηση πολλαπλών μορφών αξιολόγησης.

Οι Επιθεωρητές/Επιθεωρήτριες Μέσης Εκπαίδευσης αξιολογούν την ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχεται τόσο σε επίπεδο του σχολείου όσο και της τάξης, ενώ ταυτόχρονα ασκούν συμβουλευτικό και παιδαγωγικό έργο, συμβάλλοντας στην προαγωγή βέλτιστων παιδαγωγικών πρακτικών στη διαδικασία της διδασκαλίας και μάθησης.

Πρωθείται η εισαγωγή βελτιωμένου συστήματος αξιολόγησης των σχολικών μονάδων το οποίο προνοεί (α) την εσωτερική αξιολόγηση στη βάση του Ενιαίου Σχεδίου Βελτίωσης και (β) την εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων και του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Λεπτομέρειες σχετικά με τη δραστηριότητα:

- Προώθηση των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων και διαδικασιών για την εισαγωγή ενός νέου και αποτελεσματικού συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου.
- Ανάπτυξη κατάλληλων εργαλείων και παροχή υποστήριξης στα σχολεία, με στόχο την αυτοαξιολόγηση και ακολούθως την εκπόνηση Ενιαίου Σχεδίου Δράσης Βελτίωσης της Σχολικής Μονάδας (ΕΣΔΒΣΜ), που να αποσκοπεί στη βελτίωση της λειτουργίας των σχολείων και των μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- Παροχή ικανού αριθμού Επιθεωρητών/ριών, ανά γνωστικό αντικείμενο, με στόχο τη στήριξη των εκπαιδευτικών και τη διασφάλιση της ποιότητας των διδακτικών διαδικασιών και του περιβάλλοντος μάθησης. Μελέτη για τον απαραίτητο αριθμό Επιθεωρητών/ριών ανά γνωστικό αντικείμενο.
- Βελτίωση του μηχανισμού αξιολόγησης (εσωτερικής και εξωτερικής) των σχολικών μονάδων, στη βάση δομημένων κριτηρίων και σύγχρονων πρωτοκόλλων αξιολόγησης, καθώς και ανάπτυξη μηχανισμού ανατροφοδότησης, παρακολούθησης, συμμόρφωσης και λογοδότησης. Διασύνδεση του Ενιαίου Σχεδίου Δράσης Βελτίωσης της Σχολικής Μονάδας (ΕΣΔΒΣΜ) με τον μηχανισμό αξιολόγησής τους.
- Επικαιροποίηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων, ώστε να ανταποκρίνονται στις δεξιότητες που απαιτούνται στον σύγχρονο χώρο εργασίας και στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας (Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Ψηφιακός Γραμματισμός, Αγωγή Υγείας και Εκπαίδευση για κοινωνικές/διαπροσωπικές σχέσεις και Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση, Οικονομικός Εγγραμματισμός, Εκπαίδευση για την Επιχειρηματικότητα), με έμφαση στην καλλιέργεια βασικών δεξιοτήτων, όπως οι δεξιότητες κριτικής σκέψης, επίλυσης προβλημάτων, συνεργασίας, επικοινωνίας και διαπραγμάτευσης, δημιουργικής σκέψης, αλλά και διαπολιτισμικές δεξιότητες.
- Εκσυγχρονισμός των Αναλυτικών Προγραμμάτων για την καλλιέργεια βασικών δεξιοτήτων όπως η ικανότητα γραμματισμού, η πολυγλωσσική ικανότητα, η μαθηματική ικανότητα και η ικανότητα στις

θετικές επιστήμες, στην τεχνολογία και στη μηχανική, η ψηφιακή ικανότητα, η προσωπική, κοινωνική και μεταγνωστική ικανότητα, η ικανότητα του πολίτη, η ικανότητα του επιχειρείν, η ικανότητα πολιτισμικής επίγνωσης και έκφρασης (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2018).

- Ανάπτυξη νέων προγραμμάτων σπουδών (π.χ. χρηματοοικονομική παιδεία και αλφαριθμητισμός, εναλλακτική μάθηση).
- Ενίσχυση δεξιοτήτων οικονομικού εγγραμματισμού διαθεματικά και ανάπτυξη επιχειρηματικής κουλτούρας μέσα από την υλοποίηση δράσεων στις σχολικές μονάδες.
- Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών σε θέματα όπως η διδακτική μεθοδολογία, η αξιολόγηση, η διαφοροποίηση της διδασκαλίας και της μάθησης, η αυθεντική διδασκαλία και μάθηση.
- Ενίσχυση της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών και των λειτουργών της ΔΜΓΕ, μέσα από την αξιοποίηση κονδυλίων και προγραμμάτων του Erasmus+, σε θέματα ηγεσίας και διοίκησης, λήψης απόφασης στη βάση τεκμηρίωσης, αξιοποίησης νέων τεχνολογιών, διδακτικής μεθοδολογίας και αξιολόγησης.
- Διεξαγωγή ερευνών στη ΔΜΓΕ και συγκέντρωση έγκυρων δεδομένων για διαμόρφωση τεκμηριωμένων πολιτικών.
- Προώθηση σύγχρονων μορφών αξιολόγησης (assessment for learning) και έμφαση στην ανάγκη προώθησης της διαμορφωτικής αξιολόγησης των μαθητών/ριών.
- Προώθηση μέτρων διασφάλισης της ποιότητας (quality assurance) των παρεχόμενων Προγραμμάτων Σπουδών.
- Προώθηση της πολιτικής για προσφορά διδασκαλίας και άλλων ξένων γλωσσών (π.χ. σταδιακή επέκταση της προσφοράς της γερμανικής γλώσσας στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο), καθώς και για πιστοποίηση της αγγλικής και γαλλικής γλώσσας.
- Εισαγωγή και σταδιακή επέκταση του θεσμού του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου (ΠΟΣ) στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Καλλιέργεια διαθεματικής-διεπιστημονικής προσέγγισης στις διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης.
- Επέκταση λειτουργίας σχολείων διαθεματικής και διεπιστημονικής μάθησης με έμφαση στην Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμό και στις Θετικές Επιστήμες – STEAM.
- Επαναφορά του θεσμού της εβδομάδας εργασίας στη Β' Λυκείου μέσω της υλοποίησης του στόχου «Ολοκλήρωση προγράμματος παρακολούθησης εντός της εργασίας για μαθητές δευτεροβάθμιας γενικής εκπαίδευσης» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Συνέχιση του θεσμού Δημέρου/Τριμέρου Εργασίας/Επαγγελματικής Ενημέρωσης Μαθητών/ριών Γ' τάξης Γυμνασίου και Α' τάξης Λυκείων.
- Παροχή επαρκούς αριθμού εξειδικευμένου προσωπικού (περιλαμβανομένων και Επιθεωρητών/ριών) για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της παρεχόμενης εκπαίδευσης από τα Ιδιωτικά Σχολεία, τα Ιδιωτικά Φροντιστήρια και τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτικά Κέντρα.
- Εισαγωγή και συνεχής ανάπτυξη εξειδικευμένου λογισμικού (MIS) για τις ανάγκες διαχείρισης και ελέγχου των πληροφοριών από το Γραφείο της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης.
- Έλεγχος και επιθεώρηση των σχολείων σε ό,τι αφορά θέματα ασφάλειας και υγείας.
- Προαγωγή/ενίσχυση της υγείας των μαθητών/ριών και καλλιέργεια της διά βίου άσκησης μέσα από το μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Αξιολόγηση φυσικών ικανοτήτων και δεικτών σωματικής σύστασης, καθώς και καταγραφή διατροφικών συνηθειών και επιπέδων φυσικής δραστηριότητας του συνόλου του μαθητικού πληθυσμού ΜΓΕ μέσω του Εθνικού Προγράμματος «Αριστοτέλης-CyFit», ώστε να υπάρχουν επιστημονικά τεκμήρια για στοχευμένες δράσεις πρόληψης της παιδικής παχυσαρκίας (Απόφαση ΥΣ, αρ. 86.841, ημερ. 13/02/2019).
- Προώθηση της υγιεινής διατροφής. Υλοποίηση προγραμμάτων, όπως το πρόγραμμα παροχής φρούτων και λαχανικών σε όλους/όλες τους/τις μαθητές/μαθήτριες. Προώθηση υγιεινών προϊόντων στα κυλικεία των σχολικών μονάδων και υγιεινών γευμάτων στα ολοήμερα σχολεία.

- Υλοποίηση Προγράμματος Αγωγής Υγείας – Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης.
- Προώθηση καλλιέργειας δεξιοτήτων ενεργούς και υγιούς πολιτότητας και της συμμετοχής των μαθητών/ριών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων/συμμετοχικής διακυβέρνησης. Προώθηση της ευαισθητοποίησης των μαθητών/ριών σε θέματα προαγωγής και τήρησης κράτους δικαίου, διαφάνειας και καταπολέμησης της διαφθοράς.
- Υλοποίηση Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας (ΕΔΣΠΥ, Ευ Ζην, Μαθητικά Σεμινάρια Αγωγής υγείας) και Περιβαλλοντικών Προγραμμάτων (Χρυσοπράσινο Φύλλο, Νέοι Δημοσιογράφοι για το περιβάλλον, Globe, Οικολογικά Σχολεία, SEMEP).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Υποστήριξη μαθητών/ριών - Παροχή Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής

Η Μέση Γενική Εκπαίδευση στοχεύει στη διασφάλιση μίας ελεύθερης, ισότιμης και ποιοτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μέσα και από την υποστήριξη του/της μαθητή/μαθήτριας και σε θέματα ψυχικής υγείας, που να οδηγεί σε μαθησιακά αποτελέσματα, τα οποία να παρέχουν τη δυνατότητα για ομαλή εισαγωγή στην αγορά εργασίας ή/και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Για τον σκοπό αυτό οι θεσμικοί ρόλοι του υπεύθυνου τμήματος και του καθηγητή/καθηγήτριας Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (ΣΕΑ) είναι μεγίστης σημασίας για την εν γένει παροχή στήριξης για την ευημερία και την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών/ριών.

Συγκεκριμένα, οι καθηγητές/καθηγήτριες ΣΕΑ μέσα από την άσκηση του ρόλου και του έργου τους διαχειρίζονται συστηματικά πολυσχιδή θέματα μαθητών/ριών (οικογενειακά, οικονομικά, συναισθηματικά και εκπαιδευτικά/επαγγελματικά) και αναλόγως συμπράττουν με άλλες εξειδικευμένες Υπηρεσίες για την ολιστική διαχείριση τους. Επίσης, στα εκπαιδευτικά και επαγγελματικά θέματα, μέσα από την όλη συμβουλευτική διεργασία, διαπραγματεύονται με τους μαθητές/μαθήτριες θέματα αυτογνωσίας και έγκυρης και έγκαιρης πληροφόρησης. Απώτερος σκοπός του πιο πάνω είναι όχι μόνο η σύζευξη της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας, αλλά και η ευημερία του/της μαθητή/μαθήτριας, μέσω της ενδεδειγμένης για αυτόν/αυτή επιλογής εκπαιδευτικού/επαγγελματικού δρόμου.

Παράλληλα, ο θεσμός του/της καθηγητή/καθηγήτριας υπεύθυνου/ης τμήματος στοχεύει στη βελτίωση των θετικών συναισθημάτων των μαθητών/ριών απέναντι στο σχολείο και στη μάθηση και στην πρόληψη και έγκαιρη αντιμετώπιση συμπεριφορών σχολικής απαξίωσης. Ο θεσμός αυτός έχει ιδιαίτερη βαρύτητα ιδιαίτερα για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Α΄ τάξης Γυμνασίου ως μέρους της πολιτικής που προωθείται για την ομαλή μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο.

Λεπτομέρειες σχετικά με τη δραστηριότητα:

- Προσφορά από τους/τις καθηγητές/καθηγήτριες ΣΕΑ της ενδεδειγμένης συμβουλευτικής διεργασίας προς τους/τις μαθητές/μαθήτριες και προώθηση διαφοροποιημένων προγραμμάτων σε συνεργασία με εσωτερικές υπηρεσίες/δομές (π.χ. Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας - ΥΕΨ, Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης - ΟΑΠ) και με άλλους εξωτερικούς φορείς/Υπηρεσίες (π.χ. Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας).
- Ανάπτυξη σχεδίου δράσης για αντιμετώπιση της σχολικής βίας και παραβατικότητας στις σχολικές μονάδες ως μέρος του Ενιαίου Σχεδίου Δράσης Βελτίωσης της Σχολικής Μονάδας (ΕΣΔΒΣΜ).
- Εφαρμογή του Διατμηματικού Προγράμματος Ομαλής Μετάβασης των μαθητών/ριών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο.
- Ανάπτυξη ηλεκτρονικού συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για μαθητές/μαθήτριες που παρουσιάζουν χαρακτηριστικά σχολικής απαξίωσης και ενδεχόμενης σχολικής εγκατάλειψης, σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

- Δράσεις για την ανασυγκρότηση της Υπηρεσίας Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής (ΥΣΕΑ), αξιοποιώντας και κονδύλια από το ΣΑΑ.
- Επαγγελματική ανάπτυξη των καθηγητών/ριών ΣΕΑ σε θέματα που άπτονται του συμβουλευτικού ρόλου τους, με στόχο την ενίσχυση του έργου που επιτελούν σε σχολική βάση, στα κεντρικά γραφεία της ΥΣΕΑ και στα Επαρχιακά Γραφεία Παιδείας.
- Ενίσχυση της συνεργασίας της ΔΜΓΕ (ΥΣΕΑ) με την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για παροχή εξειδικευμένων πληροφοριών που αφορούν στην αγορά εργασίας και κατ' επέκταση στην κινητοποίηση των μαθητών/ριών για πιο στοχευμένες εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές.
- Ενίσχυση της συνεργασίας της ΔΜΓΕ (ΥΣΕΑ) με φορείς και Υπηρεσίες για συνεχή επιμόρφωση σε θέματα Προσωπικής Συμβουλευτικής (π.χ Πανεπιστήμιο Κύπρου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΥΕΨ, Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού).
- Ανάπτυξη δράσεων και προγραμμάτων που αποσκοπούν στην εκμάθηση και ενίσχυση των ήπιων δεξιοτήτων (soft skills) των μαθητών/ριών.
- Χρήση διεπιστημονικής προσέγγισης του επαγγελματικού προσανατολισμού στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (μέσα στο πλαίσιο και της εφαρμογής της Εβδομάδας Εργασίας).
- Αναδιαμόρφωση του θεσμού του διημέρου/τριημέρου εργασίας και υλοποίηση δράσεων για την εισαγωγή των μαθητών/ριών στον κόσμο της εργασίας (job shadowing).
- Συνέχιση της παροχής των υπηρεσιών που προσφέρονται από τους καθηγητές/καθηγήτριες ΣΕΑ για την πρόληψη χαμηλών μαθησιακών αποτελεσμάτων και της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης και ενίσχυση συνεργασίας με άλλες δομές του ΥΠΑΝ, όπως η ΟΑΠ και το ΠΑ.ΒΙ.Σ.
- Παροχή της ενδεδειγμένης ολιστικής συμβουλευτικής διεργασίας από τους/τις καθηγητές/καθηγήτριες ΣΕΑ για τα πολυσχιδή θέματα των μαθητών/ριών ιδιαίτερα εκείνων που άπτονται των σχετικών θεσμοθετημένων διαδικασιών – πρωτοκόλλων.
- Εφαρμογή σχετικών ευρωπαϊκών και άλλων, κυρίως, προληπτικών προγραμμάτων ψυχοεκπαίδευσης ιδιαίτερα αυτών που είναι εγκεκριμένα από την Ομάδα Ασφαλούς Σχολείου. Λειτουργία θεσμών υπεύθυνου τμήματος και σχολικού μέντορα ως μέρος ενός ευρύτερου συστήματος έγκαιρης αντιμετώπισης της σχολικής απαξίωσης, βελτίωσης των θετικών συναισθημάτων των μαθητών/ριών απέναντι στο σχολείο και τη μάθηση, καθώς και συναισθηματικής υποστήριξης.
- Υποστήριξη της ΔΔΕ για την ένταξη δράσεων Επαγγελματικού Προσανατολισμού στη Στ' τάξη του δημοτικού σχολείου.

ΣΤΟΧΟΣ 2: ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΕ ΟΛΟΥΣ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η ισότητα στην εκπαίδευση και η διά βίου μάθηση είναι ζητήματα που τονίζονται ιδιαίτερα στους στόχους του ΟΗΕ (2030) για την εκπαίδευση, καθώς και στους στόχους του European Education Area 2030. Τα συστήματα της εκπαίδευσης με τα καλύτερα αποτελέσματα είναι εκείνα που συνδυάζουν την ισότητα με την ποιότητα (OECD, 2012). Ένα παιδί που εγκαταλείπει το σχολείο χωρίς την επιτυχή ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ή αποφοιτά χωρίς τις σχετικές δεξιότητες, έχει λιγότερες προοπτικές στη ζωή του. Η σχολική αποτυχία περαιτέρω επιβάλλει υψηλότερο κόστος στην κοινωνία, επηρεάζει την κοινωνική συνοχή και την κινητικότητα και επιβαρύνει τους δημόσιους προϋπολογισμούς για την αντιμετώπιση των συνεπειών. Επομένως, στόχος είναι, πέρα από τη στήριξη που παρέχεται σε μαθητές/μαθήτριες της ειδικής εκπαίδευσης, να προωθηθεί η λήψη στοχευμένων αντισταθμιστικών προγραμμάτων που να διασφαλίζουν την πρόσβαση όλων των μαθητών/ριών, με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Υλοποίηση προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και υποστηρικτικών προγραμμάτων μάθησης

Σύμφωνα με τους περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμους του 1999 έως 2020, η πολιτεία έχει υποχρέωση να παρέχει ίσες ευκαιρίες εκπαίδευσης, καθοδήγησης και αποκατάστασης. Η στρατηγική του ΥΠΑΝ περιλαμβάνει τη σταδιακή μετάβαση από την ειδική στην ενιαία εκπαίδευση, την εφαρμογή διαφοροποιημένων μεθόδων διδασκαλίας, την παροχή εύλογων προσαρμογών, καθώς και την ανάπτυξη κατάλληλων υποστηρικτικών δομών. Στο πλαίσιο αυτό, η ΔΜΓΕ, εφαρμόζοντας τη σχετική νομοθεσία, υλοποιεί προγράμματα μαθησιακής στήριξης και παρέχει όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό και διευκολύνσεις σε παιδιά με ειδικές ανάγκες. Επίσης, προσφέρονται προγράμματα εντατικής διδασκαλίας της Ελληνικής Γλώσσας σε μαθητές/μαθήτριες με μεταναστευτική βιογραφία (ΜΜΕΒ), με στόχο την ένταξή τους στη γενική εκπαίδευση και την κοινωνία. Περαιτέρω, η ΔΜΓΕ στηρίζει με διάφορους τρόπους τους/τις μαθητές/μαθήτριες που ανήκουν στις αναγνωρισμένες από το σύνταγμα του κράτους θρησκευτικές ομάδες της Κύπρου (Αρμένιους, Λατίνους και Μαρωνίτες).

Λεπτομέρειες σχετικά με τη δραστηριότητα:

- Υλοποίηση των προτάσεων της Υπηρεσίας Υποστήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση της σχολικής απαξίωσης ή/και εγκατάλειψης.
- Προώθηση της ενιαίας εκπαίδευσης, μέσω σταδιακής αναθεώρησης της υφιστάμενης νομοθεσίας.
- Έγκαιρος εντοπισμός, στήριξη και παρακολούθηση μαθητών/ριών με μαθησιακές ή άλλες δυσκολίες και, σε περιπτώσεις όπου απαιτείται, συνεργασία με ΥΕΨ για παραπομπή στις Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.
- Διεξαγωγή διαγνωστικών εξετάσεων στην Α' Γυμνασίου και Α' Λυκείου με ειδικότερο στόχο τον εντοπισμό μαθητών/ριών που χρήζουν ενισχυτικής διδασκαλίας.
- Προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας, ανάπτυξη, αξιοποίηση και ορθή λειτουργία του προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε.+, μελέτη της λειτουργίας ολοήμερων σχολείων.
- Υλοποίηση προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και μάθησης («Αλφαριθμητισμός», «Στήριξη», «Κατ' οίκον εκπαίδευση», «Ειδικές Μονάδες»).
- Συνεχής αξιολόγηση των προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.
- Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών σε θέματα όπως η διαφοροποίηση της διδασκαλίας, των διδακτικών μεθόδων, του εκπαιδευτικού υλικού και ο τρόπος αξιολόγησης των μαθητών/ριών της ειδικής εκπαίδευσης, στη βάση των ιδιαίτερων αναγκών τους.
- Στελέχωση σχολικών μονάδων με ανθρώπινο δυναμικό (π.χ. συνδετικούς λειτουργούς, σχολικούς βοηθούς/συνοδούς) και επιμόρφωσή τους.
- Παροχή του αναγκαίου εξοπλισμού για την ικανοποίηση των ιδιαίτερων αναγκών των παιδιών Ειδικής Εκπαίδευσης.
- Υλοποίηση όλων των απαραίτητων κτηριακών αναπροσαρμογών, ώστε να επιτρέπεται η ανεμπόδιστη μετακίνηση, δραστηριότητα, άσκηση, ψυχαγωγία και γενικά η ικανοποίηση των προσωπικών αναγκών κάθε παιδιού, στο πλαίσιο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.
- Παροχή δωρεάν μεταφοράς από και προς το σχολείο για τα παιδιά που φοιτούν σε Ειδικές Μονάδες σχολείων εκτός της εκπαιδευτικής του περιφέρειας, είτε μέσω αγοράς υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα, είτε μέσω επιχορήγησης των γονέων/κηδεμόνων τους.

- Εξασφάλιση κατάλληλων μέσων μεταφοράς, ούτως ώστε παιδιά με κινητικά προβλήματα να συμμετέχουν στις διάφορες δραστηριότητες εκτός του σχολικού περιβάλλοντος, όπως σεμινάρια, εκδρομές κ.ά.
- Αξιολόγηση και ενίσχυση των παρεχόμενων προγραμμάτων ένταξης των παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία στη γενική εκπαίδευση και της εκμάθησης της γλώσσας από ΜΜΕΒ.
- Εισαγωγή μηχανισμού αξιολόγησης, υποδοχής και ένταξης των νεοεισερχόμενων ΜΜΕΒ από τη Δημοτική Εκπαίδευση.
- Συνεχής αξιολόγηση και ανάπτυξη των Αναλυτικών Προγραμμάτων που αφορούν στη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης Γλώσσας.
- Διεξαγωγή επιμορφωτικών σεμιναρίων και βιωματικών εργαστηρίων, με στόχο την περαιτέρω υποστήριξη, ενδυνάμωση και ενίσχυση των εκπαιδευτικών σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, καθώς και ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών των άλλων γνωστικών αντικειμένων, αφού η ελληνική ως δεύτερη γλώσσα υπηρετείται και ενισχύεται από τα υπόλοιπα γνωστικά αντικείμενα.
- Οργάνωση και λειτουργία δικτύων σχολείων/κοινοτήτων μάθησης για εκπαιδευτικούς που διδάσκουν σε σχολεία, όπου λειτουργούν προγράμματα για ΜΜΕΒ.
- Παροχή δυνατότητας για αξιοποίηση δεύτερου εκπαιδευτικού σε όλα τα σχολεία ΔΡΑ.Σ.Ε.+ στα οποία υπάρχουν προγράμματα για ΜΜΕΒ.
- Δράσεις υποστήριξης γονέων/κηδεμόνων μαθητών/ριών με μεταναστευτική βιογραφία.
- Ανάπτυξη και επικαιροποίηση σχολικών κανονισμών που ισχύουν για τους/τις ΜΜΕΒ. Ενημέρωση των μαθητών/ριών, καθώς και των γονέων/κηδεμόνων τους αναφορικά με τους κανονισμούς.
- Συνεργασία με τα «Ανοικτά σχολεία» των Δήμων για την παροχή απογευματινών δραστηριοτήτων/μαθημάτων στους/στις ΜΜΕΒ.
- Παροχή χορηγιών για τη λειτουργία του Αρμένικου Γυμνασίου Ναρέκ.
- Παροχή επιχορήγησης για την πραγματοποίηση της ετήσιας κατασκήνωσης στο κατεχόμενο χωριό Κορμακίτης για μαθητές/μαθήτριες της Μαρωνιτικής κοινότητας, με σκοπό την εκμάθηση της Κυπριακής Μαρωνιτικής Αραβικής γλώσσας.
- Παροχή επιχορήγησης στους/στις μαθητές/μαθήτριες από θρησκευτικές ομάδες (Μαρωνίτες, Αρμένιους, Λατίνους) για κάλυψη μέρους των διδάκτρων φοίτησης σε ιδιωτικά σχολεία.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Λειτουργία ειδικών προγραμμάτων μάθησης (σχολεία ειδικού ενδιαφέροντος, εξειδικευμένα προγράμματα μάθησης, σχολεία δεύτερης ευκαιρίας και επιμορφωτικά προγράμματα διά βίου μάθησης)

Η ΔΜΓΕ παρέχει εκπαιδευτικές ευκαιρίες σε χαρισματικά και ταλαντούχα παιδιά. Συγκεκριμένα, λειτουργεί Μουσικά, Αθλητικά και άλλα σχολεία ειδικού ενδιαφέροντος, ενώ επιδοτεί, επίσης, μη κυβερνητικούς εκπαιδευτικούς οργανισμούς που στηρίζουν χαρισματικά παιδιά και τα προετοιμάζουν, για να εκπροσωπούν τη χώρα μας σε περιφερειακούς και διεθνείς διαγωνισμούς και ολυμπιάδες. Επιπλέον, η ΔΜΓΕ επιχορηγεί τη λειτουργία προγραμμάτων πέραν του κανονικού προγράμματος σπουδών, τα οποία αποσκοπούν στον εμπλουτισμό των εκπαιδευτικών ευκαιριών και την ενίσχυση της ενεργητικής συμμετοχής στη διαδικασία μάθησης.

Η ΔΜΓΕ παρέχει, επίσης, προγράμματα εκπαίδευσης δεύτερης ευκαιρίας σε ενήλικες, καθώς και επιμορφωτικά προγράμματα διά βίου μάθησης σε μαθητές/μαθήτριες και ενήλικες.

Επιπλέον, από τον Φεβρουάριο του 2025 ξεκίνησε τη λειτουργία του το Σχολείο Εναλλακτικής Φοίτησης και Επανεντάξης (ΣΕΦΕ), το οποίο στόχο έχει να παρέχει τα κατάλληλα εφόδια στα παιδιά που αντιμετωπίζουν

προβλήματα με κίνδυνο να εγκαταλείψουν πρόωρα την εκπαίδευση, με σκοπό την επανένταξη των παιδιών αυτών μετά από επαναξιολόγησή τους.

Λεπτομέρειες σχετικά με τη δραστηριότητα:

- Διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας και ανάπτυξης των Αθλητικών και Μουσικών σχολείων.
- Επέκταση της λειτουργίας σχολείων Ειδικού Ενδιαφέροντος για διαθεματική και διεπιστημονική μάθηση με έμφαση στην Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμό και στις Θετικές Επιστήμες – STEAM.
- Δημιουργία σχολείων (Λυκείων) ειδικού ενδιαφέροντος στις οικονομικές και εμπορικές επιστήμες.
- Εισαγωγή του θεσμού του Τεχνικού Γυμνασίου, σε συνεργασία με τη ΔΜΤΕΕΚ.
- Προώθηση της ίδρυσης πιστοποιημένου Ευρωπαϊκού Σχολείου – Accredited European School.
- Επιδότηση της συμμετοχής μαθητών/ριών του γυμνασιακού και λυκειακού κύκλου σε διεθνείς, ευρωπαϊκούς και περιφερειακούς διαγωνισμούς.
- Κάλυψη των εξόδων για τη συμμετοχή των σχολείων σε διεθνή, ευρωπαϊκά, περιφερειακά και τοπικά εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις.
- Προώθηση νομοθετικού πλαισίου και διαδικασιών για παροχή προγραμμάτων εκπαίδευσης σε χαρισματικά παιδιά.
- Μελέτη για τη λειτουργία καλοκαιρινών σχολείων με στόχο, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση της παροχής ίσων ευκαιριών, την ενδυνάμωση της ολόπλευρης καλλιέργειας των μαθητών/ριών και τη χρονική επέκταση της αξιοποίησης των σχολικών υποδομών.
- Συνεχής παρακολούθηση, αξιολόγηση και αναβάθμιση των Αναλυτικών Προγραμμάτων των εσπερινών σχολείων δεύτερης ευκαιρίας, ώστε τα προγράμματα σπουδών να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες των ενηλίκων.
- Πρόσληψη νηπιαγωγών για φύλαξη των παιδιών των φοιτούντων στα Εσπερινά Σχολεία, στο πλαίσιο της υποστήριξης της φοίτησής τους με κοινωνικά μέτρα.
- Δημιουργία υποδομών, ανάπτυξη προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού για τη λειτουργία εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για μαθητές/μαθήτριες εσπερινών σχολείων.
- Στήριξη και διεύρυνση της λειτουργίας της Προπαρασκευαστικής Μαθητείας της Νέας Σύγχρονης Μαθητείας, ώστε να είναι σε θέση να ικανοποιήσει άτομα που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο και επιθυμούν την επανένταξη σε προγράμματα γενικής παιδείας.
- Εισαγωγή μηχανισμών διασφάλισης της ποιότητας της εκπαίδευσης που προσφέρεται από τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης (ΚΙΕ), με στόχο την παιδαγωγική αναβάθμιση των προσφερόμενων προγραμμάτων.
- Λειτουργία του Σχολείου Εναλλακτικής Φοίτησης και Επανένταξης (ΣΕΦΕ) για μαθητές/μαθήτριες που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο εγκατάλειψης του σχολείου λόγω σοβαρών προσωπικών δυσκολιών.

Στόχος (Σ) /Δραστηριότητα (Δ)	Δείκτης Επίδοσης (Σ) /Απόδοσης (Δ)	Αποτελέσματα	Περιγραφή
Σ1: Διασφάλιση της ποιότητας στη Μέση Γενική Εκπαίδευση	ΔΕ01: Επιμέτρηση της μεταβολής του ποσοστού των μαθητών/ριών με χαμηλές μαθησιακές επιδόσεις, όπως αυτές ορίζονται από τη διεθνή έρευνα PISA του ΟΟΣΑ	-0,58% (μείωση του ποσοστού των μαθητών/ριών με χαμηλές μαθησιακές επιδόσεις στα αποτελέσματα της έρευνας PISA 2022 σε σχέση με τα αποτελέσματα της έρευνας PISA 2018)	Ο δείκτης αποτελεί επιμέτρηση της προόδου της μαθησιακής επίτευξης μέσα από τη μέση ποσοστιαία μεταβολή του ποσοστού των μαθητών/ριών με χαμηλές μαθησιακές επιτεύξεις (ΧΕ) στα Μαθηματικά, στη Γλώσσα και στην Επιστήμη, όπως αυτή ορίζεται, επιμετρείται και αναφέρεται από διαδοχικές διεθνείς έρευνες PISA (π.χ. PISA 2022, 2025, κ.λπ.). Η μέση ποσοστιαία μεταβολή ορίζεται ως εξής: $ΠΜ = \frac{\%ΧΕ(έτος\ 2) - \%ΧΕ(έτος\ 1)}{\%ΧΕ(έτος\ 1)} 100\%$
	ΔΕ02: Τακτική και συνεπής φοίτηση μαθητών/ριών, όπως αυτή ορίζεται από τη διεθνή έρευνα PISA του ΟΟΣΑ		Ο δείκτης αναφέρεται στη βελτίωση των ποσοστών που αφορούν σε δείκτες συνεπούς φοίτησης των μαθητών/ριών (απουσία από σχολείο για μία ολόκληρη μέρα, απουσία από κάποια μαθήματα, καθυστερημένη άφιξη στο σχολείο).
Δ01: Οργάνωση και λειτουργία σχολείων Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης	ΔΑ01: Ποσοστό επίτευξης της έγκαιρης στελέχωσης των σχολείων		Ο βασικός αυτός Δείκτης Απόδοσης μετρά τις ανάγκες των σχολείων σε εκπαιδευτικό προσωπικό (διευθυντές, βοηθοί διευθυντές Α', βοηθοί διευθυντές και καθηγητές) οι οποίες έχουν καλυφθεί, συγκρινόμενες με το σύνολο των αναγκών. Χρόνος καταγραφής των στοιχείων του δείκτη είναι η πρώτη ημέρα έναρξης των μαθημάτων.
Δ02: Διασφάλιση ποιότητας, αξιολόγηση μαθητών/ριών, εκπαιδευτικών, σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικού έργου	ΔΑ01: Το ποσοστό των εξωτερικών αξιολογήσεων των σχολικών μονάδων		Ο δείκτης καταγράφει το ποσοστό των εξωτερικών αξιολογήσεων των σχολικών μονάδων, ανά επίπεδο (Γυμνάσια, Λύκεια), κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς τόσο σε ό,τι αφορά στα δημόσια σχολεία όσο και στα εγκεκριμένα από το ΥΠΑΝ ιδιωτικά σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης. Ο δείκτης συνοδεύεται και από τον απόλυτο αριθμό των αξιολογήσεων ανά σχολική χρονιά ξεχωριστά σε Γυμνάσια, Λύκεια και ιδιωτικά σχολεία.
Δ03: Υποστήριξη των μαθητών/ριών – Υπηρεσίες Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής	ΔΑ01: Το ποσοστό των μαθητών/ριών που λαμβάνουν υπηρεσίες συμβουλευτικής (ΣΕΑ), περισσότερο από μία φορά, κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς		Ο δείκτης υπολογίζεται ως το ποσοστό των μαθητών/ριών από σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που ζήτησε και έλαβε, με δική του πρωτοβουλία, κάποια μορφή συμβουλευτικής αγωγής από λειτουργούς της ΥΣΕΑ του σχολείου κατά τη διάρκεια μιας σχολικής χρονιάς, σε σύγκριση με τον συνολικό αριθμό των μαθητών/ριών του ίδιου σχολείου. Στον υπολογισμό του δείκτη δεν υπολογίζονται οι προγραμματισμένες συνεντεύξεις του/της

			καθηγητή/καθηγήτριας ΣΕΑ με τους/τις μαθητές/μαθήτριες του σχολείου.
Σ2: Πρώθηση της πρόσβασης στην εκπαίδευση σε όλους	ΔΕ01: Το ποσοστό των μαθητών/ριών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΑΕ) που επιτυγχάνουν να εξασφαλίσουν θέση σε δημόσιο ανώτερο εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας		Οι μαθητές/μαθήτριες της Ειδικής Αγωγής ορίζονται μέσα από σχετικό νομοθετικό πλαίσιο (οι περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμοι, 1999 έως 2020). Ο αριθμητής στον ορισμό του δείκτη αποτελεί το σύνολο των μαθητών/ριών Ειδικής Αγωγής που διεκδικούν και επιτυγχάνουν θέση σε δημόσιο Πανεπιστήμιο ή ΙΑΕ της χώρας. Ο αντίστοιχος παρονομαστής του δείκτη αποτελείται από το συνολικό αριθμό των τελειόφοιτων μαθητών/ριών Ειδικής Αγωγής που διεκδικούν θέση στα δημόσια Πανεπιστήμια ή ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα.
	ΔΕ02: Η ποσοστιαία μεταβολή του ποσοστού των «ανθεκτικών» μαθητών/ριών		Ο δείκτης αναφέρεται στην επιμέτρηση της ποσοστιαίας μεταβολής του ποσοστού των «ανθεκτικών» μαθητών/ριών, (μαθητών/ριών χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου, των οποίων η μαθησιακή επίτευξη βρίσκεται στο ανώτερο τεταρτημόριο της κατανομής της συνολικής μαθησιακής επίτευξης). Σύμφωνα με την έρευνα PISA 2018, το ποσοστό αυτό ήταν 12,8%. Ο δείκτης συνοδεύεται και από τον απόλυτο αριθμό των ανθεκτικών μαθητών/ριών.
Δ01: Υλοποίηση προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και υποστηρικτικών προγραμμάτων μάθησης	ΔΑ01: Το ποσοστό των μαθητών της Ειδικής Αγωγής που παρουσίασαν βελτίωση στα μαθήματα, στα οποία προσφέρεται στήριξη		Βελτίωση ορίζεται το θετικό πρόσημο σύγκρισης μεταξύ της γενικής βαθμολογίας δυο διαδοχικών σχολικών χρονιών στα μαθήματα στα οποία ο μαθητής/μαθήτρια στηρίζεται. Στη σύγκριση υπολογίζονται μόνο τα μαθήματα στα οποία προσφέρεται στήριξη από τα προγράμματα Ειδικής Αγωγής.
Δ02: Λειτουργία ειδικών προγραμμάτων μάθησης (σχολεία ειδικού ενδιαφέροντος, εξειδικευμένα προγράμματα μάθησης, σχολεία δεύτερης ευκαιρίας και επιμορφωτικά προγράμματα διά βίου μάθησης)	ΔΑ01: Το ποσοστό ικανοποίησης των σχετικών αιτήσεων που πληρούν τα απαραίτητα κριτήρια για φοίτηση σε ειδικά προγράμματα μάθησης.		Ο δείκτης καταγράφει το ποσοστό των έγκυρων αιτήσεων (πληρούν τα κριτήρια) που ικανοποιείται ως προς τον συνολικό αριθμό των αιτήσεων που υποβάλλονται για φοίτηση στα ειδικά προγράμματα μάθησης.

ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ/ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΜΤΕΕΚ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΡΙΩΝ ΣΤΗ ΜΤΕΕΚ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΜΤΕΕΚ) προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε εφήβους και ενήλικες. Τα προγράμματα της ΜΤΕΕΚ επιπέδου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παρέχονται σε δύο κατευθύνσεις: τη θεωρητική και την πρακτική. Η διάρκεια σπουδών είναι τρία χρόνια για κάθε κατεύθυνση και οι μαθητές/μαθήτριες επιλέγουν ειδικότητα στον κλάδο τους από τον πρώτο χρόνο της φοίτησής τους. Αναλυτικότερα, στην Α' τάξη γίνεται επιλογή κατεύθυνσης και ειδικότητας, στη Β' τάξη οι μαθητές/μαθήτριες επιλέγουν τέσσερις περιόδους διδασκαλίας από κατάλογο μαθημάτων εμβάθυνσης, εξειδίκευσης, εμπλουτισμού και ενδιαφέροντος, ενώ στη Γ' τάξη συνεχίζεται η παρακολούθηση των επιλεγόμενων μαθημάτων. Στον Κλάδο Ξενοδοχειακών και Επισιτιστικών Επαγγελμάτων οι μαθητές/μαθήτριες διδάσκονται μαθήματα εμβάθυνσης, εξειδίκευσης, εμπλουτισμού και ενδιαφέροντος κατά τη διάρκεια και των τριών ετών. Τα προγράμματα σπουδών της ΜΤΕΕΚ στοχεύουν, με την προσφορά ενός ισορροπημένου προγράμματος γενικής μόρφωσης, τεχνολογικής εξειδίκευσης και εργαστηριακής εξάσκησης, στην προετοιμασία μαθητών/ριών οι οποίοι/ες να είναι ικανοί/ές μετά την αποφοίτησή τους να:

- Ενταχθούν ομαλά και δημιουργικά στην κοινωνία.
- Ενταχθούν ομαλά και με πολύ καλούς όρους εργοδότησης στην επαγγελματική ζωή, ιδιαίτερα στην ειδικότητά τους.
- Εργαστούν στη βιομηχανία με πολύ καλούς όρους εργοδότησης.
- Συνεχίσουν την ακαδημαϊκή τους ανέλιξη σε Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.
- Συμμετέχουν σε προγράμματα επιμόρφωσης και κατάρτισης, στο πλαίσιο της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η ΜΤΕΕΚ προσφέρεται σε 11 Τεχνικές και Επαγγελματικές Σχολές Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΤΕΣΕΚ), σε δύο Λύκεια – ΤΕΣΕΚ και σε πέντε Εσπερινές Σχολές Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΕΣΤΕΕ). Λειτουργούν, επίσης, τμήματα του Κλάδου Ξενοδοχειακών και Επισιτιστικών Τεχνών στο Γυμνάσιο Αγρού, τμήματα των Κλάδων Ξενοδοχειακών και Επισιτιστικών Επαγγελμάτων, Αισθητικής- Κομμωτικής (ειδικότητα Κομμωτικής) και Ηλεκτρολογίας και Ηλεκτρονικών Εφαρμογών (ειδικότητα Ψηφιακής Τεχνολογίας και Προγραμματισμού) στο Λύκειο και ΤΕΣΕΚ Αγίου Χαραλάμπους Έμπας, ενώ στο Λύκειο και ΤΕΣΕΚ Πόλεως Χρυσοχούς προσφέρονται τμήματα των Κλάδων Γεωπονίας, Ξενοδοχειακών και Επισιτιστικών Επαγγελμάτων, Αρχιτεκτονικής και Πολιτικής Μηχανικής, Αισθητικής – Κομμωτικής (ειδικότητα Κομμωτικής), Ηλεκτρολογίας και Ηλεκτρονικών Εφαρμογών (ειδικότητες Τεχνικός Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων και Αυτοματισμών και Ψηφιακής Τεχνολογίας και Προγραμματισμού). Τέλος, τμήματα του Κλάδου Αμπελουργίας – Οινοποιίας προσφέρονται στη Σχολή Ομόδους ενώ ξεκίνησε η λειτουργία τμημάτων του Κλάδου Γεωπονίας στο Λύκειο Σολέας τη σχολική χρονιά 2022-2023.

Σημαντικό ζήτημα για την ΜΤΕΕΚ παραμένει η περιορισμένη πρόσβαση του μαθητικού πληθυσμού στα προγράμματα σπουδών της ΜΤΕΕΚ καθώς όλες οι ΤΕΣΕΚ βρίσκονται στα αστικά κέντρα. Η συγκέντρωση των Τεχνικών Σχολών στα κέντρα των πόλεων λειτουργεί ως σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας στην επιλογή της ΜΤΕΕΚ από μαθητές/μαθήτριες που διαμένουν σε αγροτικές και άλλες κοινότητες λόγω των αποστάσεων που υπάρχουν ανάμεσα στους χώρους διαμονής τους και στις ΤΕΣΕΚ και του οικονομικού

βάρους που αναπόφευκτα δημιουργείται. Βασικός στόχος της ΔΜΤΕΕΚ είναι η δημιουργία νέων ΤΕΣΕΚ εκτός αστικών κέντρων, ώστε να βελτιωθεί η πρόσβαση των παιδιών στη ΜΤΕΕΚ.

Μια άλλη παράμετρος που συνδέεται με την πρόσβαση των παιδιών στη ΜΤΕΕΚ είναι ο επαγγελματικός προσανατολισμός που προσφέρεται στα παιδιά κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο Γυμνάσιο, μέσω του οποίου θα πρέπει να δίνεται έγκυρη πληροφόρηση για τα τεχνικά επαγγέλματα και τις ευκαιρίες εργοδότησης, τις ανάγκες της αγοράς εργασίας καθώς και πληροφόρηση για τα αναλυτικά προγράμματα, τα εργαστήρια και τις δραστηριότητες των ΤΕΣΕΚ.

Για την επίτευξη των στόχων της, η ΜΤΕΕΚ λαμβάνει μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας και των ικανοτήτων του εκπαιδευτικού προσωπικού των ΤΕΣΕΚ. Διασφαλίζει, επίσης, τη διαθεσιμότητα των κατάλληλων εκπαιδευτικών υλικών (εξοπλισμός και αναλώσιμα υλικά) και συγχρόνως αναβαθμίζει συνεχώς την ποιότητα των σχολικών εγχειριδίων και των αναλυτικών προγραμμάτων για όλους τους κλάδους και προγράμματα σπουδών. Η δημοσιότητα και η προώθηση της ΜΤΕΕΚ είναι, επίσης, σημαντικές ενέργειες, για τις οποίες λαμβάνεται πρόνοια. Βασικά μέσα επίτευξης των πιο πάνω στόχων της ΜΤΕΕΚ αποτελεί η άντληση σημαντικών ευρωπαϊκών κονδυλίων μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027), του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και άλλων ευρωπαϊκών πόρων/ταμείων.

Περιοχές βελτίωσης

- Μηχανισμοί για τη βελτίωση της συνάφειας των προγραμμάτων της ΜΤΕΕΚ με την αγορά εργασίας.
- Ταύτιση Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και συστήματος επικύρωσης προσόντων και επαγγελμάτων.
- Εμπέδωση εθνικής προσέγγισης για τη διασφάλιση της ποιότητας στη ΜΤΕΕΚ.
- Αντιμετώπιση της προκατάληψης που επικρατεί έναντι της ΜΤΕΕΚ.
- Αύξηση των ποσοστών συμμετοχής μαθητριών στη ΜΤΕΕΚ.
- Βελτίωση του επιπέδου τεχνολογικής προπαίδειας που παρέχεται από την υποχρεωτική εκπαίδευση.
- Δυνατότητα προσφοράς περισσότερων κλάδων σπουδών σε κάποιες επαρχίες.
- Δημιουργία συστήματος/μηχανισμού παρακολούθησης της απασχολησιμότητας των αποφοίτων της ΜΤΕΕΚ.
- Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών της ΜΤΕΕΚ.
- Η συγκέντρωση των ΤΕΣΕΚ στα κέντρα των πόλεων, η οποία περιορίζει την πρόσβαση των μαθητών/ριών στη ΜΤΕΕΚ.

Δυνατότητες και προοπτικές:

- Η αξιοποίηση σύγχρονου εξοπλισμού, διδακτικού υλικού και υποδομής.
- Η απόκτηση επαγγελματικών αλλά και οριζόντιων δεξιοτήτων.
- Η δυνατότητα μετάβασης των αποφοίτων ΜΤΕΕΚ από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας.
- Η εκτενής χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας.
- Η σταδιακή αναγνώριση της αξίας της ΜΤΕΕΚ που προσφέρει το ΥΠΑΝ.
- Η Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη της οικονομίας με την κατάλληλη κατάρτιση ατόμων για θέσεις που ζητά η οικονομία.
- Η ανάπτυξη αμφίδρομης σχέσης ανάμεσα στην Τεχνική, Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και στη βιομηχανία.
- Η λειτουργία νέων κλάδων για τους οποίους επιδεικνύει ενδιαφέρον η αγορά εργασίας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Στελέχωση σχολών ΜΤΕΕΚ και ενδυνάμωση εκπαιδευτικού προσωπικού

Το ΥΠΑΝ έχει υπό την ευθύνη του την παροχή εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες ή σε άλλες υπηρεσίες/οργανισμούς. Η παροχή αυτή γίνεται μέσω της διαδικασίας της στελέχωσης, η οποία επικεντρώνεται στην κάλυψη/ικανοποίηση των αναγκών, όπως προκύπτουν από τη δημιουργία τμημάτων, δημιουργία ειδικοτήτων, από άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες και από υποχρεώσεις που προκύπτουν λόγω της νομοθεσίας. Η διαδικασία της έγκαιρης στελέχωσης των σχολών είναι κρίσιμης σημασίας για τη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και προς τον σκοπό αυτό γίνονται μια σειρά από ενέργειες και διαδικασίες, ώστε αυτό να επιτυγχάνεται στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Παράλληλα, ανάμεσα στις προτεραιότητες της ΜΤΕΕΚ είναι και η διαρκής προσπάθεια βελτίωσης της επαγγελματικής επάρκειας, της ποιότητας και των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών τόσο σε παιδαγωγικά θέματα, όσο και σε θέματα που αφορούν τις σύγχρονες τεχνολογίες μέσα από την οργάνωση εξειδικευμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης και κατάρτισης στη βιομηχανία αλλά και μέσω της συμμετοχής τους σε διάφορα κρατικά ή ευρωπαϊκά επιμορφωτικά προγράμματα. Στο πλαίσιο έργου του ΣΑΑ, οι εκπαιδευτικοί της ΜΤΕΕΚ θα τύχουν επαγγελματικής επιμόρφωσης κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2025-2026.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Εκσυγχρονισμός εκπαιδευτικού υλικού/Αναβάθμιση υλικοτεχνικής υποδομής

Η αναβάθμιση και ο εμπλουτισμός του εργαστηριακού εξοπλισμού, των διδακτικών εγχειριδίων, των αιθουσών τεχνολογίας, των εποπτικών μέσων και των αναλώσιμων υλικών θα ενισχύσουν την προσπάθεια απόκτησης γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων των μαθητών/ριών της ΜΤΕΕΚ. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στην επικαιροποίηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων των προγραμμάτων σπουδών, η οποία υλοποιείται μέσω του ΣΑΑ, ώστε να ανταποκρίνονται στις δεξιότητες που απαιτούνται στον σύγχρονο χώρο εργασίας και στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας. Επίσης, η Διεύθυνση ΜΤΕΕΚ μέσω της εξασφάλισης εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων κονδυλίων αναβαθμίζει συνεχώς τις αίθουσες διδασκαλίας και τα εργαστήρια των ΤΕΣΕΚ με στόχο την παροχή ποιοτικής διδασκαλίας. Ακόμη, έχουν εξασφαλιστεί κονδύλια, μέσω του ΣΑΑ και του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, για την ανέγερση νέων ΤΕΣΕΚ (σε Λεμεσό και Λάρνακα) προς αντικατάσταση υφιστάμενων πεπαλαιωμένων κτηρίων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Δημοσιότητα

Μία από τις προτεραιότητες της ΜΤΕΕΚ είναι η αποτελεσματική ενημέρωση του κοινού και των υποψήφιων μαθητών/ριών της ΜΤΕΕΚ σχετικά με τους διάφορους κλάδους και ειδικότητες που προσφέρει η ΜΤΕΕΚ, καθώς και σχετικά με τις προοπτικές της ΜΤΕΕΚ και τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει στην κυπριακή κοινωνία. Προς αυτή την κατεύθυνση και μέσα από ένα ευρύ φάσμα επιλεγμένων επικοινωνιακών δραστηριοτήτων και μέσων, υλοποιούνται διάφορες δραστηριότητες, οι οποίες έχουν ως κεντρικό άξονα το δικαίωμα των πολιτών να γνωρίζουν. Μέσα από εκστρατείες ενημέρωσης και διαφώτισης του κοινού, η εργασία που επιτελείται στη ΜΤΕΕΚ προωθείται και αξιολογείται, οι καλές πρακτικές αξιοποιούνται και ο αριθμός των μαθητών/ριών που επιθυμούν να εγγραφούν στη ΜΤΕΕΚ, είτε για να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας, αμέσως μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων ΜΤΕΕΚ, είτε για να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε ένα τεχνικό/επαγγελματικό θέμα, αυξάνεται. Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων, οργανώνονται εκστρατείες ενημέρωσης και δημοσιότητας που απευθύνονται, κυρίως, σε μαθητές/μαθήτριες του πρώτου κύκλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Γυμνάσιο) και στους γονείς/κηδεμόνες τους, μέσα από διάφορες δραστηριότητες και την παροχή υψηλής ποιότητας πληροφοριών και συμβουλευτικής/επαγγελματικής αγωγής σχετικά με τα διάφορα επαγγέλματα και τις δυνατότητες για σταδιοδρομία που προσφέρει η ΜΤΕΕΚ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: Επαγγελματικός προσανατολισμός

Διοργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης του κοινού, ιδιαίτερα των μαθητών/ριών του Γυμνασίου και των γονέων/κηδεμόνων τους, μέσα από διάφορες δραστηριότητες και μέσα από την παροχή πληροφοριών και συμβουλευτικής/επαγγελματικής αγωγής σχετικά με τα διάφορα επαγγέλματα και τις δυνατότητες για σταδιοδρομία που προσφέρει η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (π.χ. επισκέψεις κλιμακίων με συμμετοχή επαγγελματιών για ενημέρωση των μαθητών/ριών). Επίσης, προωθείται η δημιουργία κατάλληλου υλικού (βίντεο, γραπτού πληροφοριακού υλικού κ.λπ.), το οποίο θα αξιοποιείται στα ΜΜΕ για ενημέρωση του κοινού για τα διάφορα σύγχρονα επαγγέλματα και την εργασία που γίνεται στις Τεχνικές Σχολές.

Τη σχολική χρονιά 2025-2026 θα εφαρμοστεί πιλοτική εισαγωγή του θεσμού του Τεχνικού Γυμνασίου σε δύο Γυμνάσια. Το Τεχνικό Γυμνάσιο θα λειτουργεί σε απογευματινό χρόνο, μετά την ολοκλήρωση του πρωινού προγράμματος μαθημάτων. Θα δώσει την ευκαιρία στα παιδιά να γνωρίσουν τα τεχνικά επαγγέλματα, να αποκτήσουν γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες σε ποικιλία γνωστικών αντικειμένων και να είναι σε θέση να πάρουν καλύτερες αποφάσεις για την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

ΣΤΟΧΟΣ 2: ΠΡΩΘΗΣΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕΙ ΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Σε όλες τις επαρχίες λειτουργούν Εσπερινές ΤΕΣΕΚ, οι οποίες προσφέρουν μια δεύτερη ευκαιρία σε άτομα μετασχολικής ηλικίας που δεν έχουν ολοκληρώσει τη Μέση Εκπαίδευση, αφού τα προγράμματα σπουδών είναι ισότιμα με τα προγράμματα ΜΤΕΕΚ πρωινής φοίτησης. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα σε κάθε κλάδο και ειδικότητα είναι κοινό με το Αναλυτικό Πρόγραμμα του αντίστοιχου κλάδου/ειδικότητας των πρωινών τάξεων των ΤΕΣΕΚ, προσαρμοσμένο όμως στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ανάγκες των μαθητών/ριών που φοιτούν σε αυτές. Η φοίτηση είναι δωρεάν και οδηγεί σε απόκτηση απολυτηρίου, το οποίο είναι ισάξιο και ισότιμο με αυτό που απονέμουν οι ΤΕΣΕΚ πρωινής φοίτησης. Η φοίτηση στις Εσπερινές ΤΕΣΕΚ είναι τετραετής. Στο πλαίσιο της λειτουργίας των Εσπερινών ΤΕΣΕΚ ως σχολών δεύτερης ευκαιρίας, το ΥΠΑΝ, σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, προσφέρει προγράμματα σπουδών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με τη μορφή ενοτήτων (modules) στις Κεντρικές Φυλακές, τα οποία αποσκοπούν στην επανένταξη των φυλακισμένων στην κοινωνία, μέσα από την προσφορά υψηλής ποιότητας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που οδηγεί σε απόκτηση απολυτηρίου.

Η Διεύθυνση ΜΤΕΕΚ προσφέρει, επίσης, μονοετή και τριετή προγράμματα Απογευματινών και Βραδινών Τμημάτων Τεχνικών Σχολών, με σκοπό την παροχή συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ενήλικες, για αποτελεσματικότερη ανταπόκριση στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της βιομηχανίας και επανένταξη των άνεργων ατόμων στην αγορά εργασίας σε τομείς όπου παρατηρείται έλλειψη σε εξειδικευμένους εργάτες. Τα μονοετή προγράμματα οδηγούν σε απόκτηση πιστοποιητικού, ενώ τα τριετή προγράμματα οδηγούν σε απόκτηση πιστοποιητικού που είναι ισάξιο με το απολυτήριο που απονέμεται από τις Τεχνικές Σχολές όσον αφορά τεχνολογικά και εργαστηριακά μαθήματα στο τεχνικό και επαγγελματικό μέρος. Επίσης, προσφέρονται προγράμματα προετοιμασίας για διάφορες εξετάσεις, τα οποία στοχεύουν στην προετοιμασία μαθητών/ριών ή αποφοίτων Τεχνικών Σχολών για τις εισαγωγικές εξετάσεις του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου και άλλων Ιδρυμάτων Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου και του εξωτερικού, καθώς και στην προετοιμασία για εξετάσεις διάφορων επαγγελματικών σωμάτων και για εξετάσεις που απαιτούνται από κρατικούς και ημικρατικούς

οργανισμούς, για σκοπούς πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων ή έκδοσης άδειας εξάσκησης επαγγέλματος.

Από τη σχολική χρονιά 2012-2013 άρχισαν τη λειτουργία τους τα Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (MIEEK) ως δημόσιες σχολές, κάτω από την ευθύνη και εποπτεία της Διεύθυνσης ΜΤΕΕΚ του ΥΠΑΝ. Στεγάζονται σε υφιστάμενες Τεχνικές Σχολές, αξιοποιώντας με αυτό τον τρόπο την υλικοτεχνική υποδομή των Σχολών. Σκοπός των MIEEK είναι να προσφέρουν εξειδικευμένη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μεταλυκειακού επιπέδου σε απόφοιτους Μέσης Εκπαίδευσης. Προσφέρουν σύγχρονα προγράμματα σπουδών σε διάφορες ειδικότητες, τα οποία παρέχουν επιστημονικές, τεχνικές και επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες και ταυτόχρονα χαρακτηρίζονται από ευελιξία και προσαρμοστικότητα προς τις ραγδαία επιτελούμενες αλλαγές στην απασχόληση, στην οικονομία και στα επαγγέλματα. Από τον Φεβρουάριο του 2017 τα MIEEK έχουν αναβαθμιστεί και πιστοποιηθεί ως σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από τον Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης. Σε συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους, η Δημόσια Σχολή Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (MIEEK) έχει προχωρήσει σε σχεδιασμό και προσφορά προγραμμάτων σπουδών που καλύπτουν ανάγκες της αγοράς εργασίας (Τεχνικός Βιομηχανίας σε συνεργασία με την ΟΕΒ). Επίσης, μέσω συμφωνίας της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Οργανισμού Absolute Charitable Trust έγινε ανέγερση Ινστιτούτου MIEEK στη Λεμεσό. Η ανέγερση του κτηρίου, η οποία ολοκληρώθηκε το 2022, αποτελεί σταθμό για τα θέματα της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Κύπρο. Το Ινστιτούτο ξεκίνησε τη λειτουργία του με προσφορά προγραμμάτων σπουδών τον Ιανουάριο του 2023. Το φθινόπωρο του 2025 θα ξεκινήσουν τη λειτουργία τους νέα παραρτήματα της Δημόσιας Σχολής MIEEK και ο συνολικός αριθμός παραρτημάτων θα φτάσει τα 7. Σε ό,τι αφορά νέα προγράμματα σπουδών αυτά σχεδιάζονται και προσφέρονται ανάλογα με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Το Σύστημα Μαθητείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΣΜΕΕΚ), ως εξέλιξη του θεσμού της Μαθητείας, έρχεται να καλύψει τις ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης των νέων ηλικίας 14-18 χρόνων που βρίσκονται εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού σχολικού συστήματος. Προωθείται ως εναλλακτικός τρόπος εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης των νέων, που εγκαταλείπουν το επίσημο σύστημα εκπαίδευσης. Προσφέρεται σε δύο επίπεδα, την Προπαρασκευαστική Μαθητεία και τον Κεντρικό Κορμό Μαθητείας.

Έχει προωθηθεί η σύνδεση του Συστήματος Μαθητείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με τα προγράμματα τυπικής εκπαίδευσης που προσφέρουν οι ΕΣΤΕΕ. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση της φοίτησης στο Σύστημα Μαθητείας και τη μεταφορά των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μαθητευομένων για συνέχιση και ολοκλήρωση του δεύτερου κύκλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις ΕΣΤΕΕ, σε λιγότερο χρονικό διάστημα από τα τρία χρόνια της κανονικής διάρκειας φοίτησης. Αυτό τερματίζει την «αδιέξοδη πορεία» των αποφοίτων του Κεντρικού Κορμού Μαθητείας, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα, με την απόκτηση του απολυτηρίου, ακόμη και για σπουδές στην ανώτερη εκπαίδευση.

Παρόλο που οι ΕΣΤΕΕ (Σχολές Δεύτερης Ευκαιρίας) και τα άλλα Προγράμματα Διά Βίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΠΔΒΕΕΚ, Μεταλυκειακά Ινστιτούτα, ΣΜΕΕΚ) χρησιμοποιούν τις κτηριακές υποδομές και τον εξοπλισμό των εργαστηρίων των Τεχνικών Σχολών, είναι ξεχωριστές οντότητες και ως εκ τούτου χρειάζονται την κατάλληλη υποστήριξη από τη Διεύθυνση ΜΤΕΕΚ, όπως είναι η αποτελεσματική κάλυψη των αναγκών τους σε γραφική ύλη, αναλώσιμα υλικά, εξοπλισμό εργαστηρίων κ.λπ., έτσι ώστε να είναι σε θέση να πετύχουν τους στόχους τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Υποστήριξη Εσπερινών Σχολών Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης / Μεταλυκειακών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης / Προγραμμάτων Διά Βίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης / Συστήματος Μαθητείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Η Δημόσια Σχολή ΜΙΕΕΚ, οι ΕΣΤΕΕ όπως και το ΣΜΕΕΚ συγχρηματοδοτούνται από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της ΕΕ. Για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, έχει συγχρηματοδοτηθεί το Έργο «Ανάπτυξη και Βελτίωση της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης» με προϋπολογισμό €38 εκατομμυρίων. Στα πλαίσια του Έργου αναλαμβάνονται ουσιαστικές δράσεις στήριξης όλων των προγραμμάτων σπουδών όπως είναι η εξασφάλιση υπηρεσιών διδασκαλίας, βοηθητικών υπηρεσιών, προμήθειες εξοπλισμού και εκπαιδευτικού υλικού κ.ά.

Σημειώνεται ότι οι πυλώνες της ΔΜΤΕΕΚ υποστηρίζονται και μέσα από συγκεκριμένα έργα του ΣΑΑ ύψους €45 εκατομμυρίων για την περίοδο 2023-2027. Συγκεκριμένα, στα πλαίσια του έργου «Αντιμετώπιση αναντιστοιχίας δεξιοτήτων μεταξύ εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας» προωθείται η ποιοτική αναβάθμιση εργαστηρίων της Δημόσιας Σχολής ΜΙΕΕΚ και η ανάπτυξη νέων προγραμμάτων σπουδών.

Στόχος (Σ) /Δραστηριότητα (Δ)	Δείκτης Επίδοσης (Σ) /Απόδοσης (Δ)	Αποτελέσματα	Περιγραφή
Σ1: Διασφάλιση της ποιότητας και αναβάθμιση/βελτίωση της ΜΤΕΕΚ και αύξηση πρόσβασης μαθητών/ριών στη ΜΤΕΕΚ	ΔΕ01: Αριθμός μαθητών/ριών ανά φύλο που εγγράφονται στις Τεχνικές Σχολές ως ποσοστό του συνολικού αριθμού μαθητών/ριών που αποφοιτούν από τα Γυμνάσια (κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση) σε μια δεδομένη σχολική χρονιά		Αυτός ο δείκτης υπολογίζεται ως ποσοστό των ακόλουθων στοιχείων: Αριθμητής: ο αριθμός μαθητών/ριών που εγγράφονται στις Τεχνικές Σχολές σε μια σχολική χρονιά. Παρονομαστής: Ο συνολικός αριθμός των μαθητών/ριών που αποφοιτούν από τα Γυμνάσια σε μια σχολική χρονιά.
	ΔΕ02: Βαθμός ικανοποίησης των μαθητών/ριών		Αυτός ο δείκτης υπολογίζεται ως % ποσοστό των ακόλουθων στοιχείων: Αριθμητής: Μέσος όρος ικανοποίησης μαθητών/ριών σε σχέση με παραμέτρους σχολικής εμπειρίας Παρονομαστής: Μέγιστος όρος ικανοποίησης σε σχέση με παραμέτρους σχολικής εμπειρίας
Δ01: Στελέχωση σχολών ΜΤΕΕΚ και ενδυνάμωση εκπαιδευτικού προσωπικού	ΔΑ01: Αριθμός εκπαιδευτικών που έχουν επιμορφωθεί σε θέματα επαγγελματικής επάρκειας		Αυτός ο δείκτης αναφέρεται στον απόλυτο αριθμό εκπαιδευτικών ΜΤΕΕΚ που έχουν τύχει επιμόρφωσης κατά την διάρκεια της σχολικής χρονιάς
Δ02: Εκσυγχρονισμός εκπαιδευτικού υλικού/Αναβάθμιση υλικοτεχνικής υποδομής	ΔΑ01: (α) Αριθμός Αναλυτικών Προγραμμάτων που έχουν αναβαθμιστεί (β) Αριθμός νέων προγραμμάτων σπουδών (γ) Αριθμός εργαστηρίων που έχουν αναβαθμιστεί		(α) Απόλυτος αριθμός Αναλυτικών Προγραμμάτων που έχουν αναβαθμιστεί (β) Απόλυτος αριθμός νέων προγραμμάτων σπουδών που έχουν αναπτυχθεί και προσφερθεί κατά τη διάρκεια μίας σχολικής χρονιάς (γ) Απόλυτος αριθμός εργαστηρίων που έχουν αναβαθμιστεί κατά τη διάρκεια μίας σχολικής χρονιάς
Δ03: Δημοσιότητα	ΔΑ01: Αριθμός δραστηριοτήτων που υλοποιούνται ανά σχολική χρονιά για		Απόλυτος αριθμός δραστηριοτήτων δημοσιότητας που υλοποιούνται κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς

	σκοπούς δημοσιότητας και προώθησης της ΜΤΕΕΚ και των δράσεων της		
Δ04: Επαγγελματικός προσανατολισμός	ΔΑ01: Αριθμός δραστηριοτήτων που υλοποιούνται ανά σχολική χρονιά για ενημέρωση των μαθητών/ριών σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση		Ο δείκτης αναφέρεται στον αριθμό των διάφορων δραστηριοτήτων (εκστρατείες ενημέρωσης, επισκέψεις επαγγελματιών στα σχολεία, παραγωγή ενημερωτικού υλικού κ.λπ.) που υλοποιούνται ανά σχολική χρονιά για ενημέρωση των μαθητών/ριών σχετικά με τις δυνατότητες για σταδιοδρομία που προσφέρει η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση.
Σ2: Προώθηση διά βίου μάθησης και παροχή δεύτερης ευκαιρίας σε άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει τη Μέση Εκπαίδευση	ΔΕ01: Ποσοστό ατόμων που αποφοιτούν από τα προγράμματα ΠΔΒΕΕΚ και ΕΣΤΕΕ ως % του αριθμού των ατόμων που είχαν εγγραφεί		Αυτός ο δείκτης υπολογίζεται ως % ποσοστό των ακόλουθων στοιχείων: <u>Αριθμητής:</u> Ο αριθμός των ατόμων που αποφοιτούν από τα προγράμματα αυτά σε μια σχολική χρονιά. <u>Παρονομαστής:</u> Ο συνολικός αριθμός ατόμων που είχαν εγγραφεί στα συγκεκριμένα προγράμματα.
	ΔΕ02: Αριθμός ατόμων που φοιτούν σε ΕΣΤΕΕ/ ΣΜΕΕΚ/ ΠΔΒΕΕΚ/ ΜΙΕΕΚ		Ο απόλυτος αριθμός των μαθητών/ριών – σπουδαστών/ριών που φοιτούν τη συγκεκριμένη σχολική χρονιά σε ΕΣΤΕΕ/ ΣΜΕΕΚ/ ΠΔΒΕΕΚ/ ΜΙΕΕΚ
Δ01: Υποστήριξη Εσπερινών Σχολών Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης / Μεταλυκειακών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης / Προγραμμάτων Διά Βίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης / Συστήματος Μαθητείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	ΔΑ01: Ποσοστό αποφοίτων Δημόσιας Σχολής ΑΕΕΚ (ΜΙΕΕΚ) που αποκτούν εργοδότηση ή/ και συνεχίζουν να εργοδοτούνται μετά την αποφοίτησή τους		Αυτός ο δείκτης υπολογίζεται ως % ποσοστό των ακόλουθων στοιχείων: <u>Αριθμητής:</u> Ο αριθμός των ατόμων που αποφοιτούν από τη Δημόσια Σχολή ΑΕΕΚ (ΜΙΕΕΚ) και που συνεχίζουν την εργοδότησή τους ή αποκτούν εργοδότηση ένεκα της φοίτησής τους στη Δημόσια Σχολή ΑΕΕΚ (ΜΙΕΕΚ) <u>Παρονομαστής:</u> Ο συνολικός αριθμός των ατόμων που αποφοιτούν από τη Δημόσια Σχολή ΑΕΕΚ (ΜΙΕΕΚ)

ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η Δημοτική Εκπαίδευση αποτελεί την αρχική βαθμίδα εκπαίδευσης και, ως εκ τούτου, το στάδιο το οποίο θέτει τα θεμέλια της γνωστικής, συναισθηματικής και ψυχοκινητικής ανάπτυξης των παιδιών. Γι' αυτό τον λόγο, η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΔΔΕ) αποδίδει ιδιαίτερη έμφαση στη συνεχή βελτίωση και ποιοτική αναβάθμιση, προσφέροντας δωρεάν, προσβάσιμη και υψηλής ποιότητας εκπαίδευση σε όλα τα παιδιά, στοχεύοντας παράλληλα στη συνεχή επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών. Από τη σχολική χρονιά 2024-2025 η φοίτηση στη Δημοτική Εκπαίδευση είναι υποχρεωτική από την ηλικία των 4 χρονών και 6 μηνών, με σταδιακή επέκταση του ορίου ηλικίας εισδοχής στα 4 έτη μέχρι τη σχολική χρονιά 2031-2032. Επιπρόσθετα, η ΔΔΕ στοχεύει στον εκσυγχρονισμό των μεθόδων διδασκαλίας και των προσεγγίσεων, στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή σύγχρονων αναπτυξιακών προγραμμάτων. Συνολικά, στοχεύει στη δημιουργία των κατάλληλων υποδομών που να μπορούν να διευκολύνουν την παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης και προς τον σκοπό αυτό εργάζεται για τη συνεχή βελτίωση και αναβάθμισή της, μέσα από συστηματικό και υπεύθυνο σχεδιασμό, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Το αναλυτικό πρόγραμμα και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη μαθησιακή διαδικασία και επικεντρώνονται στις κομβικές δεξιότητες που πρέπει να κατέχουν οι μαθητές/μαθήτριες τον 21ο αιώνα, όπως σε στρατηγικές που βοηθούν τους/τις μαθητές/μαθήτριες να μάθουν πώς να μαθαίνουν και να αναπτύσσουν την κριτική και δημιουργική τους σκέψη. Όραμα της ΔΔΕ είναι η παροχή ίσων ευκαιριών ποιοτικής εκπαίδευσης σε όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες, ώστε αυτοί/ές να διαμορφώνονται σε ελεύθερα και δημοκρατικά σκεπτόμενα πρόσωπα, να προοδεύουν και να επιτυγχάνουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους.

Εκτός από τη στελέχωση, η ΔΔΕ είναι, επίσης, υπεύθυνη για την παροχή διάφορων εκπαιδευτικών και διδακτικών υλικών στα σχολεία. Η ΔΔΕ οργανώνει την αγορά των εκπαιδευτικών και διδακτικών υλικών σε ετήσια βάση και τα παραδίδει, μέσω της Αποθήκης του ΥΠΑΝ, στα σχολεία σε όλη την Κύπρο.

Ως αποτέλεσμα των στοχευμένων αλλαγών που έχουν προωθηθεί τα τελευταία χρόνια (π.χ. αναμόρφωση των Δεικτών Επιτυχίας και Επάρκειας, Σχέδιο Δράσης για βελτίωση των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων στη βάση των διεθνών ερευνών) έχει παρατηρηθεί αξιολογη βελτίωση στις επιδόσεις των μαθητών/ριών στα Μαθηματικά και στις Φυσικές Επιστήμες στη διεθνή έρευνα TIMSS (2019), καθώς και στη διεθνή έρευνα PIRLS (2021) στον γραμματισμό και στην κατανόηση κειμένου.

Με τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων κατέστη, επίσης, δυνατή η αλλαγή/εκσυγχρονισμός των Κανονισμών Λειτουργίας Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης, γεγονός που αναμένεται να συμβάλει στην ποιοτική αναβάθμιση της καθημερινής λειτουργίας των σχολείων.

Για τη διασφάλιση της ποιότητας στη Δημοτική Εκπαίδευση, η ΔΔΕ είναι υπεύθυνη για τους ακόλουθους ευρείς τομείς: (1) στελέχωση δημοτικών σχολείων και παροχή εκπαιδευτικών και διδακτικών υλικών στα σχολεία, (2) παρακολούθηση της αξιολόγησης των μαθητών/ριών και της επιθεώρησης των σχολείων και (3) εφαρμογή υποστηρικτικών προγραμμάτων για διαφορετικές ομάδες μαθητών/ριών.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Στελέχωση δημοτικών σχολείων και παροχή εκπαιδευτικών και διδακτικών υλικών

Η ΔΔΕ έχει υπό την ευθύνη της την παροχή εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες ή σε άλλες υπηρεσίες/οργανισμούς. Η παροχή αυτή γίνεται μέσω της διαδικασίας της στελέχωσης, η οποία επικεντρώνεται στην κάλυψη των αναγκών, όπως προκύπτουν από τη δημιουργία τμημάτων, από άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες ή προγράμματα και από υποχρεώσεις που προκύπτουν, λόγω της νομοθεσίας. Η διαδικασία της έγκαιρης στελέχωσης των σχολικών μονάδων είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και προς τον σκοπό αυτό γίνεται μια σειρά από ενέργειες και διαδικασίες, ώστε αυτό να επιτυγχάνεται στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Παράλληλα, λειτουργεί ο θεσμός του Ενιαίου Ολοήμερου Σχολείου, όπου παρέχεται η δυνατότητα στα παιδιά που φοιτούν να διδάσκονται θέματα ειδικού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο του ωρολογίου προγράμματος. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στην αναθεώρηση και επικαιροποίηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων με περιεχόμενο που προάγει δεξιότητες, ικανότητες, κριτική σκέψη και δημιουργικότητα. Επίσης, στο πλαίσιο διδασκαλίας των μαθημάτων έχουν ενταχθεί νέα θέματα, όπως η χρηματοοικονομική εκπαίδευση στη Στ' τάξη Δημοτικού.

Η ΔΔΕ εξασφαλίζει, επίσης, τα εκπαιδευτικά και διδακτικά υλικά που είναι αναγκαία μετά από διαγωνισμούς που διεξάγονται, με βάση τους υφιστάμενους νόμους και κανονισμούς. Τα εκπαιδευτικά και διδακτικά υλικά που παρέχονται στα σχολεία περιλαμβάνουν σχολικά τετράδια, καθώς και διδακτικά και εποπτικά μέσα για τη διδασκαλία των μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Αξιολόγηση μαθητών/ριών - επιθεώρηση σχολείων

Η συστηματική αξιολόγηση του/της μαθητή/μαθήτριας με σύγχρονες παιδαγωγικές αρχές αξιολόγησης που στοχεύουν στη συνεχή ανατροφοδότηση, στην ενίσχυση και στη στήριξη των μαθητών/ριών είναι μία από τις βασικές πολιτικές που προωθεί το ΥΠΑΝ, μέσα από την εφαρμογή του Ενιαίου Συστήματος Αξιολόγησης (ΕΣΑ) Μαθητή/Μαθήτριας. Στο ΕΣΑ δίνεται έμφαση στη διαμορφωτική αξιολόγηση και προνοείται η συμπλήρωση της Σχολικής Έκθεσης Προόδου (ΣΕΠ) για κάθε μαθητή/μαθήτρια από τον/την υπεύθυνο/η εκπαιδευτικό του/της και η ενημέρωση των γονέων/κηδεμόνων, δύο φορές τον χρόνο. Η ΣΕΠ αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο στα χέρια των εκπαιδευτικών, για αποτίμηση του βαθμού επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και καθοδηγεί τον προγραμματισμό της διδασκαλίας και άλλων παιδαγωγικών παρεμβάσεων, με βασικό ζητούμενο τη συνεχή ανάπτυξη, βελτίωση και μαθησιακή πρόοδο όλων των παιδιών. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της επιθεώρησης των σχολείων δίνεται έμφαση στη συστηματική αξιολόγηση των διδακτικών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών. Κατά τη διάρκεια των επισκέψεων των επιθεωρητών/ριών στις τάξεις για παρατήρηση διδασκαλίας, στη βάση δεικτών αποτελεσματικότητας, παρέχεται ανατροφοδότηση, ενισχύονται καλές πρακτικές διδασκαλίας και εντοπίζονται σημεία που χρήζουν βελτίωσης. Παράλληλα, καταβάλλεται προσπάθεια για συστηματική στήριξη και επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών, με στόχο τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, μέσω δικτύων, κοινοτήτων μάθησης, συστηματικής αλληλοπαρατήρησης διδασκαλιών, παροχής υποστηρικτικού υλικού, επιμορφωτικών δράσεων και παιδαγωγικών συνεδριών με τη συμμετοχή των επιθεωρητών/ριών και εκπονείται, από κάθε σχολική μονάδα το Ενιαίο Σχέδιο Βελτίωσής (ΕΣΒ) της. Το ΕΣΒ αναπτύσσεται με βάση τις συγκεκριμένες ανάγκες κάθε σχολικής μονάδας και σε αυτό καθορίζεται η θεματική περιοχή δράσης, οι δραστηριότητες, τα χρονοδιαγράμματα, η παρακολούθηση και η αξιολόγησή του για την παροχή συνεχούς ανατροφοδότησης αναφορικά με την πορεία εφαρμογής του. Για τον σκοπό αυτό σε κάθε σχολική μονάδα συστήνεται η Επιτροπή Αυτοαξιολόγησης, η οποία συντονίζει την υλοποίηση του ΕΣΒ και παρακολουθεί τις προγραμματισμένες δράσεις όλων των εμπλεκόμενων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Προαιρετικό Ολοήμερο Σχολείο και άλλα υποστηρικτικά προγράμματα

Οι τάξεις των σχολείων της Δημοτικής Εκπαίδευσης αποτελούνται από παιδιά μικτής ικανότητας, γι' αυτό και πρέπει να δημιουργηθούν όλες οι απαραίτητες προϋποθέσεις για να διασφαλιστεί ότι όλοι/ες οι μαθητές/μαθήτριες απολαμβάνουν ίσες ευκαιρίες μάθησης και επιτυχίας, προκειμένου να αναπτύξουν στον μέγιστο δυνατό βαθμό, τις ικανότητες, κλίσεις, ταλέντα και ιδιαίτερα ενδιαφέροντά τους. Η ανάγκη για παροχή διαφοροποιημένης διδασκαλίας, καθώς και ειδικών υποστηρικτικών προγραμμάτων για ικανοποίηση συγκεκριμένων ομάδων μαθητών/ριών είναι επιτακτική. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: τα Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία - ΠΟΣ (Δημοτικά, Νηπιαγωγεία, Ειδικά Σχολεία), τα Θερινά Δημόσια Σχολεία, το πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+, την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σε μαθητές/μαθήτριες με μεταναστευτική βιογραφία, το πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας λειτουργικού αλφαριθμητισμού, τις Θερινές και Εκπαιδευτικές Κατασκηνώσεις, διάφορες αθλητικές εκδηλώσεις, κίνητρα για ειδικές συνθήκες, προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, μαθητική πρόνοια, την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για παιδιά παλιννοστούντων Ελληνοκυπρίων, την υποστήριξη των σχολείων των θρησκευτικών ομάδων, την ομαλή μετάβαση από την προδημοτική στο δημοτικό και από το δημοτικό στο γυμνάσιο, την αγωγή υγείας και την αντιναρκωτική εκπαίδευση, τη συνεισφορά στην καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου κ.λπ. Η ΔΔΕ παρέχει, επίσης, επιχορηγήσεις/ιδιωτική μεταφορά/άλλες διευθετήσεις σε δικαιούχους/ες μαθητές/μαθήτριες που δεν εξυπηρετούνται από το υφιστάμενο σχέδιο μεταφοράς μαθητών/ριών του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων. Επιπλέον, η ΔΔΕ μεριμνά για την παροχή χορηγίας στα «Ανοικτά Σχολεία» των Δήμων, έτσι ώστε να συνεχίσουν την προσφορά τους, ενώ προβαίνει σε επιχορήγηση των εκδρομών/επισκέψεων/εξωδιδακτικών δραστηριοτήτων των μαθητών/ριών μικρών και απομακρυσμένων δημοτικών σχολείων, με σκοπό την παροχή ίσων ευκαιριών στα παιδιά.

Ο θεσμός του ΠΟΣ έχει επεκταθεί, σύμφωνα και με το Πρόγραμμα Διακυβέρνησης, αφού η συνεχής και αυξητική τάση που παρατηρείται εκ μέρους των Συνδέσμων Γονέων, για ένταξη των σχολείων τους στον θεσμό, καθιστά επιτακτική την ανάγκη της αναβάθμισης του παιδαγωγικού του ρόλου. Επιπρόσθετα, έχουν αναθεωρηθεί τα Αναλυτικά Προγράμματα των ΠΟΣ. Επίσης, από τη σχολική χρονιά 2024-2025, έχει επεκταθεί ο θεσμός του Θερινού Δημόσιου Σχολείου σε επτά Ειδικά Σχολεία. Παράλληλα, από τη σχολική χρονιά 2024-2025 τέθηκε σε πιλοτική εφαρμογή πρόγραμμα Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής στα Δημοτικά Σχολεία, το οποίο τη σχολική χρονιά 2025-2026 θα εφαρμοστεί σε 16 σχολεία παγκύπρια.

ΣΤΟΧΟΣ 2: ΠΡΩΘΗΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η ΔΔΕ διασφαλίζει ότι όλα τα παιδιά που διαμένουν στην Κυπριακή Δημοκρατία έχουν πρόσβαση σε υψηλού επιπέδου βασική εκπαίδευση. Το εκπαιδευτικό σύστημα προσαρμόζεται, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων των διαφορετικών ομάδων του μαθητικού πληθυσμού, που προκύπτουν λόγω αναπηρίας, γλώσσας, εθνικότητας, θρησκείας, κοινωνικοοικονομικού επιπέδου ή φύλου, χωρίς διάκριση για οποιονδήποτε λόγο. Όσον αφορά στα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρίες, οι περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμοι του 1999 έως 2020, αποτελούν το νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει όλα τα θέματα που σχετίζονται με την εκπαίδευσή τους. Η νομοθεσία διασφαλίζει την κατάλληλη δωρεάν δημόσια εκπαίδευση όλων των παιδιών και προβλέπει ότι το κράτος είναι υπεύθυνο να καθιστά την εκπαίδευση, καθώς και τα σχολεία, προσβάσιμα σε αυτά.

Τον Οκτώβριο 2023, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εξήγγειλε την έναρξη του διαλόγου για τη μετάβαση από την ειδική στην ενιαία εκπαίδευση. Η πρώτη φάση του διαλόγου άρχισε με συναντήσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και ολοκληρώθηκε με την υποβολή και κωδικοποίηση των γραπτών τους απόψεων. Στη βάση των απόψεων που κατατέθηκαν, ολοκληρώθηκαν ή δρομολογούνται τα ακόλουθα:

- Εξασφάλιση πρόσβασης σε διαφοροποιημένο εκπαιδευτικό υλικό και επιμόρφωση εκπαιδευτικών από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής της Ελλάδας.
- Αύξηση του αριθμού των σχολικών βοηθών/συνοδών και βελτίωση του τρόπου αξιοποίησής τους, αναπροσαρμογή των καθηκόντων τους και της συλλογικής τους σύμβασης.
- Παροχή σχολικού/ής βοηθού/συνοδού σε όλα τα παιδιά που χρήζουν στήριξης, μετά από απόφαση της Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, κατά τη διάρκεια λειτουργίας τόσο των Θερινών όσο και των Προαιρετικών Ολοήμερων Σχολείων.
- Συστηματική επιμόρφωση των σχολικών βοηθών/συνοδών, πριν από την έναρξη κάθε σχολικής χρονιάς.
- Επέκταση του θεσμού του Θερινού Δημόσιου Σχολείου σε επτά Ειδικά Σχολεία.
- Αξιοποίηση θετικών παραμέτρων και τροποποίηση προνοιών της υφιστάμενης νομοθεσίας.
- Κατάργηση/βελτίωση δυσλειτουργικών διαδικασιών και πολιτικών.
- Φοίτηση παιδιών με αναπηρία στα Αθλητικά και Μουσικά Σχολεία.
- Ολοκλήρωση διαδικασίας δημιουργίας ηλεκτρονικού φακέλου μαθητή/μαθήτριας.
- Συνέχιση λειτουργίας Ομάδων Αξιολόγησης - Επαναξιολόγησης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο αλλαγής του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου, το Υπουργείο προχωρεί, σε συνεργασία με ομάδες επαγγελματιών και αντιπροσωπευτικές οργανώσεις παιδιών με αναπηρίες, στη μελέτη συγκεκριμένων νομοθετικών αλλαγών και στη βελτίωση υφιστάμενων διαδικασιών παροχής ειδικής εκπαίδευσης.

Βασικός στόχος της ΔΔΕ είναι η εξασφάλιση της προσβασιμότητας και η παροχή ευκαιριών σε όλα τα παιδιά να πετύχουν στη μάθησή τους. Προς αυτή την κατεύθυνση το ΥΠΑΝ προχωρεί στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση μίας νομοθεσίας, η οποία θα συμπεριλαμβάνει όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες, παρέχοντάς τους τις εύλογες προσαρμογές που χρειάζονται, ώστε το σχολείο να προσφέρει ποιοτική και συμπεριληπτική εκπαίδευση. Επιδίωξη του ΥΠΑΝ είναι η εμπέδωση μιας νέας νοοτροπίας, μιας νέας κουλτούρας, με έντονο το στοιχείο της συμπερίληψης και του απόλυτου φραγμού στον αποκλεισμό. Προκειμένου η συνεκπαίδευση να εφαρμοστεί αποτελεσματικά, όλα τα σχολεία λαμβάνουν ουσιαστική στήριξη και μια σειρά από πόρους, όπως ειδικούς/ές εκπαιδευτικούς, σχολικούς/ές βοηθούς/συνοδούς, εξειδικευμένο τεχνολογικό εξοπλισμό και εκπαιδευτικά υλικά. Το αναλυτικό πρόγραμμα καθίσταται προσβάσιμο με τη χρήση υποστηρικτικής τεχνολογίας και άλλων εξειδικευμένων μέσων. Σε περίπτωση που ένα παιδί αδυνατεί για λόγους υγείας να φοιτήσει σε σχολείο, του παρέχεται κατ' οίκον εκπαίδευση.

Τα σχολεία αυξάνουν την προσβασιμότητα για ατομικές περιπτώσεις μαθητών/ριών με τη δημιουργία εύλογων προσαρμογών. Αυτές περιλαμβάνουν σήμανση εξωτερικών χώρων και υψομετρικών διαφορών, ώστε να εξυπηρετούνται οι ανάγκες των παιδιών με οπτική αναπηρία, εγκατάσταση ανελκυστήρων και ραμπών για παιδιά με κινητικά προβλήματα, πλαστικών δαπέδων στις τάξεις και κουρτίνων για εξυπηρέτηση των αναγκών των παιδιών με ακουστική αναπηρία. Η ΔΔΕ εφοδιάζει, επίσης, τα σχολεία με εξειδικευμένο εξοπλισμό, όπως εξειδικευμένα τραπέζια, εξειδικευμένα καθίσματα, βοηθήματα βάδισης κ.λπ., για εξυπηρέτηση των αναγκών των παιδιών με κινητική αναπηρία και μεριμνά για την επιδιόρθωση ή αντικατάστασή τους. Όσα παιδιά με αναπηρία δεν φοιτούν στο σχολείο της περιφέρειάς τους, τούς παρέχεται δωρεάν μεταφορά ή επιχορηγούνται οι γονείς/κηδεμόνες για τη μεταφορά τους. Όταν είναι αναγκαίο παρέχονται συνοδοί στα οχήματα που μεταφέρουν τα παιδιά αυτά.

Παράλληλα, ένας από τους σημαντικούς στόχους που έθεσε το ΥΠΑΝ είναι η συνεχής υποστήριξη, ποιοτική αναβάθμιση και βελτίωση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στη σύγχρονη εποχή της παγκοσμιοποίησης και στη διατήρηση και καλλιέργεια της εθνικής, θρησκευτικής, πολιτιστικής και γλωσσικής ταυτότητας των αυριανών πολιτών. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής (ΚΕΑ) που εδρεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι υπεύθυνη για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, της ιστορίας, της θρησκείας, της γεωγραφίας και του πολιτισμού στα παιδιά του εξωτερικού με ελληνική καταγωγή που φοιτούν στα παροικιακά σχολεία. Για τον ίδιο στόχο, το ΥΠΑΝ υποστηρίζει τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού στα αραβόφωνα ορθόδοξα σχολεία, μέσω του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων.

Για την προώθηση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και παροχής ίσων ευκαιριών για όλους/ες, η ΔΔΕ είναι υπεύθυνη για τους ακόλουθους ευρείς τομείς: (1) παροχή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης και (2) λειτουργία της ΚΕΑ στο Ηνωμένο Βασίλειο και εκπαίδευση στο εξωτερικό.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Παροχή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης

Η ΔΔΕ φροντίζει για τη στελέχωση των σχολικών μονάδων (δημοτικών, νηπιαγωγείων και ειδικών σχολείων), καθώς και άλλων εγκεκριμένων ιδρυμάτων, με ειδικούς/ές εκπαιδευτικούς. Η παροχή αυτή γίνεται μέσω της διαδικασίας της στελέχωσης, η οποία επικεντρώνεται στην κάλυψη των αναγκών, όπως αυτές προκύπτουν μετά από εγκρίσεις παιδιών που δίνονται από τις Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Με βάση τη νομοθεσία, το κράτος είναι υποχρεωμένο να εφοδιάζει με εξειδικευμένο εξοπλισμό και άλλα εκπαιδευτικά υλικά τα δημόσια γενικά και ειδικά σχολεία, ώστε να διασφαλίζεται η συμπερίληψη όλων των παιδιών στη δημόσια εκπαίδευση και να περιλαμβάνει επιλογές για διαφοροποίηση και εξατομίκευση της μαθησιακής διαδικασίας. Τα παιδιά που φοιτούν σε δημόσια γενικά σχολεία ακολουθούν το αναλυτικό πρόγραμμα, το οποίο προσαρμόζεται, ώστε να εξυπηρετηθούν καλύτερα οι συγκεκριμένες ανάγκες τους. Η πρόσβαση και η διακίνηση στο σχολείο διασφαλίζεται, επίσης, με την παροχή εξειδικευμένων καθισμάτων, βοηθημάτων βάδισης, εξειδικευμένων θρανίων κ.λπ. Οι σχολικοί/ές βοηθοί/συνοδοί εργοδοτούνται για να παρέχουν φροντίδα και βοήθεια στους/στις μαθητές/μαθήτριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρίες στα δημόσια σχολεία (νηπιαγωγεία, δημοτικά και ειδικά σχολεία). Σχολικοί/ές βοηθοί/συνοδοί παρέχονται σε παιδιά που παρουσιάζουν σοβαρή κινητική ή αισθητηριακή αναπηρία ή σε παιδιά που έχουν σοβαρά προβλήματα υγείας, δυσκολία στην αναγνώριση κινδύνων, προβλήματα επιθετικότητας σοβαρής μορφής ή που δεν αυτοεξυπηρετούνται. Ειδική αγωγή και εκπαίδευση παρέχεται σε εννιά Ειδικά Σχολεία. Κάθε Ειδικό Σχολείο έχει τον δικό του προϋπολογισμό για την εργοδότηση ωρομίσθιου βοηθητικού προσωπικού και την κάλυψη λειτουργικών και άλλων εξόδων. Η ΔΔΕ επιχορηγεί τους Συνδέσμους Γονέων των Ειδικών Σχολείων για στήριξη και ενίσχυση των προγραμμάτων των σχολείων, εφαρμογή προγραμμάτων και δραστηριοτήτων με στόχο την ψυχαγωγία και κοινωνικοποίηση των παιδιών κ.ά. Τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρίες, τα οποία φοιτούν σε σχολεία εκτός της εκπαιδευτικής τους περιφέρειας δικαιούνται δωρεάν μεταφορά. Τα παιδιά αυτά είτε μεταφέρονται από τους γονείς/κηδεμόνες τους, οι οποίοι επιχορηγούνται, είτε από οικονομικούς φορείς στους οποίους ανατίθεται η μεταφορά μετά από διαδικασίες, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς. Παράλληλα, η ΔΔΕ διασφαλίζει τη συμμετοχή παιδιών με κινητικά προβλήματα σε εκπαιδευτικές εκδρομές και επισκέψεις, εκτός σχολικού χώρου, επιχορηγώντας τη μεταφορά τους με αναπηρικά λεωφορεία.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Κυπριακή Εκπαιδευτική Αποστολή στο Ηνωμένο Βασίλειο και εκπαίδευση στο εξωτερικό

Η Κυπριακή Εκπαιδευτική Αποστολή (ΚΕΑ) στο Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί τον κύριο φορέα, μέσω του ΥΠΑΝ, για την προώθηση και αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης στα ελληνικά παροικιακά σχολεία,

τα τελευταία 50 περίπου χρόνια. Στα ελληνικά παροικιακά σχολεία, εκπαιδευτικοί από την Κύπρο σε συνεργασία με επιτόπιο προσωπικό, αναλαμβάνουν τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και κουλτούρας στις νέες γενιές των αποδήμων, που κατάγονται από την Κύπρο και την Ελλάδα, καθώς και την προβολή του κυπριακού και ελληνικού πολιτισμού. Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας βασίζεται στο νέο αναλυτικό πρόγραμμα για τα παροικιακά σχολεία, το οποίο σχεδιάστηκε σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες, το οποίο υποβοηθεί το καθημερινό έργο εκπαιδευτικών και παιδιών. Το διδακτικό έργο των εκπαιδευτικών υποστηρίζεται ακόμη, μέσω άλλων επιμορφωτικών δράσεων που στοχεύουν στη συνεχή ενδυνάμωση της διδακτικής τους επάρκειας και στην καλύτερη αξιοποίηση του πλούσιου υποστηρικτικού υλικού και των διαθέσιμων διδακτικών εγχειριδίων. Τα μαθήματα πραγματοποιούνται τόσο κατά τη διάρκεια της εβδομάδας (απογευματινές ώρες) όσο και το Σάββατο (πρωί και απόγευμα). Επιπρόσθετα της διδασκαλίας, οι εκπαιδευτικοί μέλη της ΚΕΑ αναλαμβάνουν, σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων, την παρουσίαση εβδομαδιαίας ραδιοφωνικής εκπαιδευτικής εκπομπής, την παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων, την πραγματοποίηση επισκέψεων σε μουσειακούς χώρους, όπως και την έκδοση μηνιαίου ενημερωτικού δελτίου με ποικίλες δράσεις που υλοποιούνται στα παροικιακά σχολεία.

ΣΤΟΧΟΣ 3: ΠΡΩΘΗΣΗ ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η υψηλή ποιότητα στην Προδημοτική Εκπαίδευση αποτελεί τη θεμελιώδη αρχή που μπορεί να οδηγήσει με επιτυχία στη διά βίου μάθηση, στην κοινωνική ενσωμάτωση και στην προσωπική ανάπτυξη. Τα τελευταία χρόνια η Κύπρος αύξησε το ποσοστό συμμετοχής στην Προδημοτική Εκπαίδευση των παιδιών ηλικίας από τεσσάρων ετών έως την ηλικία φοίτησής τους στη δημοτική εκπαίδευση, πετυχαίνοντας υψηλότερο ποσοστό συμμετοχής από τον μέσο όρο της ΕΕ. Με βάση τον αναθεωρημένο στόχο της Βαρκελώνης, η Κύπρος θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειες για αύξηση του ποσοστού συμμετοχής στην Προδημοτική εκπαίδευση για τα παιδιά ηλικίας άνω των τριών ετών (94,5% - 2021), ως η σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης τον Νοέμβριο του 2022 (96%).

Ο στόχος για αύξηση του ποσοστού επιτεύχθηκε με την παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης σε όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από κοινωνικοοικονομικούς ή άλλους παράγοντες που μπορεί να οδηγήσουν τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού σε μειονεκτική θέση. Απώτερος στόχος είναι η διατήρηση, καθώς και η αύξηση του ποσοστού αυτού. Στα πλαίσια ενθάρρυνσης της φοίτησης παιδιών στην Προδημοτική Εκπαίδευση, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε με απόφασή του στις 27/08/2025, την κατάργηση διδάκτρων για παιδιά που φοιτούν σε δημόσια νηπιαγωγεία και είναι ηλικίας 3 χρονών μέχρι 4 χρονών και 5 μηνών, ηλικία που αρχίζει η υποχρεωτική εκπαίδευση τη σχολική χρονιά 2025-2026.

Επιπρόσθετα, η ΔΔΕ παραχωρεί κάθε σχολική χρονιά, χορηγία για κάλυψη μέρους των εξόδων των Κοινοτικών Νηπιαγωγείων, τα οποία λειτουργούν στις περιπτώσεις που οι διαθέσιμες θέσεις στα δημόσια Νηπιαγωγεία δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες όλων των παιδιών, ηλικίας 3 μέχρι 4 χρόνων και 5 μηνών, μίας κοινότητας ή περιοχής. Η λειτουργία των Κοινοτικών Νηπιαγωγείων συμβάλλει σημαντικά στη διατήρηση και περαιτέρω αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των παιδιών ηλικίας 3 μέχρι 4 χρόνων και 5 μηνών στην Προδημοτική Εκπαίδευση. Τα περισσότερα Κοινοτικά Νηπιαγωγεία συστεγάζονται με τα Δημόσια Νηπιαγωγεία, λειτουργούν από τους Συνδέσμους Γονέων/Κηδεμόνων, την κοινότητα ή τις τοπικές αρχές και επιχορηγούνται από τη ΔΔΕ με ετήσια χορηγία. Τα υπόλοιπα έξοδα που απαιτούνται καλύπτονται από τα δίδακτρα που καταβάλλουν οι γονείς/κηδεμόνες για τη φοίτηση των παιδιών τους, καθώς και από εκδηλώσεις που οργανώνονται από τους γονείς/κηδεμόνες.

Στο πλαίσιο του ΣΑΑ υλοποιείται το έργο με τίτλο «Επέκταση της δωρεάν υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης από την ηλικία των τεσσάρων ετών». Στόχος του έργου είναι η σταδιακή επέκταση του ορίου ηλικίας εισδοχής στην υποχρεωτική Προδημοτική Εκπαίδευση και η ολοκλήρωσή του τη σχολική χρονιά 2031-2032. Η φοίτηση των παιδιών θα είναι υποχρεωτική και δωρεάν. Το συνολικό ποσό που προϋπολογίστηκε να διατεθεί για τις ανάγκες της επέκτασης, ανέρχεται στα €12.225.000, μέρος του οποίου θα αξιοποιηθεί για την καταβολή των διδάκτρων των παιδιών που θα φοιτούν στα κοινοτικά νηπιαγωγεία και για την κτηριολογική αναβάθμιση (επεκτάσεις και ανεγέρσεις δημόσιων νηπιαγωγείων). Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον Νόμο για την επέκταση της Υποχρεωτικής Προδημοτικής Εκπαίδευσης και η πρώτη φάση της επέκτασης κατά δύο μήνες εφαρμόστηκε τη σχολική χρονιά 2024-2025. Στο πλαίσιο του έργου τα Κοινοτικά Νηπιαγωγεία εγγράφουν τη σχολική χρονιά 2025-2026 παιδιά ηλικίας 4 χρόνων και 5 μηνών μέχρι 4 χρόνων και 8 μηνών, στις περιπτώσεις που οι διαθέσιμες θέσεις στα Δημόσια Νηπιαγωγεία δεν θα μπορούν να καλύψουν όλες τις ανάγκες της εκπαιδευτικής περιφέρειας. Η φοίτηση των παιδιών θα επιχορηγείται από κονδύλια του ΣΑΑ μέχρι τη σχολική χρονιά 2025-2026.

Η ΔΔΕ ανέλαβε την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενου έργου από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και την Κυπριακή Δημοκρατία, με στόχο την υποστήριξη των νηπιαγωγών με επιμορφωτικές δράσεις και την παραγωγή υλικού, για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε παιδιά υπηκόους τρίτων χωρών, που φοιτούν στα δημόσια νηπιαγωγεία. Η διάρκεια του έργου ήταν από τον Οκτώβριο του 2022 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2024 και για την επίτευξη των στόχων του υλοποιήθηκαν επτά δράσεις.

Η αξιολόγηση της προόδου των μαθητών/ριών και της επίδοσής τους αποτελεί σημαντικό έργο για την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας και μάθησης, με απώτερο σκοπό την παροχή ίσων ευκαιριών για όλα τα παιδιά. Η μοναδική μέθοδος αξιολόγησης των μαθητών/ριών είναι η τήρηση γραπτών αρχείων, βασισμένων σε παρατηρήσεις της ανάπτυξης και μάθησης του παιδιού. Υπάρχει ανάγκη ανάπτυξης συγκεκριμένων εργαλείων αξιολόγησης, που θα προσφέρουν ποιοτικά δεδομένα αναφορικά με τα μαθησιακά αποτελέσματα στην προσχολική εκπαίδευση.

Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση ενηλίκων, στόχος είναι η προώθηση της πιστοποίησης των πιστοποιητικών που παρέχονται, μετά την ολοκλήρωση της παρακολούθησης των προγραμμάτων που προσφέρονται και τη συστηματική κατάρτιση των εκπαιδευτών/ριών. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί, όχι μόνο στην απλή παρακολούθηση μαθημάτων, αλλά και στη συνεχή μάθηση. Η συνεχής μάθηση μπορεί να επιτευχθεί με τη δημιουργία ενός βασικού αναλυτικού προγράμματος, με σαφείς κατευθυντήριες γραμμές, πάνω στις οποίες οι εκπαιδευτές/εκπαιδευτριες θα σχεδιάζουν τη διδασκαλία τους, η οποία πρέπει να βασίζεται σε νέα προγράμματα που θα σχετίζονται με τις ανάγκες της κοινωνίας και θα στοχεύουν σε συγκεκριμένες ηλικίες και ενδιαφέροντα των μελών.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Στελέχωση Δημόσιων Νηπιαγωγείων, αύξηση προσβασιμότητας και στήριξη Κοινοτικών Νηπιαγωγείων

Η ΔΔΕ έχει υπό την ευθύνη της την παροχή εκπαιδευτικών στα δημόσια Νηπιαγωγεία ή σε άλλες υπηρεσίες/οργανισμούς. Η παροχή αυτή γίνεται μέσω της διαδικασίας της στελέχωσης, η οποία επικεντρώνεται στην κάλυψη των αναγκών, όπως προκύπτουν από τη δημιουργία τμημάτων, από άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες και από υποχρεώσεις που προκύπτουν λόγω νομοθεσίας. Η διαδικασία της έγκαιρης στελέχωσης των δημόσιων Νηπιαγωγείων είναι καίριας σημασίας, για τη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και προς τον σκοπό αυτό γίνονται μία σειρά από ενέργειες και διαδικασίες, ώστε αυτό να επιτυγχάνεται στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Η ΔΔΕ προωθεί την ίδρυση και λειτουργία περισσότερων κοινοτικών νηπιαγωγείων, εκεί και όπου παρουσιάζονται ανάγκες, ενισχύοντας το ποσοστό συμμετοχής παιδιών σε προγράμματα προδημοτικής εκπαίδευσης και αντιμετωπίζοντας τις ανάγκες των

γονέων/κηδεμόνων για φοίτηση των παιδιών τους με χαμηλότερα δίδακτρα. Παράλληλα, στις περιπτώσεις που ο αριθμός των μαθητών/ριών μειώνεται, σε σημείο που η λειτουργία των κοινοτικών νηπιαγωγείων να καθίσταται οικονομικά ασύμφορη για τον φορέα που το λειτουργεί, η ΔΔΕ προχωρεί σε εισήγηση για αναστολή λειτουργίας των συγκεκριμένων νηπιαγωγείων, με στόχο τη λειτουργία τους σε άλλες περιοχές, όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη. Παράλληλα, στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η ΔΔΕ υλοποιεί τη μεταρρύθμιση της σταδιακής επέκτασης του ορίου ηλικίας της υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης από την ηλικία των τεσσάρων χρόνων. Η μεταρρύθμιση αυτή στοχεύει στην αύξηση του ποσοστού συμμετοχής και την παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης σε όλα τα παιδιά.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Αξιολόγηση μαθητών/ριών - επιθεώρηση σχολείων

Διάφορες μέθοδοι αξιολόγησης θα επιτρέψουν στις/στους νηπιαγωγούς να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας και μάθησης και να εντοπίζουν αδυναμίες που μπορεί να έχουν τα παιδιά, ώστε να προσαρμόζουν τις πρακτικές τους, με απώτερο σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών τους. Οι πληροφορίες που συλλέγονται μπορούν να κοινοποιούνται στους γονείς/κηδεμόνες και σε ορισμένες περιπτώσεις στους/στις εκπαιδευτικούς Δημοτικής Εκπαίδευσης, συμβάλλοντας στην ομαλή μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο. Όλα τα πιο πάνω προωθούνται μέσα από την πρόταση για το ΕΣΑ Μαθητή/ Μαθήτριας. Η φιλοσοφία που διέπει το ΕΣΑ, συνάδει με τις σύγχρονες παιδαγωγικές αρχές αξιολόγησης που στοχεύουν στη συνεχή ανατροφοδότηση, την ενίσχυση και τη στήριξη των μαθητών/ριών, με βασικό ζητούμενο τη συνεχή ανάπτυξη και βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Η επιθεώρηση πρέπει να επικεντρώνεται στην υποβολή εισηγήσεων για την ανάπτυξη μεθόδων αξιολόγησης των μαθητών/ριών και στήριξη του εκπαιδευτικού προσωπικού, το οποίο πρέπει να εμπλέκεται στον σχεδιασμό, στην υλοποίηση και στην αξιολόγηση εξειδικευμένων προγραμμάτων που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των παιδιών. Για την αποτελεσματική υλοποίηση των πιο πάνω πρακτικών, απαιτείται η συμμετοχή των επιθεωρητών/ριών σε συναφή προγράμματα επαγγελματικής μάθησης και ανάπτυξης. Εφαρμόζεται, επίσης, το Ενιαίο Σχέδιο Βελτίωσης της Σχολικής Μονάδας, το οποίο περιλαμβάνει και τον σχεδιασμό της επαγγελματικής μάθησης των εκπαιδευτικών. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο ανάπτυξης της εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την Προδημοτική Εκπαίδευση και Φροντίδα, συμπεριλήφθηκαν δράσεις, οι οποίες θα υποστηρίξουν μηχανισμούς στήριξης της παρακολούθησης και αξιολόγησης στον τομέα, όπως για παράδειγμα, ανάπτυξη εργαλείων συλλογής δεδομένων για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των νηπιαγωγείων, καθώς και αύξηση του αριθμού των επιθεωρητριών.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Υποστήριξη στα Επιμορφωτικά Κέντρα

Τα Επιμορφωτικά Κέντρα παρέχουν ευκαιρίες διά βίου μάθησης, αφού κύριος στόχος τους είναι η γενική ανάπτυξη της προσωπικότητας κάθε ενήλικα, καθώς και η κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη των πολιτών και της κοινωνίας γενικότερα. Τα Επιμορφωτικά Κέντρα προσφέρουν μια ποικιλία διεπιστημονικών θεμάτων, τα οποία εστιάζονται κυρίως στη διδασκαλία ξένων γλωσσών, στις τέχνες και στις χειροτεχνίες, σε πολιτιστικά προγράμματα, στην υγεία και άλλα θέματα γενικού ενδιαφέροντος, καθώς και στη διδασκαλία επαγγελματικών δεξιοτήτων, προσφέροντας ευκαιρίες για ανάπτυξη ενός μεγάλου εύρους βασικών γνώσεων, ικανοτήτων και στάσεων. Σε συνεργασία με το ΠΙΚ, η ΔΔΕ στοχεύει στην κατάρτιση των εκπαιδευτών/ριών σχετικά με τη διδασκαλία ενηλίκων. Αναμένεται να δημιουργηθεί μια βάση δεδομένων, προκειμένου όλοι/ες οι υφιστάμενοι/ες, καθώς και οι μελλοντικοί/ές εκπαιδευτές/εκπαιδευτρίες, να συμμετέχουν σε αυτή τη βασική μορφή κατάρτισης. Η ανάπτυξη ενός μη τυπικού αναλυτικού προγράμματος θα δώσει την ευκαιρία στους/στις συμμετέχοντες/ουσες να παρακαθίσουν σε εξετάσεις σε εθελοντική βάση. Η λειτουργία πιλοτικών προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε κάποια από τα θέματα των Επιμορφωτικών Κέντρων, έχει διανοίξει νέες προοπτικές για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση του τρόπου λειτουργίας τους και την επέκταση της προσβασιμότητάς τους στο ευρύ κοινό.

Στόχος (Σ) / Δραστηριότητα (Δ)	Δείκτης Επίδοσης (Σ) / Απόδοσης (Δ)	Αποτελέσματα	Περιγραφή
Σ1: Διασφάλιση ποιότητας Δημοτικής Εκπαίδευσης	ΔΕ01: Μείωση ποσοστού μαθητών/ριών με αυξημένη πιθανότητα να αντιμετωπίσουν προβλήματα αλφαριθμητισμού στην τελευταία τάξη του δημοτικού, σε συνδυασμό με τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών/ριών		Αυτός ο δείκτης υπολογίζεται ως αναλογία, με αριθμητή τον αριθμό των μαθητών/ριών που εντοπίζονται με ρίσκο να μην αποκτήσουν βασικές δεξιότητες αλφαριθμητισμού, μέχρι την Στ' τάξη δημοτικού, και παρονομαστή το σύνολο των μαθητών/ριών που αξιολογούνται. Όσον αφορά στα μαθησιακά αποτελέσματα, τα αποτελέσματα της TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) λαμβάνονται υπόψη όποτε αυτά είναι διαθέσιμα, δηλαδή κάθε τέσσερα χρόνια, που διεξάγεται η έρευνα. Η έρευνα μετρά τις τάσεις που υπάρχουν στην επίδοση στα Μαθηματικά και στις Φυσικές Επιστήμες στη Δ' τάξη. Ο συγκεκριμένος δείκτης υπολογίζεται ως ποσοστό, μετρώντας το ποσοστό βελτίωσης που παρατηρείται όσον αφορά στην επίδοση των μαθητών/ριών συγκρίνοντάς την με την πρώτη ενδεικτική βάση μέτρησης.
Δ01: Στελέχωση δημοτικών σχολείων και παροχή εκπαιδευτικών και διδακτικών υλικών	ΔΑ01: Ποσοστό επίτευξης της έγκαιρης στελέχωσης των σχολείων		Ο βασικός αυτός Δείκτης Απόδοσης μετρά τις ανάγκες των σχολείων σε εκπαιδευτικό προσωπικό (διευθυντές/διευθύντριες, βοηθοί διευθυντές/διευθύντριες και εκπαιδευτικοί) οι οποίες έχουν καλυφθεί, συγκρινόμενες με το σύνολο των αναγκών.
Δ02: Αξιολόγηση μαθητών/ριών – επιθεώρηση σχολείων	ΔΑ01: (α) Ποσοστό μαθητών/ριών με επαρκή βαθμό επίτευξης των αναμενομένων τελικών αποτελεσμάτων, με βάση τη Σχολική Έκθεση Προόδου (ΣΕΠ) και (β) Ετήσιος μέσος όρος επισκέψεων, ενημερωτικού και συμβουλευτικού χαρακτήρα για το Ενιαίο Σχέδιο Βελτίωσης Σχολικής Μονάδας (ΕΣΒΜ), των επιθεωρητών/ριών στα δημοτικά σχολεία		Η Σχολική Έκθεση Προόδου (ΣΕΠ) αποτυπώνει τον βαθμό επίτευξης των αναμενόμενων τελικών αποτελεσμάτων. Συμπληρώνεται για κάθε παιδί, που φοιτά από την προδημοτική μέχρι και την Στ' τάξη δημοτικού, δύο φορές τον χρόνο, στο τέλος του πρώτου τετραμήνου (μέσα Ιανουαρίου) και προς το τέλος του δεύτερου τετραμήνου (αρχές Ιουνίου) και αρχειοθετείται στο σχολείο. Αμέσως μετά γίνονται διευθετήσεις, για ατομική ενημέρωση των γονέων/κηδεμόνων σχετικά με την πρόοδο του παιδιού τους, στη βάση και του περιεχομένου της ΣΕΠ. Η ενημέρωση έχει περιγραφική μορφή και επικεντρώνεται όχι στα σύμβολα που περιλαμβάνει η ΣΕΠ, αλλά στο τι αυτά αντιπροσωπεύουν και σημαίνουν, σύμφωνα με τις σχετικές κλίμακες αξιολόγησης.

<u>Δ03:</u> Προαιρετικό ολοήμερο σχολείο και διάφορα υποστηρικτικά προγράμματα	<u>ΔΑ01:</u> Ποσοστό του συνόλου των μαθητών/ριών δημοτικής/προδημοτικής/ειδικής εκπαίδευσης που γίνονται δεκτοί/ές για συμμετοχή σε υποστηρικτικά προγράμματα (ΠΟΣ, ΕΟΣ, ΘΔΣ)		Τα υποστηρικτικά προγράμματα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: Προαιρετικό Ολοήμερο Σχολείο, Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο και Θερινά Δημόσια Σχολεία. Ο βασικός αυτός Δείκτης Απόδοσης υπολογίζεται ως ποσοστό, με αριθμητή τον αριθμό των μαθητών/ριών που γίνονται δεκτοί/ές και παρονομαστή το σύνολο των μαθητών/ριών που αιτούνται συμμετοχή στα προγράμματα αυτά.
<u>Σ2:</u> Πρώθηση πρόσβασης στην εκπαίδευση και παροχή ίσων ευκαιριών για όλους	<u>ΔΕ01:</u> Ποσοστό παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρίες που παραμένουν στη γενική τάξη		Ο δείκτης υπολογίζεται ως αναλογία των ακόλουθων: <u>Αριθμητής:</u> αριθμός μαθητών/ριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρίες που συνεχίζουν να φοιτούν στις γενικές τάξεις <u>Παρονομαστής:</u> συνολικός αριθμός μαθητών/ριών που διαγιγνώσκονται με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρίες
<u>Δ01:</u> Παροχή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης	<u>ΔΑ01:</u> Ποσοστό επίτευξης της έγκαιρης στελέχωσης των σχολείων		Ο βασικός αυτός Δείκτης Απόδοσης μετρά τις ανάγκες των σχολείων σε ειδικό προσωπικό (διευθυντές/διευθύντριες, βοηθοί διευθυντές/διευθύντριες, ειδικοί/ές εκπαιδευτικοί, σχολικοί/ές βοηθοί/συνοδοί) οι οποίες έχουν καλυφθεί, συγκρινόμενες με το σύνολο των αναγκών.
<u>Δ02:</u> Κυπριακή Εκπαιδευτική Αποστολή στο Ηνωμένο Βασίλειο και εκπαίδευση στο εξωτερικό	<u>ΔΑ01:</u> (α) Αριθμός μαθητών/ριών, ανά επίπεδο, που φοιτά ετήσια στα Ελληνικά Παροικιακά Σχολεία (ΕΠΣ) και (β) Μέσος όρος χρόνων φοίτησης στα ΕΠΣ		Ο βασικός αυτός Δείκτης Απόδοσης αφορά στην αποτελεσματικότητα της ΚΕΑ, μέσα από: (α) την καταγραφή του αριθμού των μαθητών/ριών, ανά επίπεδο, που φοιτούν στα ΕΠΣ και (β) τον υπολογισμό της διάρκειας φοίτησης των μαθητών/ριών στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της ΚΕΑ. Ο μέσος όρος διάρκειας φοίτησης υπολογίζεται από την αναλογία της συνολικής διάρκειας φοίτησης προς τον αριθμό των μαθητών/ριών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.
<u>Σ3:</u> Πρώθηση Προδημοτικής Εκπαίδευσης/ Εκπαίδευσης Ενηλίκων	<u>ΔΕ01:</u> Ποσοστό συμμετοχής στη μη υποχρεωτική Προδημοτική Εκπαίδευση σε δομές του ΥΠΑΝ (δημόσια, κοινοτικά, ιδιωτικά νηπιαγωγεία)		Ποσοστό παιδιών ηλικίας 3 χρόνων έως 4 χρόνων και 5 μηνών που εγγράφονται στη μη υποχρεωτική Προδημοτική Εκπαίδευση σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των παιδιών ηλικίας 3 χρόνων έως 4 χρόνων και 5 μηνών.

	<u>ΔΕ02:</u> Αύξηση συνολικού αριθμού συμμετεχόντων/ουσών στα Επιμορφωτικά Κέντρα και παράλληλη αύξηση του αριθμού των συμμετεχόντων/ουσών της ηλικιακής ομάδας 15-65 ετών		Άτομα άνω των 65 ετών συμμετέχουν στις μαθησιακές δραστηριότητες δωρεάν, ενώ τα άτομα μεταξύ 15-65 ετών καταβάλλουν ένα μικρό ποσό. Η ομάδα-στόχος είναι τα άτομα μεταξύ 15-65 ετών. Ο δείκτης υπολογίζεται ως ακολούθως: (α) Σύγκριση του συνολικού αριθμού συμμετεχόντων/ουσών στα Επιμορφωτικά Κέντρα με τον αριθμό συμμετεχόντων/ουσών την προηγούμενη χρονιά. (β) Σύγκριση του αριθμού των συμμετεχόντων/ουσών της ηλικιακής ομάδας 15-65 ετών με τον αριθμό συμμετεχόντων/ουσών στην ίδια ηλικιακή ομάδα την προηγούμενη χρονιά.
<u>Δ01:</u> Στελέχωση Δημόσιων Νηπιαγωγείων, αύξηση προσβασιμότητας και στήριξη Κοινοτικών Νηπιαγωγείων	<u>ΔΑ01:</u> Ποσοστό επίτευξης της έγκαιρης στελέχωσης των δημοσίων Νηπιαγωγείων		Ο βασικός αυτός Δείκτης Απόδοσης θα μετρά τις ανάγκες των δημοσίων Νηπιαγωγείων σε εκπαιδευτικό προσωπικό (διευθύντριες, βοηθοί διευθύντριες και νηπιαγωγοί), που καλύπτονται έγκαιρα (μέχρι ακριβώς πριν από την έναρξη του σχολικού έτους), σε σύγκριση με τις συνολικές ανάγκες.
<u>Δ02:</u> Αξιολόγηση μαθητών/ριών – επιθεώρηση σχολείων	<u>ΔΑ01:</u> (α) Ποσοστό παιδιών με επαρκή βαθμό επίτευξης των αναμενομένων τελικών αποτελεσμάτων, με βάση τη ΣΕΠ και (β) Ετήσιος μέσος όρος επισκέψεων, ενημερωτικού και συμβουλευτικού χαρακτήρα για το ΕΣΒΣΜ, των επιθεωρητριών στα νηπιαγωγεία		Οι επισκέψεις των επιθεωρητριών στα δημόσια Νηπιαγωγεία κατηγοριοποιούνται ως ακολούθως: επισκέψεις αξιολόγησης, επισκέψεις υποστήριξης του έργου των σχολικών μονάδων και των νηπιαγωγών και επισκέψεις συμβουλευτικού χαρακτήρα. Η συχνότητα υπολογίζεται προσθέτοντας τον συνολικό αριθμό των επισκέψεων κάθε κατηγορίας και διαιρώντας τον με τον συνολικό αριθμό των Νηπιαγωγείων.
<u>Δ03:</u> Υποστήριξη στα Επιμορφωτικά Κέντρα	<u>ΔΑ01:</u> Επίπεδο ικανοποίησης, σε ετήσια βάση, των συμμετεχόντων/ουσών στα μαθήματα των Επιμορφωτικών Κέντρων από την ποιότητα των θεμάτων		Το επίπεδο ικανοποίησης των συμμετεχόντων/ουσών αποτιμάται με τη χορήγηση ερωτηματολογίου, το οποίο δίνεται στη λήξη των μαθημάτων, σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια: • Χαρά της μάθησης • Στήριξη, στάση και προσέγγιση εκπαιδευτών/ριών • Προσωπική επίτευξη στόχων/ικανοποίηση των αναγκών των μελών

ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου (ΠΙΚ) αποτελεί τη διεύθυνση του ΥΠΑΝ, η οποία είναι υπεύθυνη για την επιμόρφωση - επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων. Διασφαλίζει την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του ΥΠΑΝ. Στοιχεύει, επίσης, στην ενίσχυση της συμμετοχής του σε ευρωπαϊκά προγράμματα, κοινότητες μάθησης και δίκτυα για επιμόρφωση και έρευνα. Το ΠΙΚ εστιάζει στη στήριξη των εκπαιδευτικών ως αυτόνομων εκπαιδευομένων και επαγγελματιών, ενισχύοντας ενδοϋπηρεσιακά την επαγγελματική τους μάθηση, σε κεντρικό και αποκεντρωμένο επίπεδο. Το ΠΙΚ είναι υπεύθυνο για τη διοργάνωση των επιμορφώσεων των εκπαιδευτικών, μέσα από διάφορα σεμινάρια και εργαστήρια, τόσο σε εργάσιμο όσο και σε μη εργάσιμο χρόνο, ακολουθώντας τις σύγχρονες παιδαγωγικές τάσεις, τις προτεραιότητες και εμφάσεις που έχουν τεθεί (π.χ. αξιολόγηση μαθητή/μαθήτριας, διαφοροποίηση διδασκαλίας, συμπεριληπτική εκπαίδευση) και προωθώντας το θέμα του ψηφιακού μετασχηματισμού και της ενσωμάτωσης των νέων σύγχρονων τεχνολογιών.

Επιπρόσθετα, το ΠΙΚ, αναλαμβάνει τη συγγραφή και έκδοση διδακτικών εγχειριδίων, τον σχεδιασμό και την προώθηση των αναλυτικών προγραμμάτων και την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού. Προσφέροντας αναλυτικά προγράμματα, υποστηρικτικό υλικό και διδακτικά βοηθήματα προς τους/τις εκπαιδευτικούς, ενισχύει συνεχώς την υποστήριξη και την εκπαίδευση που προσφέρει.

Το ΠΙΚ, μέσω του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ), αναλαμβάνει εκ μέρους του ΥΠΑΝ τον συντονισμό της διεξαγωγής διεθνών και τοπικών ερευνών. Το ΚΕΕΑ αναλαμβάνει, επίσης, την αξιολόγηση καινοτομιών, παρεμβάσεων και προγραμμάτων του ΥΠΑΝ και ενισχύει τον ερευνητικό προσανατολισμό των σχολείων, εκπαιδευτικών και μαθητών/ριών, μέσα από την ανάπτυξη εργαλείων και την προσφορά συνεχούς στήριξης.

Το ΠΙΚ, μέσω του Παρατηρητηρίου για τη Βία στα σχολεία (ΠΑ.ΒΙ.Σ.), προωθεί το ασφαλές σχολείο. Σκοπός του ΠΑ.ΒΙ.Σ. είναι η προαγωγή και η διατήρηση ενός ασφαλούς και φιλικού σχολικού περιβάλλοντος για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας. Το βασικό έργο του ΠΑ.ΒΙ.Σ. εστιάζεται στην υλοποίηση δράσεων της «Εθνικής Στρατηγικής για την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο» και στη συλλογή δεδομένων σχετικά με το φαινόμενο της βίας στο σχολείο. Μέσα από τη δράση του ΠΑ.ΒΙ.Σ. οργανώνονται ποικίλα εκπαιδευτικά προγράμματα για εκπαιδευτικούς και γονείς/κηδεμόνες που στοχεύουν στη βελτίωση του σχολικού κλίματος καθώς και στην ενδυνάμωση των ίδιων των μαθητών/ριών.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Διασφάλιση και προώθηση της επαγγελματικής μάθησης και συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών

Το ΠΙΚ στοχεύει στη στήριξη και ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών. Αυτό επιτυγχάνεται τόσο μέσα από την προσφορά κεντρικών δράσεων επαγγελματικής μάθησης, όσο και μέσα από άλλες, αποκεντρωμένες μορφές στήριξης, οι οποίες στηρίζονται σε διερευνητικές μεθοδολογίες επαγγελματικής μάθησης (π.χ. μελέτη μαθήματος, έρευνα-δράση, ποιοτικοί κύκλοι διδασκαλίας) και στη διάγνωση και κοινή νοηματοδότηση αναγκών και ανάληψη δράσης σε επίπεδο σχολείου. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη λειτουργική σύνδεση του σχεδίου δράσης κάθε σχολείου για την επαγγελματική μάθηση των

εκπαιδευτικών, τόσο σε συλλογικό όσο και σε ατομικό επίπεδο, με τις διαδικασίες αυτοαξιολόγησης και βελτίωσης της σχολικής μονάδας. Με σχετική απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου (ημερ. 06/09/2023) έχει θεσμοθετηθεί η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας, για πρώτη φορά στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, η οποία περιλαμβάνει την εκπόνηση Ενιαίου Σχεδίου Βελτίωσης της Σχολικής Μονάδας (ΕΣΒΣΜ) από όλα τα σχολεία, στη βάση προτύπου, την ανάπτυξη σχεδίου επαγγελματικής μάθησης εκπαιδευτικών, ως μέρος του ΕΣΒΣΜ, στη βάση των αναγκών του σχολείου και εργαλεία αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας. Στο πλαίσιο αυτό το ΠΙΚ στηρίζει τους εκπαιδευτικούς με προγράμματα σε σχολική βάση, παρεμβατικά προγράμματα, ανάπτυξη υλικών και εργαλείων, αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών, που να προωθούν τη σχολική αποτελεσματικότητα, τη δημιουργική και κριτική σκέψη, τις εκπαιδευτικές καινοτομίες και τον κριτικό αναστοχασμό. Στη βάση αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου υλοποιεί, επίσης, δράσεις υποστήριξης επαγγελματικής μάθησης, για ικανοποίηση των αναγκών των εκπαιδευτικών και της σχολικής μονάδας, αλλά και των προτεραιοτήτων του ΥΠΑΝ. Το ΠΙΚ οργανώνει, επιβλέπει και αξιολογεί προγράμματα και δράσεις επαγγελματικής μάθησης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες του ΥΠΑΝ, τις ανάγκες που επισημαίνονται από όλες τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, όπως κυρίως τις ανάγκες των εκπαιδευτικών μέσα στις σχολικές μονάδες, λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες τάσεις στην παιδεία. Ειδικότερα, προσφέρει σεμινάρια σε διευθυντές/διευθύντριες σχολείων, νεοεισερχόμενους/ες εκπαιδευτικούς και μέντορες, εκπαιδευτικούς της διασποράς, που διδάσκουν την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα. Επιπλέον, διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες, προσφέρει προαιρετικά και εξειδικευμένα σεμινάρια σε μη εργάσιμο χρόνο για εκπαιδευτικούς, οργανώνει δίκτυα υποστήριξης εκπαιδευτικών σε συγκεκριμένες θεματικές (εφαρμογή αντιρατσιστικής πολιτικής, προώθηση φιλαναγνωσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, βία και παραβατικότητα), σεμινάρια σε γονείς/κηδεμόνες, σεμινάρια σε σχολική βάση και προγράμματα υποστήριξης επαγγελματικής μάθησης με ερευνοδρασιακό χαρακτήρα και συνεργασία σχολείων με λειτουργούς ΠΙΚ (κριτικούς φίλους). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε θέματα αιχμής, όπως για παράδειγμα, τα ζητήματα ένταξης παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα. Για τον σκοπό αυτό και στο πλαίσιο της λειτουργίας της Διατμηματικής Επιτροπής για το εν λόγω θέμα, η οποία συντονίζεται από το ΠΙΚ, επιδιώκεται ολιστική προσέγγιση στήριξης των εκπαιδευτικών και των σχολείων με τη λειτουργία των προαναφερθέντων δικτύων, την παραγωγή υλικού, εγχειριδίων, δοκιμών, τη διοργάνωση δράσεων εντός της σχολικής μονάδας και τη συνεχή παρακολούθηση για λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Ανάπτυξη αναλυτικών προγραμμάτων/διδασκτικού υλικού/σχολικών εγχειριδίων

Το ΠΙΚ (μέσω της Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων) αναλαμβάνει την αγορά σχολικών εγχειριδίων που εκδίδονται στην Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένης και της διαδικασίας ετοιμασίας και υπογραφής συμβολαίων για την αγορά βιβλίων από τους εκδοτικούς οργανισμούς στην Ελλάδα και τη διαδικασία μεταφοράς βιβλίων από την Ελλάδα στην Κύπρο). Το ΠΙΚ αναλαμβάνει τη σύνταξη/αναθεώρηση/επανεκδοση των εγχειριδίων ή/και άλλου εκπαιδευτικού υλικού, όπως και τον συντονισμό των ομάδων εργασίας που είναι υπεύθυνες για την αναθεώρηση και προώθηση των αναλυτικών προγραμμάτων στα σχολεία. Επιπλέον, το ΠΙΚ αναλαμβάνει τη διαδικασία σύνταξης/εικονογράφησης/ εξασφάλισης αδειών για πνευματικά δικαιώματα για τα εγχειρίδια/το εκπαιδευτικό υλικό και τον ποιοτικό τους έλεγχο, όπως και την προετοιμασία σχετικών εγγράφων που αφορούν στο άνοιγμα προσφορών, την αξιολόγηση και την κατακύρωση προσφορών για την έκδοση των εγχειριδίων/του εκπαιδευτικού υλικού. Επιπρόσθετα, το ΠΙΚ έχει την ευθύνη του εμπλουτισμού της βιβλιοθήκης του με επιστημονικά βιβλία και εγχειρίδια, ώστε να παρέχει συνεχή ενημέρωση των νέων τάσεων στην εκπαίδευση, και παράλληλα προσφέρει πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης. Το ΠΙΚ εκδίδει το «Δελτίο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου», το οποίο περιλαμβάνει άρθρα, σε ζητήματα της τρέχουσας επικαιρότητας και σκοπό έχει να ενημερώσει αλλά και να

προβληματίζει για θέματα που άπτονται της καθημερινότητας των εκπαιδευτικών. Τέλος, αναλαμβάνει την αγορά εκπαιδευτικών προγραμμάτων που ικανοποιούν τις ανάγκες του.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Προώθηση έρευνας και αξιολόγησης

Το ΠΙΚ, μέσω του ΚΕΕΑ, συμμετέχει σε διάφορες διεθνείς έρευνες όπως PIAAC (2012), PISA (2012, 2015, 2018, 2022, 2025), TALIS (2013, 2018, 2024), TIMSS (2015, 2019, 2023), PIRLS (2021, 2026), ICCS (2022, 2027), HBSC (2022, 2026) και ICILS (2023). Σε τοπικό επίπεδο, το ΚΕΕΑ υλοποιεί τρία ερευνητικά προγράμματα μεγάλης κλίμακας: το Πρόγραμμα Λειτουργικού Αλφαριθμητισμού (ΠΛΑ), το Πρόγραμμα Ελληνομάθειας και το Πρόγραμμα Επίτευξης Μαθησιακών Αποτελεσμάτων (ΠΕΜΑ). Πέραν από τα διαχρονικά αυτά προγράμματα, το ΚΕΕΑ αναπτύσσει ή επικυρώνει ερευνητικά εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων (π.χ. δοκίμια για την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα). Επιπρόσθετα, το ΚΕΕΑ υλοποιεί μελέτες αξιολόγησης εκπαιδευτικών καινοτομιών, παρεμβάσεων και προγραμμάτων του ΥΠΑΝ. Τέτοιες μελέτες εστιάζονται στην αποτελεσματικότητα εκπαιδευτικών καινοτομιών και περιλαμβάνουν τη συλλογή δεδομένων από μαθητές/μαθήτριες, εκπαιδευτικούς, διευθυντές/διευθύντριες σχολείων, οικογένειες και φορείς χάραξης πολιτικής. Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των ερευνών, οι εκπαιδευτικές αρχές χαράζουν την εκπαιδευτική πολιτική. Τέλος, το ΚΕΕΑ προωθεί την ανάπτυξη σχολείων με ερευνητικό προσανατολισμό, μέσα από προγράμματα έρευνας δράσης και αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας, στοχεύοντας σε θεματικές που σχετίζονται με τα ενδιαφέροντα των σχολείων και τις εκπαιδευτικές ανάγκες.

Στόχος (Σ) /Δραστηριότητα (Δ)	Δείκτης Επίδοσης (Σ) /Απόδοσης (Δ)	Αποτελέσματα	Περιγραφή
Σ1: Διασφάλιση ποιότητας της διδασκαλίας και της μάθησης στο εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου	ΔΕ01: Βαθμός ικανοποίησης από την επίδραση των διάφορων προγραμμάτων επιμόρφωσης/ σεμιναρίων/ εργασιών/ δραστηριοτήτων που παρέχονται από το ΠΙΚ, σύμφωνα με τις απόψεις των συμμετεχόντων/ ουσών		Ο βαθμός ικανοποίησης από την επίδραση των προγραμμάτων επιμόρφωσης/ σεμιναρίων/υπηρεσιών του ΠΙΚ μετριέται με κλίμακες αυτοαξιολόγησης των εκπαιδευτικών σε σχέση με την αποτελεσματικότητα/ καταλληλότητα των εν λόγω σεμιναρίων/προγραμμάτων.
Δ01: Διασφάλιση και προώθηση της επαγγελματικής μάθησης και συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών	ΔΑ01: Αριθμός των συμμετεχόντων/ ουσών εκπαιδευτικών στις δραστηριότητες/ προγράμματα/ έργα που διεξάγονται από το ΠΙΚ		Δραστηριότητες για την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών οργανώνονται τόσο κεντρικά (στις εγκαταστάσεις του ΠΙΚ) όσο και σε σχολική βάση. Αυτές περιλαμβάνουν προγράμματα όπου η συμμετοχή είναι σε υποχρεωτική και προαιρετική βάση. Οι δραστηριότητες για την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών στοχεύουν σε εκπαιδευτικούς και των τριών βαθμίδων (Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης). Ο συνολικός αριθμός του εκπαιδευτικού πληθυσμού υπολογίζεται στις 14.000 άτομα.
Δ02: Ανάπτυξη αναλυτικών προγραμμάτων/ διδακτικού υλικού/σχολικών εγχειριδίων	ΔΑ01: Ποσοστό επίτευξης ενδιάμεσων στόχων σε σχέση με τους προκαθορισμένους ενδιάμεσους στόχους, βάσει ενός εσωτερικού χρονοδιαγράμματος επίτευξης		Αριθμητής: Έγκαιρη επίτευξη ενδιάμεσων στόχων Παρονομαστής: Προκαθορισμένοι ενδιάμεσοι στόχοι, βασισμένοι σε εσωτερικά χρονοδιαγράμματα επίτευξής τους Οι ενδιάμεσοι στόχοι αφορούν στα ακόλουθα: (α) Νέοι τίτλοι (βιβλία): Νέες εκδόσεις. Η δραστηριότητα αυτή περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, τη μορφοποίηση, την ετοιμασία και την έκδοση υλικού, που αναλαμβάνεται από το ΠΙΚ. (β) Αναθεωρημένοι τίτλοι (βιβλία): Υφιστάμενες εκδόσεις στις οποίες

			περιλαμβάνεται ένα ελάχιστο ποσοστό 10% αναθεωρήσεων (προσθήκες νέων κεφαλαίων/σελίδων, τροποποιήσεις στο υπάρχον υλικό ή στις σελίδες, κ.λπ.) (γ) Ανατύπωση τίτλων βιβλίων: Υφιστάμενες εκδόσεις οι οποίες ανατυπώνονται (με διορθώσεις στο υπάρχον υλικό και παρακολούθηση της διαδικασίας εκτύπωσης στα τυπογραφεία) (δ) Αγορά βιβλίων από την Ελλάδα.
Δ03: Πρώθηση έρευνας και αξιολόγησης	ΔΑ01: Ποσοστό επίτευξης των ενδιάμεσων στόχων σε σχέση με τους προκαθορισμένους ενδιάμεσους στόχους, με βάση μια ετήσια προγραμματισμένη κατάσταση δραστηριοτήτων του ΚΕΕΑ		<u>Αριθμητής:</u> Έγκαιρη επίτευξη ενδιάμεσων στόχων <u>Παρονομαστής:</u> Προκαθορισμένοι ενδιάμεσοι στόχοι, βασισμένοι σε ετήσια προγραμματισμένες δραστηριότητες του ΚΕΕΑ. Οι δραστηριότητες του ΚΕΕΑ περιλαμβάνουν την εφαρμογή και διεξαγωγή: α) Διεθνών εκπαιδευτικών ερευνών στην Κύπρο (π.χ. PISA, TIMSS, PIRLS, TALIS, ICCS, ICILS) (β) Εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων (π.χ. Πρόγραμμα Λειτουργικού Αλφαριθμητισμού, Πρόγραμμα Ελληνομάθειας, Πρόγραμμα Επίτευξης Μαθησιακών Αποτελεσμάτων) (γ) Μελετών αξιολόγησης εκπαιδευτικών καινοτομιών και προγραμμάτων που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία του ΥΠΑΝ στα σχολεία της Κύπρου (δ) Μικρής κλίμακας έργων/προγραμμάτων, τα οποία στοχεύουν στην ενίσχυση της προσπάθειας για δημιουργία και ανάπτυξη σχολείων, εκπαιδευτικών και μαθητών/ριών με προσανατολισμό στην έρευνα Οι ενδιάμεσοι στόχοι, όπως αυτοί αναφέρονται πιο πάνω, περιλαμβάνουν ενδιάμεσες και τελικές εκθέσεις.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών ιδρύθηκε με βάση τον περί Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών Νόμο τον Απρίλιο 1964 και στη συνέχεια ενσωματώθηκε στο Υπουργείο Παιδείας, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 62 του 1966.

Σκοπός του είναι η διεξαγωγή και διάδοση της Κυπρολογικής έρευνας στην Κύπρο και στον διεθνή χώρο, καθώς και η έκδοση των σχετικών πορισμάτων από Κύπριους και ξένους επιστήμονες σε συστηματική βάση. Για τον λόγο αυτό σχεδιάζονται και εκπονούνται ερευνητικά προγράμματα που αφορούν στους βασικότερους τομείς της Κυπρολογίας, δηλαδή την Ιστορία, Γλωσσολογία, Λαογραφία/Εθνογραφία, Λογοτεχνία και τις κοινωνικές επιστήμες σε σχέση με την Κύπρο, όπως και σε άλλα θέματα σχετικά με το ευρύτερο ιστορικό και γεωγραφικό πλαίσιο.

Πρωθεί την επιστημονική συνεργασία με πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και άλλους επιστημονικούς φορείς εντός και εκτός Κύπρου, ενώ οι ερευνητές/ερευνήτριες του λαμβάνουν μέρος σε επιστημονικά συνέδρια αναλόγως της ειδικότητάς τους. Το ΚΕΕ διοργανώνει, επίσης, σε συνεργασία με άλλους επιστημονικούς φορείς, σεμινάρια και συμπόσια στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

Το ΚΕΕ διαθέτει εξειδικευμένη βιβλιοθήκη (19.600 τίτλους βιβλίων) και έχει συγκροτήσει τέσσερα αρχεία (Ιστορικό Αρχείο, Λαογραφικό Αρχείο, Αρχείο Προφορικής Παράδοσης και Αρχείο Παλαιών Πολεμιστών) για σκοπούς διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου και συγκέντρωσης πηγών για την εκπόνηση σχετικών ερευνητικών προγραμμάτων. Αυτή τη στιγμή συγκροτείται στο ΚΕΕ ένα νέο αρχείο, το Αρχείο Ιστορίας Ελληνικής Κυπριακής εκπαίδευσης 1800-2023. Στόχος του ΚΕΕ είναι η ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας στους τομείς της Κυπρολογίας (δηλαδή Ιστορίας, Ανθρωπολογίας, Λαϊκού Πολιτισμού, Γλωσσολογίας, Φιλολογίας και Κοινωνιολογίας), η δημοσίευση των αποτελεσμάτων σε αυτοτελείς τόμους ή σε επιστημονικά περιοδικά και η διάδοσή τους, καθώς επίσης και ο εμπλουτισμός των αρχειακών του συλλογών. Το έργο και οι δημοσιεύσεις του ΚΕΕ απευθύνονται στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα, στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και στο ενδιαφερόμενο κοινό.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων

Εντοπισμός ειδικών επιστημόνων και ανάθεση ερευνητικών προγραμμάτων, πραγματοποίηση ερευνητικών αποστολών σε αρχεία και βιβλιοθήκες της Κύπρου και του εξωτερικού, παρακολούθηση/εποπτεία της προόδου των ερευνητικών προγραμμάτων, ποιοτική αναβάθμιση και αξιολόγηση των έργων του ΚΕΕ από εξωτερικούς κριτές/εμπειρογνώμονες πριν τη δημοσίευσή τους, δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας, προβολή του έργου και των εκδόσεων του ΚΕΕ, πώληση, ανταλλαγή και δωρεάν παραχώρηση των εκδόσεων του ΚΕΕ στην Κύπρο και στο εξωτερικό, συμμετοχή με ανακοίνωση των μόνιμων ερευνητών/ριών σε διεθνή συνέδρια και σε διαλέξεις, διοργάνωση συνεδρίων στην Κύπρο και στο εξωτερικό, εμπλουτισμός των αρχειακών συλλογών και της βιβλιοθήκης του ΚΕΕ.

Στο πλαίσιο της σημαντικής προσφοράς του ΚΕΕ και της δυναμικής του όσον αφορά στην παρέμβασή του προς την εκπαίδευση, τον πολιτισμό και τα γράμματα της Κύπρου, σημειώνεται ότι βρίσκονται εν εξελίξει τα πιο κάτω:

(α) Η δημιουργία ιστοχώρου απόθεσης του αρχειακού υλικού του προγράμματος Αρχείο Ιστορίας Ελληνικής Κυπριακής Εκπαίδευσης – ΑΙΕΚΕ (<https://library.cut.ac.cy/el/collections>).

(β) Η επέκταση της Ψηφιακής βιβλιοθήκης των αρχείων του ΚΕΕ, η οποία επεκτείνεται και αναπτύσσεται σε ειδική πλατφόρμα, για την εύκολη πρόσβαση (βιβλιοθηκών, επιστημόνων, ερευνητών/ριών, μαθητών/ριών, κατεχόμενων και μη κοινοτήτων, αποδήμων, καθώς και του ευρύτερου κοινού), ως αποθετήριο του ψηφιοποιημένου αρχειακού υλικού του ΚΕΕ, μέσω της διαμόρφωσης ενός ευέλικτου εργαλείου.

(γ) Η δημιουργία του ΑΙΕΚΕ με φορέα υποδοχής/έδρα το ΚΕΕ και η ανάπτυξη κεντρικού και περιφερειακών εκπαιδευτικών μουσείων στα ιστορικά σχολεία. Στο ΚΕΕ εκπονείται ερευνητικό πρόγραμμα, με σκοπό τη συγκρότηση του ΑΙΕΚΕ, περιλαμβανομένης της συγκρότησης κατά τόπους αρχείων και της διαμόρφωσης μικρών μουσειακών χώρων στα σχολεία, καθώς και της ανάδειξης των ιστορικών σχολείων της Κύπρου. Απώτερος στόχος είναι η διασύνδεση των περιφερειακών μουσείων με ένα σχεδιαζόμενο Παγκύπριο Μουσείο Ιστορίας της Ελληνικής Κυπριακής Εκπαίδευσης.

Στόχος (Σ) /Δραστηριότητα (Δ)	Δείκτης Επίδοσης (Σ) /Απόδοσης (Δ)	Αποτελέσματα	Περιγραφή
<u>Σ1:</u> Η ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας στον τομέα της Κυπρολογίας	<u>ΔΕ01:</u> Αριθμός εκδόσεων του ΚΕΕ για τις οποίες γράφτηκαν επιστημονικές βιβλιοκρισίες την τελευταία τριετία		Τουλάχιστον τρεις θετικές βιβλιοκρισίες από εξωτερικούς επιστήμονες για βιβλία που δημοσιεύτηκαν από το ΚΕΕ την τελευταία τριετία
<u>Δ01:</u> Εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων	<u>ΔΑ01:</u> Αριθμός των ερευνητικών προγραμμάτων που ολοκληρώθηκαν με επιτυχία την τελευταία τριετία	Την περίοδο 2023-2024 ολοκληρώθηκαν οκτώ ερευνητικά προγράμματα από τα οποία τρία δημοσιεύθηκαν ως βιβλία και πέντε βρίσκονται υπό εκτύπωση	Ο αριθμός των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων ερευνητικών προγραμμάτων που δημοσιεύονται ως βιβλία του ΚΕΕ, στην Επετηρίδα του ΚΕΕ και σε διεθνείς εκδόσεις τα τελευταία τρία χρόνια.

ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Ο Φορέας είναι η αρμόδια, ανεξάρτητη και αυτόνομη αρχή για τη διασφάλιση ποιότητας στην Ανώτερη Εκπαίδευση (ΑΕ) της Κύπρου και είναι υπεύθυνος για την εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των Δημόσιων και Ιδιωτικών Ιδρυμάτων Ανώτερης εκπαίδευσης (ΙΑΕ). Ο Φορέας, αφενός διασφαλίζει την ποιότητα της παρεχόμενης ΑΕ στην Κύπρο και αφετέρου δρα καθοδηγητικά για τη βελτίωση και ποιοτική αναπροσαρμογή των ιδρυμάτων και προγραμμάτων, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα αναβάθμισης. Ο Νόμος του Φορέα¹ είναι συμβατός με τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κατευθυντήριες Γραμμές [European Standards and Guidelines (ESG)] και με τα κριτήρια του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WFME) για τις Ιατρικές Σχολές. Το Συμβούλιο του Φορέα με τη συνεργασία της πολιτείας, των ιδρυμάτων και των ευρωπαϊκών οργανισμών και διεθνών οργανισμών διασφάλισης ποιότητας της εκπαίδευσης, δρα επικουρικά, ούτως ώστε τα ιδρύματα να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις αλλαγές, διασφαλίζοντας, ταυτόχρονα, ότι τα ακαδημαϊκά προσόντα που θα αποκτηθούν από τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες και η εμπειρία τους, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, παραμένουν στην πρώτη γραμμή της αποστολής των ιδρυμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο και μετά από διάλογο με τους κοινωνικούς του εταίρους, ο Φορέας έχει καταρτίσει σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο στο οποίο περιλαμβάνονται πρόνοιες για την πλήρη ανεξαρτητοποίησή του.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Αξιολόγηση και πιστοποίηση της ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης

Ο Φορέας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας και στη βάση των Ευρωπαϊκών Δεικτών και Κατευθυντήριων Γραμμών (ESG) για τη διασφάλιση της ποιότητας και τα κριτήρια του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WFME) για τις Ιατρικές Σχολές, έχει θεσπίσει κριτήρια ποιότητας τα οποία είναι δημοσιευμένα στην ιστοσελίδα² του και τα οποία τυγχάνουν επεξεργασίας και επικαιροποίησης συστηματικά. Τα κριτήρια αυτά, τα οποία εφαρμόζονται κατά τη διαδικασία της εξωτερικής αξιολόγησης των ΙΑΕ, αντιστοιχούν τόσο σε ποιοτικούς όσο και σε ποσοτικούς δείκτες αναφορικά με την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας και της μάθησης, της έρευνας, των υπηρεσιών που προσφέρονται από τα ΙΑΕ στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες, τις υποδομές, τον εξοπλισμό κ.λπ.

Κεντρικοί πυλώνες του συστήματος εξωτερικής αξιολόγησης είναι η τακτική, αντικειμενική και ανεξάρτητη εξωτερική αξιολόγηση, η οποία πραγματοποιείται από εμπειρογνώμονες που συμμετέχουν στις Επιτροπές Εξωτερικής Αξιολόγησης (ΕΕΑ) που καταρτίζονται από το Συμβούλιο του Φορέα. Τα σχετικά στοιχεία της αξιολόγησης δημοσιοποιούνται με σκοπό την πληροφόρηση κάθε ενδιαφερόμενου και τη διαφάνεια.

¹ Οι περί της Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης και της Ίδρυσης και Λειτουργίας Φορέα για Συναφή Θέματα Νόμοι του 2015 έως 2021 [136(I) του 2015 έως 132(I) του 2021].

² <https://www.dipae.ac.cy>

Βάσει της νομοθεσίας ο Φορέας είναι αρμόδιος για τους ακόλουθους τύπους αξιολόγησης και ελέγχου:

- Την Ιδρυματική, Τμηματική και Προγραμματική Αξιολόγηση και Πιστοποίηση της ΑΕ.
- Την αξιολόγηση της ποιότητας των διασυνοριακών μορφών εκπαίδευσης, που προσφέρονται από ιδρύματα της Κυπριακής Δημοκρατίας σε χώρες μέλη της ΕΕ και σε τρίτες χώρες.
- Τον έλεγχο των προϋποθέσεων παροχής διασυνοριακής εκπαίδευσης από ιδρύματα του εξωτερικού στη Δημοκρατία (Προγράμματα Δικαιόχρησης).
- Την αξιολόγηση δια-ιδρυματικής συνεργασίας των ΙΑΕ εντός και εκτός της Δημοκρατίας (Διαπανεπιστημιακά Προγράμματα Σπουδών).
- Την αξιολόγηση προγραμμάτων που εμπίπτουν στην πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για European alliances καθώς και τα προγράμματα Erasmus mundus.

Λόγω της εγγραφής στο European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR), ο Φορέας έχει και τη δυνατότητα αξιολόγησης ΙΑΕ του εξωτερικού, μετά από σχετική αίτησή τους, στη χώρα όπου αυτά λειτουργούν. Σε αυτό το πλαίσιο ο Φορέας έχει ετοιμάσει και έχει αναρτήσει στην ιστοσελίδα του, την πολιτική και τις διαδικασίες του για τη διασυνοριακή διασφάλιση της ποιότητας της ΑΕ.³

Ταυτόχρονα ο Φορέας προβαίνει στην ετοιμασία και δημοσιοποίηση Θεματικών Αναλύσεων⁴ (Thematic Analyses), οι οποίες προκύπτουν από τις εξωτερικές αξιολογήσεις προγραμμάτων σπουδών, τις οποίες έχει διενεργήσει και στις οποίες παρουσιάζονται και αναλύονται τα γενικά ευρήματα και οι διαπιστώσεις από τις αξιολογήσεις συγκεκριμένης περιόδου.

Στο παρόν στάδιο, για την επόμενη τριετία, ο Φορέας προγραμματίζει την εξωτερική επαναξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών τα οποία λειτουργούν με βάση την πιστοποίηση που έλαβαν από την εξωτερική αξιολόγηση που διενήργησε και έχει λήξει η πιστοποίησή τους. Επίσης, βάσει της Νομοθεσίας, προγραμματίζεται η εξωτερική αξιολόγηση όλων των Ιδρυμάτων και Τμημάτων που λειτουργούν στα δημόσια και ιδιωτικά πανεπιστήμια και στις δημόσιες και ιδιωτικές σχολές. Επιπρόσθετα, προγραμματίζεται η αξιολόγηση παραρτημάτων τοπικών ιδρυμάτων στο εξωτερικό αλλά και ξένων ιδρυμάτων στην Κύπρο. Ταυτόχρονα προγραμματίζεται η διενέργεια επιθεωρήσεων για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια που λειτουργούν με αρχική άδεια λειτουργίας βάσει του Άρθρου 21 του «Περί Ιδιωτικών Πανεπιστημίων (Ιδρυση, Λειτουργία, και Έλεγχος) Νόμου» για τη διαπίστωση της προόδου στους τομείς της εκπαίδευσης, της έρευνας, της φοιτητικής μέριμνας, της υλικοτεχνικής υποδομής και της διοίκησης, καθώς και η συμμόρφωση με τις διατάξεις του Νόμου και του Καταστατικού Χάρτη του πανεπιστημίου.

Ο ρόλος του Φορέα για την καλλιέργεια κουλτούρας ποιότητας είναι καταλυτικός. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο Φορέας εφαρμόζει αξίες όπως η ανεξαρτησία και η ακεραιότητα, η διαφάνεια, η συνεργασία, η εμπιστοσύνη, ο επαγγελματισμός και η ισότητα ευκαιριών στην ΑΕ, τις οποίες επιδιώκει να μεταλαμπαδεύσει στα ΙΑΕ. Πρωταρχικός στόχος του Φορέα υπήρξε, από τη σύστασή του, η ευρύτερη δυνατή ενημέρωση των ΙΑΕ και όλων των εμπλεκόμενων φορέων για τον σκοπό και τους στόχους των διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας αλλά και η εμπλοκή τους στις διαδικασίες αυτές. Μέσω των αποφάσεων πολιτικής του Φορέα, οι οποίες αναρτώνται στην ιστοσελίδα του τα ιδρύματα καλούνται να αναπροσαρμοστούν και να αναθεωρήσουν πολλές από τις ως τώρα πολιτικές τους, ειδικότερα όσον αφορά στην αποστολή τους, στις μεθόδους παροχής της εκπαίδευσης, στις συνεργασίες τους, στο διδακτικό

³ <https://www.dipae.ac.cy/index.php/el/cyqaa-el/policy-cross-border-qa-carried-out-by-cyqaa-policy-and-guidelines-el>

⁴ <https://www.dipae.ac.cy/index.php/el/thematic-analysis-el/thematic-analysis-el>

προσωπικό, στην έρευνα και στη συνέργεια διδασκαλίας και έρευνας, στη διεθνοποίηση και στην αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών τους.

Επίσης, ο Φορέας εμπλέκει τα ιδρύματα και άλλους κοινωνικούς του εταίρους (ΥΠΑΝ, επαγγελματικά σώματα, ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ. κ.λπ.) στις διαδικασίες αξιολόγησης υποβοηθώντας τα να αντιληφθούν ότι η εμπλοκή αυτή τους επιτρέπει να αναδείξουν την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης αλλά και να αυξήσουν τη διαφάνεια, συμβάλλοντας έτσι στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης και στην καλύτερη αναγνώριση των ακαδημαϊκών προσόντων των προγραμμάτων τους. Ο Φορέας διασφαλίζει, επίσης, ότι υπάρχει ανοικτό κανάλι επικοινωνίας με τους κοινωνικούς του εταίρους, για ενημέρωση και συμμετοχή τους μέσω των ακόλουθων εργαλείων/διαδικασιών: (1) Διαδίκτυο (ιστοσελίδα και μέσα κοινωνικής δικτύωσης), (2) Διοργάνωση ημερίδων και συνεδρίων, (3) Συναντήσεις με επικεφαλής ΙΑΕ ή/και των Συνδέσμων τους, (4) Χρήση ερωτηματολογίων για ανατροφοδότηση.

Ο Φορέας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που απορρέουν από τη νομοθεσία υλοποιεί δραστηριότητες για την επιμόρφωση των εμπλεκόμενων στις διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης. Οι επιμορφωτικές δραστηριότητες απευθύνονται σε: (1) Μέλη των ΕΕΑ (ακαδημαϊκούς, φοιτητές και εκπροσώπους επαγγελματικών σωμάτων), (2) Διοικητικά και ακαδημαϊκά στελέχη των ΙΑΕ και (3) Μέλη του προσωπικού του Φορέα. Τα θέματα της επιμόρφωσης αφορούν ανάμεσα σε άλλα στην κατάλληλη συμπλήρωση των εντύπων, στην κοινή κατανόηση και ερμηνεία των κριτηρίων εξωτερικής αξιολόγησης, στην καλύτερη κατανόηση του ρόλου του αξιολογητή, στην επίγνωση των ζητημάτων που δύνανται να προκύψουν κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης καθώς και θέματα που προκύπτουν από τη ραγδαία εξέλιξη των τεχνολογιών της πληροφορικής και της επικοινωνίας. Για την επόμενη τριετία, ο Φορέας προγραμματίζει την υλοποίηση επιπρόσθετων σεμιναρίων/ημερίδων επιμόρφωσης στη βάση των αναγκών που θα προκύψουν.

Βασική δραστηριότητα του Φορέα αποτελεί και η συνεργασία του με τους διεθνείς εταίρους του, η οποία παρέχει πολύτιμες γνώσεις σχετικά με το μέλλον της ΑΕ στην Κύπρο και τα βασικά στοιχεία που θα επιτρέψουν στον Φορέα να εκπληρώσει τους στόχους της ίδρυσής του. Στο παρόν στάδιο ο Φορέας είναι:

- Εγγεγραμμένος στο Μητρώο των αξιολογημένων και πιστοποιημένων Ευρωπαϊκών Φορέων - European Quality Assurance Register (EQAR)
- Πλήρες μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διασφάλισης Ποιότητας (ENQA)
- Αξιολογημένος και αναγνωρισμένος από το World Federation for Medical Education (WFME)
- Πλήρες μέλος του Διεθνούς Δικτύου Διασφάλισης Ποιότητας και Πιστοποίησης της Ανώτατης Εκπαίδευσης (INQAAHE)
- Συνδεδεμένο μέλος (affiliate member) της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πανεπιστημίων (EUA)
- Μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εξ Αποστάσεως και Ηλεκτρονικής Μάθησης (EDEN)

Στόχος (Σ) /Δραστηριότητα (Δ)	Δείκτης Επίδοσης (Σ) /Απόδοσης (Δ)	Αποτελέσματα Δείκτη	Περιγραφή
Σ1: Διασφάλιση και πιστοποίηση της ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης			
Δ01: Αξιολόγηση και πιστοποίηση της ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης	ΔΑ01: Αριθμός των προγραμμάτων/ τμημάτων/ ιδρυμάτων/ που έχουν αξιολογηθεί από τον Φορέα για το συγκεκριμένο έτος	Αξιολογήσεις 2024 <u>Προγράμματα</u> Προπαρασκευαστικά Προγράμματα Εκμάθησης Αγγλικής Γλώσσας: 27 Σύντομου κύκλου προγράμματα: 30 Πτυχίο: 30 Μεταπτυχιακό: 68 Ενιαία Μεταπτυχιακά: 1 Διδακτορικό: 15 <u>Τμήματα:</u> 9 <u>Ιδρύματα:</u> 8	Ο δείκτης υπολογίζεται ως το σύνολο των προγραμμάτων σπουδών/ τμημάτων/ ιδρυμάτων/ που έχουν αξιολογηθεί από τον Φορέα κατά το συγκεκριμένο έτος.